

NOVA DOBA

Celje - skladišče

Per

III 127/1992

5000000217,20

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Mesečna naročnina 320 SLT, trimesečna naročnina 960 SLT. Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1000 LIT

Izhaja ob sredah. Glavni in odgovorni urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziram.

CENA 80 SLT

SLOVENIJA, SREDA, 20. MAJ 1992

ŠT. 20, LETO XXVI

JLA:

**BOMBE ZA
LJUBLJANO,
MARIBOR IN
CELJE**

**MINISTROV
KOT LISTJA IN
TRAVE**

**ZLATO SE
SVETI
V LJUBLJANI**

**Z LETALOM
V POHORSKE
SMREKE**

ROGAŠKA:

**MOŠKI BREZ
PLEŠ**

VELIKA NAGRADNA IGRA ZA NAROČNIKE stran 27

ZAKAJ JE SLOVENIJA
PUSTILA BOSNO IN
HERCEGOVINO NA
CEDILU?

SLOVENC UBIJAMO BOSANCE

Vsak dan spremljamo preko medijev javnega obveščanja grozovita dogajanja v Bosni in Hercegovini. Naša vojna izkušnja in tista na Hrvaškem, nas je izgleda naredila imune za to, da bi se pretirano razburjali ob neprenehnem klanju nedolžnega prebivalstva vseh starosti. Se sploh kdaj vprašamo, če smo temu pripomogli tudi Slovenci?

Slovenija in njeni prebivalci smo jo iz t. i. vojne zelo poceni odnesli. Še več: za upor proti JLA smo dobili mednarodno priznanje samostojnosti, le vprašanje časa pa je, kdaj bomo dobili še članstvo v OZN. Mednarodno priznanje ima tudi država Bosna in Hercegovina, ki pa trenutno doživlja maščevanje ranjenega mastodonta, ki smo ga nekoč klicali JLA. Zanimivo je, da je prišlo ameriško priznanje naše države šele za priznanjem BiH. Dogodki v BiH so namreč prisilili Bushevo administracijo, da je priznala vse na novo nastale države v bivši SFRJ. Torej smo »bratom« Bosancem tudi nekaj dolžni.

Vojna v Sloveniji je bila za nas uspešna iz zelo preprostega razloga: JLA je bila nepripravljena na udarec slovenske Teritorialne obrambe, ki je bil pripravljen že v času pred osamosvojitvijo 26. junija. Čeprav je navzven JLA s tankovskim pohodom na severno mejo začela z agresijo prva, se je vojaški upor Republike Slovenije začel pred tem. (Vse početje slovenskega vojaškega aparata, zbranega okrog Ministrstva za ljudsko obrambo, usmerjeno proti JLA, je lepo prikazano v nekaterih televizijskih dokumentarnih oddajah in Janševi knjigi.

Za Slovenijo je prišel čas žetve: delijo se plehasta odlikovanja, ustvarja se mit o najnovejši narodnoosvobodilni vojni, skratka proslavlja. Kljub temu, da osamosvojitve Slovenije navadnemu Slovencu ni prinesla prav nikakršne koristi, je vse to lepo in prav. Ni pa lepo, da si slovensko državno vodstvo po ranjevanju JLA dostojanstveno umiva roke, za usodo Bosancev in Južnih Slovanov pa mu je figo mar.

Odgovornost Republike Slovenije do BiH je izredno velika, saj je bila Slovenija prva, ki je začela z rovarjenjem v SFRJ in ga izpeljala po nenajboljši poti – vojaški. Bosanci, ki so bili zainteresirani za obstanek v SFRJ, pa sprejemajo najhujše udarce vojne, ki se je začela pri nas. Zaključne udarce bodo najbrž dobili Albanci, če ne bo prišlo do intervencije od zunaj. Teško je dati odgovor na vprašanje, ali bi lahko Slovenija prišla do popolne samostojnosti po mirni poti. Toda iz priznanja državnega vodstva, da je pripravljalo oboroženi napad na JLA že pred 26. junijem, se vidi, da se to ni niti poskušalo.

Slovenski državni vrh bi pač moral vložiti več moči, v mednarodno akcijo za dokončanje vojne v bivši SFRJ, kar bi z mednarodnim priznanjem lahko storil. Ostaja pa na ravni akademskih ugotovitev in obžalovanj nad nečim, kar je dejansko zakrivil sam.

Še dobro, da navadni državljani Republike Slovenije pokažemo kanček dobre volje s prizadevanjem zmanjšati bosanskim beguncem kanček gorja. Če se slovenska oblast ne bi bala mednarodne kritike, bi pa že tako zdavnaj zaprla južne meje. Čisto mogoče bi bilo, da bi se pojavil tudi kakšen novi »Berlinski« (Bosanski) zid.

Franc Furland

SATEX, d.o.o.

Vinarska 3 b
Tel. 062/28-461
Fax: 062/221-027

DEKODERJI:

– Film Net, Sky Movies in Adult Channel – prvi izključno erotični program
– dekoder z uradno kartico, dobavljen iz Anglije od pooblaščenega dobavitelja
– SATEX, d.o.o., podjetje za prodajo in montažo satelitskih sistemov.

Vse informacije na tel.: 062/28-461, 29-051 int. 234
064/48-570

SLOVENSKA VLADA: OGLEDALO RAZBOHOTENE
ADMINISTRACIJE

MINISTROV KOT LISTJA IN TRAVE

Če je bila ena od zelo pomenljivih značilnosti realsocijalističnega sistema prerazbohotena družbena režija, v novih razmerah ni nič manjša, če že ni tu in tam celo še »obogatena«, čeprav so pred volitvami vsi akterji obljubljali in napovedovali gospodarnejšo organiziranost.

Ogledalo te ugotovitve je že sama slovenska vlada, ki ima zanesljivo več ministrov kot katerakoli druga evropska država. V nečem pač moramo biti prvi in vodilni. Namesto štirinajst, kolikor jih je obljubljal novi predsednik dr. Janez Drnovšek, jih je uspelo »nabirmati« kar sedemindvajset! Ne bi se smeli čuditi, če bi jih bilo toliko kot je strank, to je približno šestdeset, saj očitno ni bistveno učinkovito vladanje – ob strukturni porazdelitvi ministrskih sedežev kidežežev, ki, ki bi bila v skladu s predvelemestno velikostjo naše Slovenije. Ne bi se smeli čuditi, če bi se zgodilo, da bi namesto združevanja sorodnih področij šli v njihovo še večje razčlenjevanje in bi, na primer, kmetijsko ministrstvo dobilo ministre posebej za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano, pa še za živinorejo, ovčerejo, poljedelstvo, sadjarstvo itd. V energetiki bi bili možni ministri za jake, šibke tok, črni, rjavi premog, zemeljski plin, v prometu za promet, zveze, asfaltne, makadamske ceste itd. Manj ko nas je, več ministrov potrebujemo.

Takšen mamutski vladni apart za Slovenijo ne more biti rešitev, ker je najmanj trikrat predrag in kar skoraj zanesljivo ne bo učinkovit. Vojska naših ministrov (gre seveda za število in ne imena) pride posebej do izraza, če jo konfrontiramo z vlado največje evropske države Nemčije. Približno štiridesetkrat večja država (80 milijonov prebivalcev) ima namreč samo sedemnajst ministrov, pa nobenega podpredsednika, ko imamo mi kar tri. (Res je, da ne upoštevamo 11 zveznih nemških dežel s parlamenti in predsedniki, ampak najbogatejša evropska država bi si lahko dovolila še kaj drugega).

Nam preostane samo to, da nas do prihodnjih volitev sreča pamet, da dotlej temeljito razmislimo, ne koliko ministrov premoremo (da ne bi bil minister že vsak Slovenec), ampak zmoremo in potrebujemo, kar velja seveda tudi za diplomatska predstavništva, kar vse bi morali seveda prilagoditi zelo siromašnemu socialno-ekonomskemu položaju države. Nedopustno je, da bi razmetavali z denarjem, ki ga nimamo in še za tisto povrhu, od česar ne bo haska. Celotno bogate države si ne morejo privoščiti slovenskega megalomanstva!

Lucijan Konica

MAG. VIKTOR ŽAKELJ ODPRL 10. POMLADANSKI OBRTNI
SEJEM V CELJU

VEDNO ISTE OBLJUBE

Kot star refren, so se podjetnikom in obrtnikom zdale besede mag. Viktorja Žaklja, podpredsednika slovenske vlade, ki je minulo soboto slesno odprl 10. pomladanski obrtni sejem v Celju na sejmišču pod Golovcem, tradicionalno prireditel, sestavljeno iz sedmih sejemskih segmentov, ki so vsi skupaj komaj za en pošten sejem. Na 4500 kvadratnih

metrih pokritih in 3600 kvadratnih metrih odprtih površin se predstavlja okoli 164 razstavljalcev.

Viktor Žakelj je v sproščnem nagovoru namene nove slovenske vlade v podpiranju drobnega gospodarstva in obrtništva strnil v štiri ključne naloge, kakršne so v preteklosti že pogosto obljubljali govorniki in obiskovalci celjskih obrtnih sejmov.

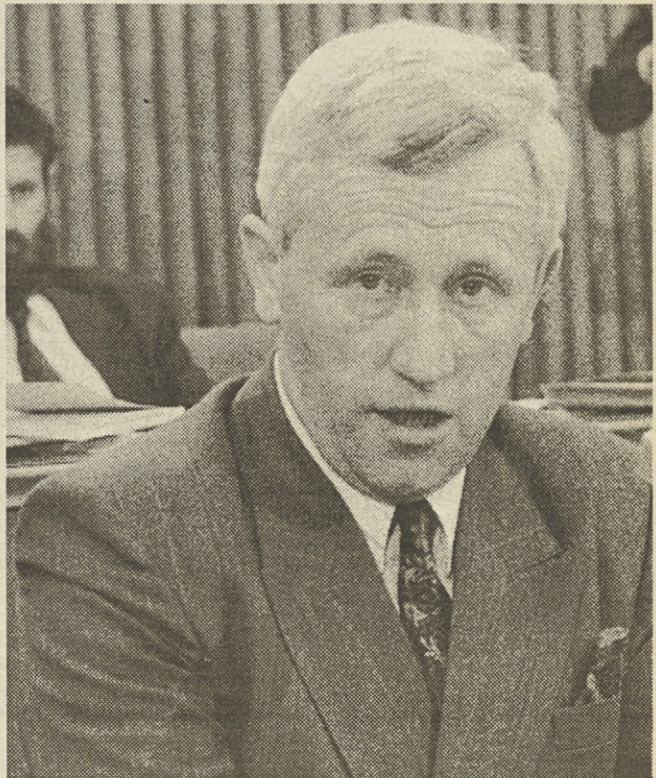
Nova vlada po besedah njenega podpredsednika namerava dopolniti manjkajočo zakonodajo, z njo zaščititi in podpreti ta pomembni del slovenskega gospodarstva, ki bi se moral petkrat, šestkrat, sedemkrat razrasti. Uvedli bodo nove pospeševalne enote, olajšali financiranje tega sektorja in v veljavni zakonodaji upoštevali specifične drobne gospodarstva in obrti.

K. L.

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever
Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Jana Štrlekar (reportaža), LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Janez Herle (tehnično urejanje), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)
Tajnica redakcije: Suzana Rober
Trženje: Erika Vidali (podružnica Koper)
Prodaja: Renato Vedečnik

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač – Tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. – Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

25. MEDNARODNA ZLATARSKA RAZSTAVA V LJUBLJANSKEM GRADU TIVOLI

POZNAVALCEM NA OČEH

Minulo soboto je predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan svečano odprl 25. mednarodno zlatarsko razstavo, ki jo je Zlatarna Celje tokrat zaradi svetovnega kongresa oblikovalcev v Ljubljani izjemoma pripravila v slovenski prestolnici, v ljubljanskem gradu Tivoli, kjer bo na ogled do sobote, 23. maja, ko jo bodo sklenili z okroglo mizo Zlatarne in Mure iz Murske Sobote na temo moda in nakit 93.

Na razstavi, na kateri poleg domačih sodeluje tudi približno dvajset tujih razstavljalcev, so pokazali tri kategorije nakita, art design, galerijski nakit in komercialni nakit, dodali so še razstavo kolekcije Oskarja Kogoja Linia Aurelian, kolekcijo nakita linije Leona in prikaz zlatih celjskih sakralnih izdelkov. In razstavo obogatili z mladinsko zlatarsko delavnico v začetku maja ter številnimi posveti in predavanji v času prireditve.

Proizvodna strategija Zlatarne Celje se od leta 1992 bistveno spreminja, prehaja v maloserijsko in galerijsko proizvodnjo, kjer sta design in vključevanje oblikovalcev v oblikovanje ponudb bistvenega pomena. Oblikujejo specifične kolekcije za posamezne trge, na primer za Japonsko, Združene države Amerike in Nemčijo. Uveljav-

ljajo nov program srebrokovaštva in že doslej so strokovnjaki dosegli visoko tehnološko stopnjo pri izdelavi vseh vrst zlatnikov in srebrnikov. Njihovi dosežki so prav ob svetovnem kongresu pred očmi strokovnjakov z vsega sveta in takšne promocijske priložnosti seveda ni šlo zamuditi.

Pri oblikovanju najnovejše kolekcije so celjski zlatarji želeli v izdelke vnesti več barvitosti in so si pomagali z barvnimi kamni, povečali so površine nakita in jih razgibali, posodobili okovanje in brušenje draguljev in poskrbeli za vse starostne kategorije potencialnih kupcev.

Kolekcijo sestavlja okoli 520 izdelkov v srebru, zlatu in kovancev, tam so prstani, uhani, obeski, zapestnice, broše, moški nakit, verižice, zapestne ure, šestdeset odstotkov vsega je galerijski

nakit, to je posebna visokokvalitetna kategorija, individualno oblikovan nakit, proizveden v petih komadih in z dragimi kamni.

V srebrni kolekciji so upoštevali svetovna modna gibanja, ponudili velike pozlačene površine, pisane sintetične kamne in bisere in tako napravili modni nakit višje kategorije, ki je med drugim vzpodbudil tudi razvoj tehnologije v obdelavi srebra. Ob glavni je v srebrni kolekciji tudi linija Leona, pripravljena v sodelovanju z Muro iz Murske Sobote.

Pomemben v oblikovanju nakita je tudi prispevek znanega oblikovalca Oskarja Kogoja, ki ga je spodbudil znameniti zlatnik iz kovnice rimske Celeie Aurelian tako,

da je naredil celo kolekcijo pod naslovom Aurelian, s katero je dodal 25. mednarodni zlatarski razstavi še eno kvalitetno poanto.

Celjska Zlatarna je nedvomno eno tistih slovenskih podjetij, ki uspešno nadgrajuje bogato domačo zlatarsko tradicijo, uveljavlja predelavo plemenitih kovin v slovenskem prostoru in se ji kvalitetnih izdelkov ni treba sramovati na tujem. Celjska zlatarska šola je dokazala svoje kvalitete in se kljub neprijetnim razmeram zaradi prepričevanja, da je Slovenija še vedno rizični del sveta, prebija v izvozu. Intenzivirajo svoj izvoz zlasti na Japonsko, v Združene države Amerike in v Zahodno Evropo, pripravljajo se na nekatere

Celjski sakralni izdelki

Ob 25. mednarodni zlatarski razstavi so organizatorji pripravili pregled celjskih cerkvenih izdelkov, ki so nastali ali jih hranijo v mestu ob Savinji, in niso vselej na ogled, čeprav predstavljajo pomemben del kulturne zgodovine knežjega mesta.

Častihlepno kreativni Celjski grofi so prav gotovo že za časa svoje vladavine med mestno obzidje povabili zlatarske mojstre, a prvo zlatarsko ime se v pisnih virih pojavi šele 1460, ko je bil mestni sodnik zlatar Hans, leta 1478 omenjajo zlatarja Jörgena, nato pa navajajo še zlatarja Davida Renza, ki je leta 1588 izdelal 28 lotov težak srebrni kelih.

Še zlasti so se zlatarske umetnine razživele v slikovitem oblikovnem bogastvu baročne umetnosti 17. in 18. stoletja in skozi ta čas in v 19. stoletju je nastal niz imenitnih monštranc in drugih potrebnih cerkvenih predmetov.

arabske države in deloma tudi za Vzhodno Evropo, kjer postajata zanimivi Madžarska in Češkoslovaška federacija.

Doma želijo oblastnike in odločujoče prepričati, da je predelovanje plemenitih kovin za Slovenijo pomembna industrijska opredelitev. Po besedah generalnega direktorja celjske Zlatarne Stane Seničarja ima naša država vse pogoje za hiter razvoj, v Zlatarni razpolagajo s potrebno tehnologijo, imajo tristo visoko kvalificiranih zlatarjev, poleg njih pa je na naših tleh še najmanj stotinja zasebnih zlatarskih mojstrov in graverjev. V Sloveniji je živela zlata borza, v ljudeh se prebujala zanimanje za plemenite materiale in prav lahko bi tod postavili na noge pomemben srednjeevropski zlatarski center, zanimiv tako za Evropejce kot za bolj oddaljene kupce iz tujine.

E. Š.

Tretja delavnica mladih

Od 4. do 9. maja je Zlatarna Celje v svojih prostorih poskrbela za izobraževanje podmladka in pripravila že tretjo delavnico mladih zlatarjev, ki sta jo vodila arhitektka mg. Breda Dobovišek in zlatar-juvelir Boro Balaš. Mladi so delali v smislu »iskanje nečesa novega«. V delavnici je teden dni ustvarjalo štirinajst mladih, ki so krasili svečano pogrnjeno mizo s srebrnimi sponkami za prtič.

DESETI POMLADANSKI OBRтни SEJEM V CELJU

LEGO WORLD SHOW

Obiskovalcem je 10. obrtni sejem na Golovcu v Celju izročil podpredsednik slovenske vlade Viktor Žakelj. Jubilejna prireditev, na kateri so razstavljeni najnovejši dosežki obrti in podjetništva, bo odprta do 23. maja 1992.

Pohvalo zasluži specializirani sejem Vse za otroka, na katerega razstavnih površinah uživajo naši najmlajši. Njihove oči najbrž najbolj sijajo ob ogledovanju čudes, ki jih je mogoče napraviti iz lego kock, ki jih izdeluje danska tovarna igračk LEGO. V igralnici pa je mogoče igrače vzeti tudi v roke, kar je največ vredno. Posebno, če jih je izdelala japonska tovarna Tomy.

Kdo pa še ni slišal za brata Wright, Američana, ki sta leta 1903 opravila prvi polet z motornim letalom »Kitty Hawk«. V zraku sta bila vsega dvanajst sekund, kar jima je zadoščalo za prelet 36 metrov in 56 centimetrov.

V primerjavi z njimi je bil Charles Lindberg pravi maratonec, saj je v enokrilcu »Spirit of St. Luis« leta 1927 v 33 urah in 39 minutah preletel Atlantik. V Parizu je bil najbrž precej žejen, saj po vzletu iz Amerike ni pristajal.

Da ženske niso od muh, je dokazala tri leta zatem Amy Johnan, ki je letela od Londona do Avstralije.

Leteti se da tudi v višino. Z balonom se je doslej uspelo dvigniti najvišje Ame-

ričanoma G. Prothu in C. Rossu, ki sta bila leta 1961 za 34 kilometrov in 690 metrov bližje bogu.

Zrakoplovi zepelini so težko vodljiva, s plinom napolnjena aerodinamična vozila. Italijan Umberto Nobile je napravil pravi podvig, ko je z zrakoplovom Norge preletel severni tečaj, in dva dni za prvim preletom najsevernejše točke na zemlji, ki ga je opravilo letalo.

Nekaj pa mora biti v hlačah tudi človeka, ki se poda na morje. Eden takšnih je bil Američan Joshua Slocum, ki je sam objadral svet. Iz Bostona je odplul leta 1895, vrnil pa se je po treh letih plovbe z jadrnico.

Letos miniva pol tisočletja, odkar se je Kolomb izkrcal na Bahamskih otokih v Ameriki. Pomorščak, takrat eden redkih, ki je verjel, da je zemlja okrogla, je mislil, da je prispel v Indijo. Zmotil pa se ni Vasco de Gama, ki je pet let zatem pristal v Indiji po morski poti okrog skrajnega južnega dela Afrike. Dolga plovba se mu je splačala, saj se je v Evropo vrnil s tovorom dragocenih začimb, ki so bile 60-krat več

vredne, kot je stala odprava.

Velik pomorščak je bil tudi Anglež James Cook, ki je med plovbo okoli sveta med leti 1768 in 1770 odkril Avstralijo in Novo Zelandijo. Bil je tudi prvi, ki je lahko občudoval lepa havajska dekleta. Vsa njegova slava pa mu ni nič pomagala pri domorodnih iz Gvineje, ki so ga skuhal in pojedli.

Nekateri znanstveniki menijo, da so vse stare kulture na različnih kontinentih povezane med seboj. Eden takšnih je bil tudi angleški pustolovec Thor Hejerdahl, ki je preplul s splavom, narejenim tako, kot bi ga naredili ljudje pred 1500 leti razdaljo od Južne Amerike do Pacifiških otokov.

Na morju pa se dá potovati tudi v globino. Doslej se je potopil s podmornico najdlje

Francoz Alain Banlard: celih 10.920 metrov.

Da je mogoče preživeti brodomol ladje na morju v gumijastem čolnu, je dokazal Francoz Alain Banlard. V Severni Ameriki se je vkrcal v 5 metrov dolg in dva metra široko plovilo iz gume in pristal po osemdesetih dneh na otoku Barbadosu. Ker ni vzel s sabo prav ničesar, se je moral ves čas hraniti s surovimi ribami, ki jih je lovil z roko in piti morsko vodo.

Daleč se dá priti tudi po suhem. Marco Polo se je 1271 odpravil iz Benetk in po štirih letih prispel v Peking. Na dvoru Kublaj Kana je ostal šestnajst let.

Sneg in mrz lahko potovanje zelo otežkočata. Vseeno je uspelo angleškemu raziskovalcu Robertu Sch-

otu, da je 1911. leta z odpravo dosegel južni tečaj. Hrabre raziskovalce, ki so umrli med vrnitvijo, pa je za en mesec prehitela norveška odprava pod vodstvom Roalda Amundsen.

Zeblo pa ni Davida Livingstonea in Stenlija, ki sta raziskovala širne pragozdove Afrike.

Tega ne moremo trditi za Novozelanca Edmonda Hillaryja in njegovo šerpo, ki sta 1956. leta kot prva človeka stopila na najvišjo goro sveta Mount Everest.

Ljudje in podvigi, ki so jih

opravili, so bili nekaj posebnega. To lahko trdimo tudi za njegovo predstavitev s pomočjo lego kock danske tovarne LEGO. Čudovite, precej velike makete fantastičnih dogodkov in njihovih akterjev, je spravila v gibanje električna energija.

Postavitev LEGO WORLD SHOWA v okviru specializirane sejma Vse za otroka, na 10. obrtnem sejmu v Celju je prekrasna. Primer uspešnega marketinškega nastopa skupine EMONA iz Ljubljane.

Franc Furland

NARODNA GALERIJA

PLEČNIK IN GAUDI

V Narodni galeriji v Ljubljani so ob 17. svetovnem kongresu oblikovalcev ICSID odprli razstavo fotografij stvaritev katalonskega arhitekta Antonija Gaudija in svetovno znanega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika, dveh velikih mož majhnih narodov. Razstavo je odprl dr. Andrej Capuder, ki se je pri tem javno poslovil od ministrskega mandata.

Direktorica Oblikovalske centra iz Barcelone Anna Serra in Hombravella je dr. Andreju Smrekarju, direktor-

ju Narodne galerije, in dr. Petru Krečiču, direktorju Arhitekturnega muzeja, ki sta skupno pripravila razstavo, ponudila nadaljnje sodelovanje.

Na razstavi je na ogled okoli osemdeset fotografij arhitekturnih dosežkov sodobnikov Plečnika in Gaudija, ki sta se z izredno domišljijo in veliko ustvarjalno močjo uveljavila kot arhitekta svetovnega pomena ter obogatila svoji mesti, prvi Ljubljano in drugi Barcelono.

Po setvi pride tudi čas žetve. Za razstavljalce na Golovcu je bil to ponedeljek, ko so bila podeljena priznanja.

V okviru specializiranega sejma vse za otroka je zlati »Znak Celea« prejela za široko predstavitev otroških igral in izdelkov namenjenih za ročno in duhovno spretnost otroka EMONA OBALA KOPER.

Srebrni znak je ostal doma. Za »BIO NEOPOREČNI« lesen avtomobilček in kocke, ki omogoča zdravju neškodljivo, zanimivo kreativno otroško igro, ga je dobil FISHER d. o. o. CELJE.

VIP TRADE ŽALEC pa si je s prikazom širokega spektra uporabnih in varnih izdelkov za zdrav razvoj otroka prislužil bronasti »Znak Celea«.

KAJ SILI GOJENCE POPRAVNEGA DOMA RADEČE K BEGU IN VANDALIZMU

BEG IN NASILJE

Prav neverjetno »smolo« je imelo pet fantov iz Prevgojnega doma Radeče, ko so po vlomih v vikende in poskusih odvzemov avtomobilov štopali ob cesti. Ustavil jim je sam upravnik njihovega prevzgojnega doma. Tako so morali pot nadaljevati drugače, kot so pričakovali, nazaj, odkoder so prišli.

Dejanja

V nedeljo, 12. aprila, je pet gojencev Popravnega doma Radeče pobegnilo. Osumljeni so vlomov v vikende in poskusa odvzema avtomobila. Prijeli so jih v ponedeljek 13. aprila.

Že v torek, 14. aprila, so v nekoliko drugačni zasedbi štirje pobegnili iz istega doma. Osumljeni so vlomov v dva osebna avtomobila. Uspelo pa jim je odpeljati fička, s katerim so prišli zgolj

Prevzgojni dom ali poboljševalnica

Navzven se gojencem ne godi slabše kot pred letom dni. Odkar so imeli nekakšen »upor« jeseni preteklega leta, se je njihovo življenje humaniziralo. Po nasvetu ustreznih republiških strokovnih inštitucij uživajo ugodnosti, kot jih še nikoli niso imeli.

Nekako skoraj istočasno

nim številom ur. Posebej pridni dobijo tudi do štiri tisočake mesečno.

Satelitsko televizijo lahko po novem gledajo skoraj do polnoči. Poleti se lahko kopajo v svojem bazenu. Če želijo, se lahko izučijo ali pričijo poklica kovinarja, mizarja, električarja, ličarja, kuharja in še katerega drugega poklica. Organizirani so v dve »kontrolni skupini«, eno odprto skupino in deklisno skupino.

V ta dom, ki je »končna« veriga prevzgojnih domov, prihajajo mladostniki zgolj po napatilu pravosodnih organov, s sklepom sodišča. Večji del so to mladoletniki,

blet. Tega jim ob odprtosti doma ni težko storiti.

Čeprav imamo manjše število gojencev kot smo jih kdajkoli imeli, se tukaj združuje, koncentrira disocialna populacija, vedenjsko in osebnostno težko obvladljiva.

Jedro storilcev kaznivih dejanj je pet, šest gojencev. Tem se pridružujejo vedno novi, drugi odhajajo. Čeprav imamo možnost, da za te storilce ukrepamo preko pravosodnih organov, je to dokaj neuspešen posel. Gojenci točno vedo, da, če napravijo kaznivo dejanje izven območja matičnega sodišča, večinoma »njihovo« sodišče nikoli ne izve za prekrške v drugi občini. Tako se zgodi, da nekateri dobijo istočasno tudi po tri ali štiri pogojne kazni, vsako v drugi občini. Delo sodišča ni povezano.

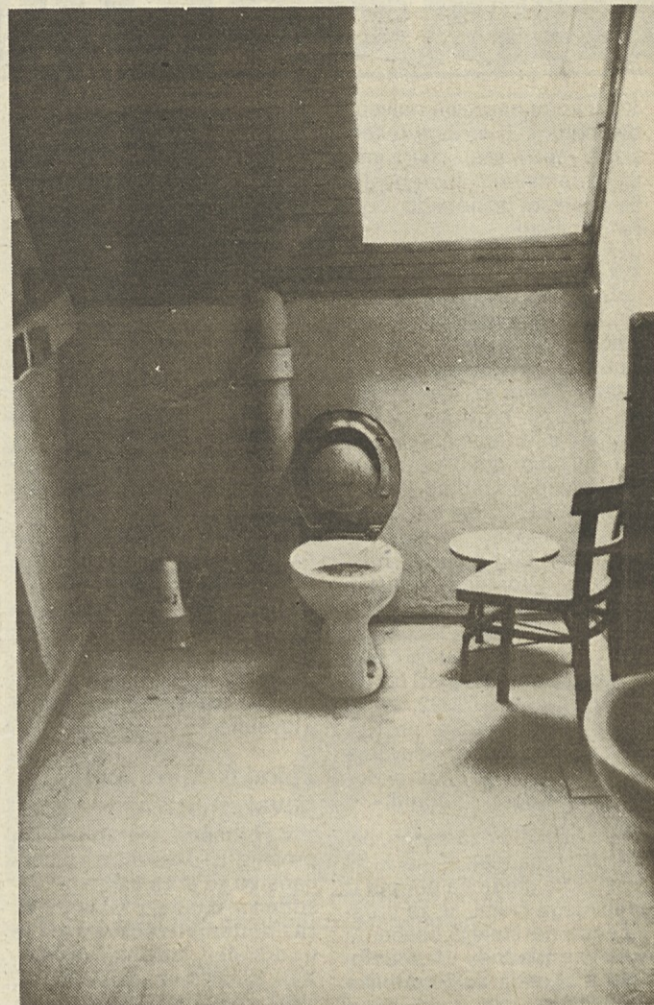
Problem begov povezanih z vandalizmom je težava, ki je sami več ne obvladujemo.

Zato sklicujemo te dni sestaneke s sodniki in socialnimi delavci izven doma. Pričakovanja družbe moramo uskladiti z realnostjo,« pravi Albert Šipek.

Kdo bo povrnil škodo

Slišati se, da imajo oškodovanci, ki so jih oškodovali gojenci Prevzgojnega doma Radeče, precej težav pri povrnitvi stroškov.

S tem, ko so bili otroci sprejeti v prevzgojni dom, prevzame odgovornost za njihovo početje država. In kdo je ta država? Ali je to Ministrstvo za pravosodje in upravo, pod katero okrilje spada prevzgojni dom v Radečah?

do Laškega. Tam so si izbrali katrco. Z njo so se odpeljali v Maribor. Od tam pa naprej z avtobusom do Ruš, kjer so jih prijeli policisti in vrnili nazaj v dom.

Mesec dni kasneje, v četrtek, 14. maja, je bilo na begu trinajst gojencev. O skupini petih obstaja sum, da se lotevajo kaznivih dejanj. V Radečah naj bi vdrli v pet osebnih avtomobilov.

so se preselili izpod zavetja starega gradu v nekaj sto metrov oddaljeno vilo. V to je delavce doma prisililo predrago ogrevanje grajskih zidov. Tako danes mladoletniki, od štirinajst let naprej, uživajo lepoto narave sredi polj, ob potočku brez ograje, mreže na oknu ali vratarja zunaj stavbe. Do njihovih učnih delavnic in jedilnice vsak dan prehodi nekaj sto me-

ki so šli že skoraj skozi vse slovenske vzgojne zavode. Za sabo imajo »pestro« zgodovino, od klasičnega kriminala do krvnih deliktov.

Prevzgojni ukrep, ki ga določi sodišče, se ne smatra kot sankcija in traja od enega do treh let. Po letu in pol imajo gojenci možnost, da ob ustreznem obnašanju že mislijo na prostost.

Grad in usmiljene sestre

Odkar so prevzgojni dom organizirali v gradu Radeče, si delavci in domačini in verjeto tudi gojenci želijo novejših in udobnejših prostorov. Iz republiških sredstev bodo dobili ustrezen denar za novogradnjo. Vendar se je zataknilo pri soglasju krajevne skupnosti, čeprav bi gradili na zemlji, ki že sedaj spada h gradu.

Ob ideji o denacionalizaciji pa so se oglasile tudi nekdanje lastnice gradu – Hčere krščanske ljubezni Svetega Vincencija Pavelskega.

Še pred agresijo na Slovenijo lani je potekalo dobro vzajemno dogovarjanje med tedanjo predstojnico v Ljubljani in upravo zavoda. Po agresiji so se v Ljubljano preselile druge sestre, ki so prej imele sedež v Beogradu. Novo vodstvo oziroma nov sogovornik v pogajanju o namembnosti gradu nima toliko posluha za dejavnost zavoda. Zahtevajo poravnava realne razlike v ceni gradu. Upravnim doma je pisno zaprosil za grad, vendar je uvidel, da iz te »moke ne bo kruha«.

Danes biva v prevzgojnem domu 36 gojencev, od tega tri dekleta. Od novembra do aprila lani je od takratnih petdeset gojencev pobegnilo »le« 34 otrok. Leto kasneje se je število pobegov dvignilo na 102, kar je več kot tristo odstotno povečanje. Begom pa se pridružujejo vandalizem, razbijaštvo, kraje in druga kazniva dejanja.

Kaj se dogaja v Popravnem domu Radeče?

trov po prostosti, ki jih sama vleče k sebi.

Dom ima za 36 gojencev zaposlenih 72 delavcev. Ti morajo osebno nadzorovati vsakega posameznika.

Pa tudi drugače se je življenje gojencev po lanskem »uporu« izboljšalo. Delo v delavnicah ni več obvezno, udeležujejo se ga zgolj po lastni presoji ali želji. Če se odločijo delati, dobijo tudi žepnino, skladno z opravlje-

Zakaj bežijo

Če imajo gojenci res več ugodnosti, kot so jih imeli še pred časom, je nekako neločljivo, da se število pobegov veča.

Albert Šipek, upravnik prevzgojnega doma, sam ne najde zadovoljivega odgovora.

»Fantje in dekleta bežijo, odkar dom od 1952. leta obstaja. Zaprt, utesnjen prostor, mlade naravnost sili v prostost. V vsem tem času ni bilo obdobja, da ne bi bežali. Tudi včasih prej so vlomili v kakšen vikend ali podobno nezavarovano zgradbo, vendar so si običajno »postregli« zgolj s hrano in pijačo. Stvari, ki jih niso zanimali, so pustili na miru. Toda zadnjega pol leta se begom pridružujejo druga kazniva dejanja. Ob vlomih povzročajo večje materialne škode. V desetih letih ni bilo niti enega primera takšnega množičnega vandalizma, kot se dogaja danes. Ob vračanju v dom prinašajo s seboj psihotropne snovi, vse od »trave« do najrazličnejših ta-

Albert Šipek, upravnik doma pravi: »Tako, kot bi prišli oškodovanci k staršem otroka, ki jim je napravil škodo, tako se naj obrnejo na nas v domu. Z vsakim, ki je prinesel zakonit odškodninski zahtevek za našega gojenca, smo se zadovoljivo pogovorili. Seveda pa mora biti z dokumenti ugotovljeno, da je to storil naš gojenec. Pravni status naših gojencev do oškodovancev ne predstavlja ovir.«

Sredi zelenja

Prevzgojni dom Radeče te dni nudi res bohotno pomladansko sliko. Ob vhodu proti upravni zgradbi nekaj mladeničev ob pomoči delavcev zavoda pripravljajo novo ličarsko delavnico.

Nikjer ni stražarja ali ograje, ki bi vizuelno preprečila vhod na samo dokaj veliko posestvo. V delavnicah zavoda dela le malo gojencev. Zvečine delo opravljajo delavci – inštruktorji zavoda. Nekaj več mladeničev je v mizarški delavnici.

Najbolj prijeten občutek prevzame obiskovalce v pekarni, kjer dva gojenca ob pomoči kuharja inštruktorja pečeta kruh in krušno pecivo. Povsod je čisto in svetlo.

Mladeniča v belem vprašamo: »Kaj se zgodi z gojenci, ki jih po begu pripeljalo nazaj v dom?«

»Največkrat disciplinska komisija določi nekaj dni osamitve. Te je lahko največ do sedem dni, vendar je običajno manj. Takrat mora gojenec v posebno sobo in ne živi po običajnem dnevnem redu. Kadar odide iz sobe, ga vedno spremlja paznik, tudi na stranišče.

Zakaj bežijo, tega ne vem, gotovo pa jim je bolj všeč zunaj kot notri.«

Jana Štrlekar
Foto: Severin

TOP LISTA SIMPATIČNOSTI SLOVENSКИH POLITIKOV

PLEZALNA STENA LEPOTE

IZBERITE »MISTRA POLITICUMA«

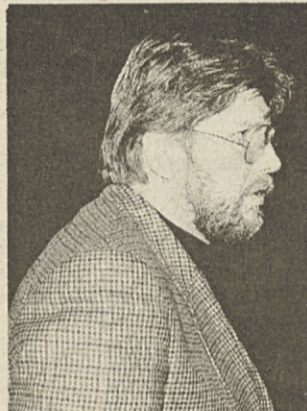
Očitno naše akcije izbire naj – simpatičnejšega slovenskega politika bralci niste prezrli. Tokrat nadaljujemo z istimi kandidati, kot v prejšnji številki. Ponovno vabimo vse bralce, da nam sporočijo pismeno ali telefonsko (063-441-215 ali 063-441-606) kateremu politiku bi dodelili laskav naslov »Mister politicum«. Prav tako vas želimo spomniti, da bo s politikom, ki bo priplezal najvišje po plezalni steni lepote, opravil intervju o njegovem intimnem življenju Anton Koritnik, ki v našem časopisu ureja rubriko S. O. S. iz postelje.

Po prvih, sicer maloštevilnih odzivih, je najvišje po plezalni steni lepote priplezal **BORUT PAHOR** –. Sledijo mu **JELKO KACIN**, **MILAN KUČAN**, in **JOŽE ŠKOLJČ**. Nekaj stopničk nižje pa proti vrhu pogledujejo še **Janez Drnovšek** in **Dušan Plut**. Prav pri tleh še čakajo na vzpon po steni lepote **Igor Bavčar**, **Janez Janša**, **Lojze Peterle** in **Dimitrij Rupel**.

Nekateri bralci, predvsem bralke nam telefonsko sporočajo svoje predloge kandidatov. Odločili smo se, da bomo vsakič tretjič lestvico prenovili tako, da bomo pet manj uspešnih »plezalcev« zamenjali s predlogi bralcev. Zato nam korajžno pošljite svoje predloge.

Po plezalni steni lepote je v prvem tednu najvišje priplezal Borut Pahor. Kdo ga bo prehitel?

Igor Bavčar

Janez Drnovšek

Janez Janša

Jelko Kacin

Milan Kučan

Lojze Peterle

Dušan Plut

Dimitrij Rupel

Jože Školjč

CENTER ZA ESTETSKO PLASTIČNO KIRURGIJO »MILO« IZ ZAGREBA V ROGAŠKI SLATINI NI VEČ PLEŠASTIH MOŠKIH

Danes lahko estetska medicina dela skoraj čudeže – z njeno pomočjo si lahko polepšamo ali preoblikujemo katerikoli del telesa in obraza in ga prilagodimo objektivnim normam lepote in lastnim željam.

Tovrstni center so odprli tudi v Rogaški Slatini in tako svojim gostom popestrili ponudbo. V sodelovanju klinike Milo iz Zagreba je ponudba prav pestra: korekcije nosa, štrlečih ušes, povečanje ali zmanjšanje prsi, face lifting, brušenje kože, operacije vek, podočnjakov in gub, operacije visečih prsi, presajanje las...

Za začetek je v Rogaški Slatini v ospredju samo še konzultacija in sicer vsako soboto dopoldne je na voljo eden od specialistov zagrebške klinike Milo. Lastnik je dr. Boško Milojevič, pomagata pa mu še dr. Siniša Glumičič in dr. Vladimir Borič. Na dan sprejmejo okoli 25 do 30 ljudi, na vrsto pa je potrebno čakati en mesec. V kratkem bodo začeli v Rogaški Slatini tudi operirati, kajti čakajo še na vsa potrebna dovoljenja.

Pogovarjali smo se z dr. Glumičičem, specialistom za zdravljenje lasišča in plešavosti, ki se je šolal v San Franciscu, Bostonu in Los Angelesu in po diplomi začel delati pri prof. dr. Milojeviču v kliniki Milo v Zagrebu.

Dr. Glumičič, vi ste specialist za zdravljenje bolnega

lasišča in plešavosti. S čim vse lahko pomagata pacientu?

»Mi se ukvarjamo z vsemi problemi lasišča. Zdravljenje lasišča je lahko operativno in konzervativno. Pri operativni metodi uporabljajo najmodernejšo tehniko in sicer mikrokirurgijo. V to se šteje transplantacijo las, redukcija plešavosti, itd. Za konzervativno zdravljenje lasišča moram reči, da se lahko za to metodo odločajo pacienti do 45 leta starosti. Pogoji je, da ima še nekaj las.«

Vrniva se na operacijske metode. Od česa so odvisne in kdaj se doseže optimalen rezultat?

»Ta kirurgija je odvisna od gostote las, ki jih pacient še ima in od stopnje plešavosti. Imamo sedem stopenj plešavosti. Zelo pomembno je, koliko je pacient star in kakšna je kvaliteta las, ki jih še ima. Najpomembnejša je sama motivacija pacienta. Ena sama operacija ni dovolj. Da dosežemo optimalni rezultat, je potrebnih tri do pet tovrstnih operacij. Pri tem bi rad dodal, da se je že pred petnajstimi leti moj profesor dr. Milojevič začel ukvarjati s področjem estetske pla-

stične kirurgije in da je to danes pri nas že nekakšna tradicija.«

Kaj pa pacienti, so zadovoljni z vašim delom?

»Moram reči, da je 90 odstotkov naših pacientov zelo zadovoljnih. Namreč, človek mora biti pri takšnem delu

tudi dober psiholog. Sploh na področju plastične kirurgije. Vsakega pacienta pred operacijo slikamo najmanj v petih profilih, tako da lahko potem tudi sam oceni naše delo. Zelo veliko nam je namreč do tega, da so pacienti zadovoljni.«

Cene so verjetno zelo visoke, saj so to zelo zahtevne operacije in posegi...

»Da, relativno visoke. Vendar pa smo za okoli 300 odstotkov cenejši kot v tujini. V tujini je plastična kirurgija zelo draga stvar. Cene se gibajo nekje od 1500 DEM do 4500 DEM. Domačim gostom so pripravljene nuditi posebne popuste do 30 odstotkov. Sam pregled stane 2000 SLT. Moram priznati, da je mnogo tujcev, in zdaj že tudi Slovencev. Ljudje se pogosto odločajo za tovrstne operacije, bodisi zaradi mladostniških kompleksov, zaradi lepšega izgleda, boljšega počutja. Vsak ima pač svoj vzrok.«

Izpadanje las zdravite s konzervativi. Kakšne losione in šampone priporočate?

»Svojim pacientom ponudimo tudi posebno kolekcijo šamponov in losionov, ki so pH nevtralni. Vsebujejo samo zdravilna zelišča. Pripravljamo jih skupaj z zeliščno lekarno iz Zagreba. Rad bi povedal, da je zdravljenje lasišča dolgotrajen proces in da mora biti pacient zelo potrpežljiv in motiviran. Lasje ti ne prenehajo izpadati kar od danes na jutri, za to je potreben čas.«

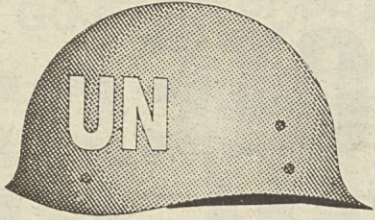
»Že stari Kitajci so poznali izrek: »Ženska lepota je sestavljena iz treh desetih na-

ravnih darov in iz sedmih desetih vsakdanjega truda. Seveda to ni veljalo za ženske. Najstarejše pisano poročilo o kozmetiki je Papyrus Ebers, ki sodi v čas približno 1500 let pred našim štetjem. Vsebuje kozmetične nasvete in recepture in za razna kozmetična sredstva, sredstva proti sivenju in izpadanju las, pripomočke za odpravljanje gub na obrazu, za nego ust in zobovjva, za odstranjevanje dlak.

Za Egipčane in Žide ter nato za Grke, Rimljane, Perzijce in Arabce je bila kozmetika sestavni del zdravstva, zato so se z njo ukvarjali zdravniki. Poznali so različne dišave in olja, kožna barvila, črtila, šminke. Egipčanska kraljica Kleopatra, ki je živela v času rimskega cesarstva, pa je menda dodajala svojim kopelim mleko, med in mandljevo olje.

Danes sta nega telesa in kozmetična sredstva del našega vsakdana. Vsakdo skuša vzbujati videz urejenega človeka, za to pa sta potrebni stalna nega in uravnoteženo notranje duševno življenje. Notranje ravnovesje, zunanja urejenost ter malo kozmetike, in človek je skoraj popoln.

Božena Balaš
foto: Lucas

MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI – (9)

POVELJSTVO UNPROFOR SE SELI

OZN je doživela precej hud udarec. Čeprav je general Nambiar zatrjeval, da bo poveljstvo mirovnih sil za Hrvaško ostalo v Sarajevu, še bo zdaj selilo v Beograd in Zagreb. V Sarajevu je prenevarno. Nambiar je na lastni koži skusil vojno, saj kar cel dan ni mogel na poveljstvo, okoli 350 njegovih podrejenih pa je bilo blokiranih v zgradbi poveljstva. Tudi Butros Gali je povedal, da ga je strah.

Njegov odposlanec Marack Goulding pa je iz Bosne prinesel slaba poročila. Tako z modrimi čeladami v BiH zaenkrat ne bo nič. Morda bodo dosegli vsaj toliko, da bodo vojaki OZN varovali pošiljke s človekoljubno pomočjo. Pokazalo se je tudi, da je po Gouldingovi oceni za vojno v BiH več krivcev, tudi Hrvati iz Hrvaške so zraven. Zanimivo je, da je predstavnik hrvaške vojnega sveta iz Hercegovine o tem dejal: »Če uradna Hrvaška pravi, da njenih vojakov ni v Hercegovini, naj pri tem ostane.«

Od petka je sicer UNPROFOR prevzel celoten nadzor v Vzhodni Slavoniji. Na začetku ni bilo nič drugače, saj so še vedno obstreljevali Osijek. Vse več znamenj je, da odhaja JA na ta način, da večino orožja pušča Srbom, tudi vojaki se preoblačijo v policiste. Težko orožje mora 30 km v Srbijo. Zdaj naj bi razorožili srbske teritorialce, potem pa bi se tudi hrvaška vojska odmaknila za 10 km. V domači policiji naj bi zagotovili mešan nacionalni sestav, tisti pred vojno.

Zanimivo je, da so v Vzhodni Slavoniji, tam kjer so ruski vojaki, praznovali skupaj s Srbi 9. maj, dan zmage. Mlad ruski vojak je ob tem povedal: »Srbi so naši bratje pravoslavne vere in Vzhodna Slavonija bi morala pripasti Srbiji.« To je objavil londonski časopis »Independent«. Očitno Rusi ne morejo brez politike. Je pa Rusija edina resna država, ki Srbijo še podpira.

S prevzemom nadzora UNPROFOR naj bi se začel tudi povratak pregnanih. V Baranji so na primer že uspeli zagotoviti prave podatke o prebivalcih pred vojno. To Srbom seveda ni všeč. Hrvaški radio Baranja, iz studia v Osijeku, pripravlja ljudi na povratak, srbski radio Beli Manastir pa oddaja vse manj. Največ govori o izdaji OZN, saj njeni vojaki niso prišli braniti ogroženih Srbov in njihovo Republiko.

Ko so civili iz UNPROFOR preverjali, zakaj so v kraju Batina odpuštili iz šole in tovarne za predelavo kovin vse Hrvate, so Srbi protestirali, češ, da so modre čelade krivične.

Naj spomnimo, da so Srbi modre čelade pričakali s cvetjem, tako kot prej JA. Zdaj seveda veselja ni več. Precej je Srbov, ki spoznavajo, da je resnica drugače. Seveda pa so to le prve lastovke. Problem bivše Jugoslavije še zdaleč ni rešen. Zlasti to velja za Sandžak in Kosovo. Tudi meja med Hrvaško in Črno goro bo še dolgo vroča.

ZBIEGNEW KOCHNOWSKI

EKSPLOZIJA BOSANSKEGA TALILNEGA LONCA

STRANIŠČE NA POKOPALIŠČU

Bosna in Hercegovina je čudovita dežela. Lepa je zaradi kontrasta med rodovito Bosno na severu in hercegovskim kamenitim brezpotjem na jugu. Ima zgodovino nasprotij in krvavih bojov med tremi narodi, ki so stoletja koeksistirali v melting potu različnih ver, kultur in običajev. Od časa do časa je lonec prekipel, pred kratkim pa ga je razneslo. Zakaj?

Po drugi svetovni vojni so bile določene umetne administrativne meje BiH, ki so skoraj pol stoletja združevale tri različne narode v navidezem prijateljstvu z močjo ideologije komunizma, ki ni bila skupna nobenemu izmed njih. Komunistični državni vrh s Titom na čelu se je nedvomno zavedal, da je načelo bratstva in enotnosti uresničljivo izključno v unitarnem državnem sistemu. Z uvedbo pluralizma je počilo.

Za mnoge je bliskovita eskalacija nasilja v BiH prišla nepričakovano. Za pozorne opazovalce pa so se indici nestrpnosti med Srbi in Hrvati ter apetiti obojih po BiH pokazali že v osemdesetih letih, po Titovi smrti. S smrtjo ustvarjalca remek dela BiH in edinega Hrvata, ki je v zgodovini vladal Srbom, je prišlo do popraviljanja zgodovinskih napak. Če je bilo prepevanje pesmi z velikosrbsko idejo z naslednjimi verzji: »Ko to kaže, kot to laže: Srbija je mala! Nič je mala nit' je pala dvaput ratovala!« prepevano v enotah JLA v Beogradu leta 1985, so jo leto zatem vojaki že na vsa usta prepevali po Kalinoviku in ostalih hercegovskih brezpotjih. Absurd pri tem je, da

so ji pritegnili tudi Hrvatje, Muslimani, Makedonci, Albanci, Črnogorci in navsezadnje tudi Slovenci v sivozelenih uniformah. Ni pa vsa krivica za strahote v BiH na strani Srbije, v kar nas prepričuje prohrvaško usmerjena informacijska propaganda. Nedvomno so dokazani tudi hrvaški apetiti do BiH, medtem ko so bosanski Muslimani najmanj krivi. Zaveznike so si poiskali pri severnih sosedih, ki pa jih bodo zavržili ob prvi priliki.

Bosanski Muslimani so v primerjavi s Srbi in Hrvati najmanj bojevit. Globalno vzeto so bili v zgodovini Muslimani vedno slabši vojščaki od kristjanov. Koran, ki jim je hkrati tudi zakonodajna tuzemskega življenja, jih že s samimi sankcijami zoper njih same, dela navzven neučinkovite. Od naroda, ki ob molitvi k bogu dobesedno krivi hrbtnico, ni mogoče pričakovati posebnega ponosa. Od muslimanskih vojakov pa je mogoče pričakovati brezmejno vdanost poveljniku. Brez sposobnega, močnega voditelja jih ni opaziti. Na drugi strani zahteva Sveto pismo od kristjanov samo »pedantne pokleke« in dopušča osebnosti precejšnjo mero ponosa in samoini-

ciativnosti. Muslimani so najbrž prvič videli zares prava grozodejstva, ko so v 11. stoletju začeli po Palestini klati križarji, ki so v sedmih »križarskih vojnah« iz zelene, cvetoče Palestine napravili puščavo in pokopališče. Muslimani so se jim takrat lahko enakovredno upirali le pod poveljstvom izredno močne osebnosti: Saladina.

Slovenci precej napačno ocenjujemo delovanje Turkov ob njihovih vpadih v naše kraje. Dejansko ni šlo za Turke, saj so »turško« vojsko na Balkanu tvorili poturčeni Srbi. Najbolj krvoločni, janičarji, sultanova garda, pa so bili, kot vemo, tudi iz naše kranjske dežele. Dokazano je tudi, da so v Vojni Krajini živeli »turški« konjenici srbski, se nam lahko porodijo razne asociacije.

So se pa bosanski Muslimani izkazali kot dobri vojaki v prvi svetovni vojni. Nekateri še živijo udeleženci prvega klanja svetovnih razsežnosti v uniformah italijanske vojske, najbrž še danes s strahom izgovarjajo ime »Handžar bataljon«, enote sestavljene iz bosanskih Muslimanov, ki je v sestavi avstrijske vojske na soški fronti opravljala najtežje naloge. S hlad-

nim orožjem so za sabo puščali mrtve italijanske vojake. Ranjenih ni bilo.

Muslimani bi vsekakor lahko postali pomembna stran v vojaškem spopadu v BiH, ki je dejansko njihova država, če bi imeli sposobnega voditelja. Dobri človek izetbe gove to ni. Tako se ponavlja stanje iz druge svetovne vojne, ko so se na ozemlju današnje BiH klali med seboj Hrvatje in Srbi, oboji pa so klali Muslimane. Srbi nikakor ne morejo pozabiti, da so ustaši poklali srbsko prebivalstvo na mnogih območjih zahodne Bosne. Po klanju ustašev na planoti Manjače nad Banja Luko je ostalo za njimi velikansko izpraznjeno področje, na katerem je nastal največji vojaški poligon v Evropi. Ko ga je JLA uporabljala še za osnovni namen, vojaško urjenje, še vsekakor ni bila pretirano pro-srbsko usmerjena, saj je bilo stranišče taborišča gojencev Vojaške akademije iz Beograda še v osemdesetih letih sredi vegastih pravoslavni nagrobnikov.

Krivica za krvavitev BiH je porazdeljena med akterje spopada. Talilni lonec na Balkanu ni uspel, kar ni nič čudnega, če prekipeva tudi ameriški kotel. Prebivalci nesrečne BiH se nadejajo rešitve le še od bogov. Katoliški jim je baje preko vidcev v Medžugorju že pred leti napovedal današnje strahote. Pa ga niso jemali resno.

Franc Furland

ODSTRANITEV ŠTIRIDESETIH SENILNIH GENERALOV

BIZANTINSKA PREVARA

S hitro upokojitvijo starih in odvečnih generalov je bila zaključena še ena faza v naporih, da se ostvari velikosrbski program. Ko so bili stari generali in admirali do kraja iztrošeni in dokazani kot vojni izgubaši, so jih porinili na stran. Na njihovo mesto so prišli »črnorokarji«, generali, ki so bili nosilci vojne na terenu in profiterji v obliki predčasnih generalskih zvezdic.

Sočasno s čistkami v vojaškem vrhu je prišlo tudi do reformuliranja politike vodenja vojne in do vzpostavljanja novih političnih odnosov. Vrhunec sprememb je bila razglasitev ZRJ in najava novega civilnega obrambnega ministra v osebi dr. Branka Kostića, militantneža iz Borovega naselja, Vukovarja, Gline, Knina itd.

Formalna upokojitev štiridesetih generalov in admiralov je simbolična gesta prekinitve s staro jugoslovansko armado, ki je razpadla in se razgubila. Vojni vrh so zasedli zagovorniki uporabe orožja za masovno uničeva-

nje in bojnih delovanj, ki ne razlikujejo civilnega od vojaškega. Simbioza med politiki in novimi generali daje upanje obojim. Prvi imajo v rokah učinkovit instrument za realizacijo svojih notranjih in zunanjih političnih ciljev, vojaki pa so dobili tako potreben občutek pripadnosti nekemu državnemu telesu. Oboji pa se držijo načela: mora se udariti dovolj močno in ostro, da bi se dosegel pričakovani odgovor.

Odločitev o umiku vseh državljanskih ZRJ, ki so v vojnih formacijah izven njenih meja, je lep primer nove koncepcije prilagajanja drugačnim okoliščinam. Namesto nekaj

tisoč ukanjenih vojakov iz BiH stopajo mobilizirani Srbi v večjem številu. Ostalo jim je orožje, domači oficirji, ojačani z visokimi upokojenimi generali in policaji, ki jih nova ZRJ ne potrebuje. Del podobnega načrta je bil preizkušen že v Afganistanu ob umiku Sovjetov, drugi del pa temelji na izkušnjah organizacije kontrašev v Nikaragvi.

Generali, ki so prevzeli armadni vrh imajo glavna opo-

rišča v vrhu Vojaškega letalstva in med tistimi poveljniki v kopenski vojski, ki so se izkazali z izvrševanjem ukazov brez vsakršnih moralnih dilem. Te rože zla so pripravljene na uporabo vsega razpoložljivega orožja in namen »ostrega odgovora«. Ob racionalizaciji svojega početja ne pričakujejo nikogaršnje milosti ali razumevanja, ker je njihov jezik jezik zmage ali poraza.

MARKET

DISKONT TUŠ

Ljubljanska 16, CELJE

delovni čas: ob delavnikih in sobotah
od 7.30 do 19.00
ob nedeljah, od 8.30 do 12.00

EXPORTER d.o.o. — Izola

UVOZ — IZVOZ

— REZERVNI DELI TEHNIČNE OPREME
— ČISTILA IN ŠAMPONI PRIZNANE FIRME
SYNCHEM S.p.A

IZ ITALIJE

— TUNE V KONZERVNI, TESTENINE, PIŠKOTI

PRODAJA NA VELIKO ZA TOLARJE

TEL./FAX. 066/62-747

General Blagoje Adžić je odšel v staro železo po tistem, ko se je iztrošil v pobujanju nedolžnih »Jugoslovancov«.

Samo vprašanje časa je, kdaj bo general dr. Vuk Obradović zasedel nekdanje Adžičevo mesto

ALI BO NEUMNOST OKROG DENACIONALIZACIJE PO 140 LETIH IZSUŠILA TUDI ZLATO RADGONSKO PENINO

KAPITAL KOT NEKTAR

Trs, ki oživlja žile, srce razjasni in oko, če si izposodimo pesnikovo prispodobno, je z nedorečeno postavbo zakona ogrožen. Gre za težave nekdanjih državnih, pozneje družbenih posestev, ki so nastala po drugi svetovni vojni in jim zdaj preti, da bodo nekatera med njimi ostala brez – zemlje. Tipična žrtev premalo dorečenega zakona o denacionalizaciji je radgonska klet s svojimi svetovno znanimi vini in penino, ki ji priznavajo ceno celo Francozi.

»Šampanjsko ali peneče vino – penina – je dandanašnji gospodi najbolj ljubo in milo. Ni je prave veselice ali slovesnosti, kjer se penina ne peni.« (Novice 1853).

Poleg Zlate radgonske penine pridelujete še mnoga druga vina, med drugim tudi splošno znani Janževci...

»Z denacionalizacijo bi izgubili okrog 220 hektarjev površine, prav tako pa tudi del vinskih kleti.« pravi dipl. ing. Franc Škrobar, direktor. »Samo en lastnik je nekoč imel 72 hektarjev površin. Naš glavni proizvod je »zlata penina«, ki jo pridelujemo po klasični metodi. Letno je proizvedemo od 130 do 150 tisoč steklenic s tem, da iz leta

v leto povečujemo proizvodnjo. Letos bomo napolnili okoli 300 tisoč steklenic. Čez štiri, pet let bi številka narasla na 500 do 600 tisoč steklenic. Poleg naše Zlate penine, klasičnega šampanjca, pridelujemo tudi srebrno penino, to je polpeneče vino, poleg tega še Radgonski bisser in pa Janževci, ki ga tudi največ prodamo.

To je zelo tipizirano vino, ki ga pozna vsak Slovenec. Poleg prej omenjenega vina imamo tudi daleč znana in cenjena buteljčna vina, kot so Renski rizling, Sauvignon, Radgonska ranina, Traminec, ki ga poznajo po črni etiketi. Za Traminca bi lahko rekli, da je kralj naših vin.«

Kje imate najbolj odprta tržišča za vaše proizvode?

»Trenutno je to samo država Slovenija. Prej smo veliko prodajali na Hrvaško, nekaj smo prodali tudi v Belgijo in na Nizozemsko. V bivši Jugoslaviji smo bolj malo izvažali, ker nam zunanji trgovci niso zaupali. Danes se razmere bistveno izboljšujejo. Pred dnevi smo podpisali pogodbo z znano trgovsko mrežo iz Švice. Zavezali smo se, da bi v roku enega leta dali na tuji trg okoli 100 tisoč steklenic šampanjca. Ostalo pa bi bilo še vedno prisotno na domačem tržišču. Moram reči, da peneča vina, ki jih pridelujemo po klasični metodi, glede na ekonomsko situacijo, ki vlada pri nas, zelo dobro prodajamo.«

Kdaj prodate največ vina oziroma, kdaj je največje povpraševanje po vinu?

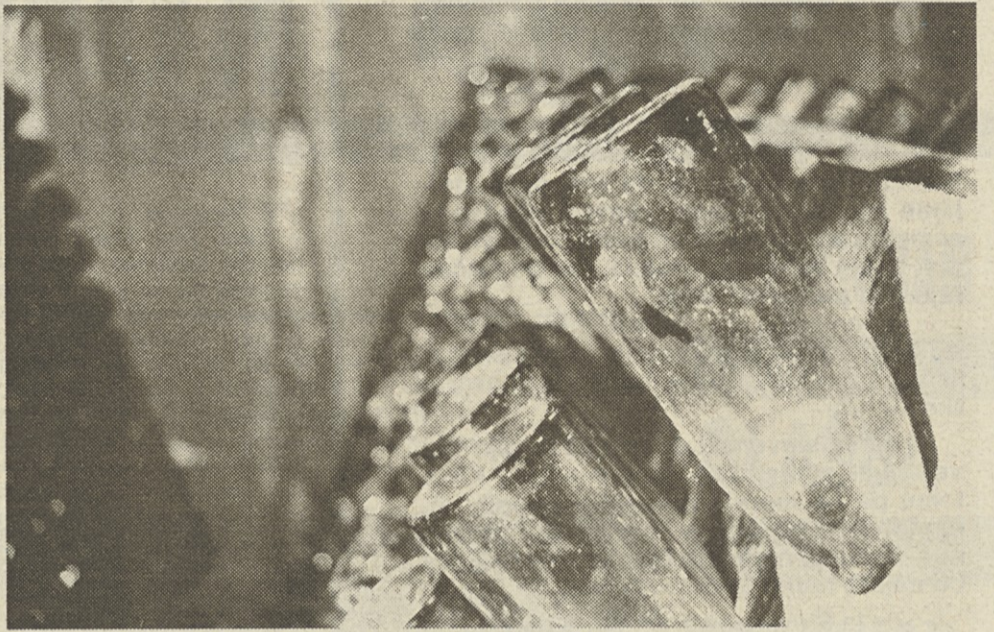
»Največ vina prodamo v jesenskih mesecih, tudi zimskih, to je nekje od meseca oktobra pa vse do meseca januarja. Največ prodamo penečih vin oziroma našega radgonskega šampanjca. Mi prodajamo samo to, kar v naših vinogradih pridelamo.«

Kaj pa splošna ekonomska situacija vaše firme, kakšna je?

»Kot sem že prej rekel, mi kar solidno posluje. Nismo siromaki, ampak siromake nas delajo drugi. Imamo cel kup neplačanih računov. Največji problem je pri plačilih. Kupci se ne držijo rokov, ki so predhodno dogovorjeni. Pri tem ogromno izgubimo, saj je vrednost naše valute iz dneva v dan drugačna. Cene repromateriala pa se iz dneva v dan dvigujejo. To je veriga, ki se vleče in nastopijo težave.«

Kako je penina cenovno ovrednotena?

»Cena je takšna, kot mora biti, komercialna. Če preračunamo to v marke, je cena med devet in deset markami. Zlata penina je sedaj v prodaji po 580 do 600 SLT. Če je vmes francoska klasična metoda, mora biti tudi cena temu primerna. Proizvodnja šampanjca od trgatve do prodaje na trgu traja praktično tri leta. To so ogromni stroški. Tu se nič ne dodaja

Buvirjeva klet iz leta 1911, kjer shranjujejo šampanjec

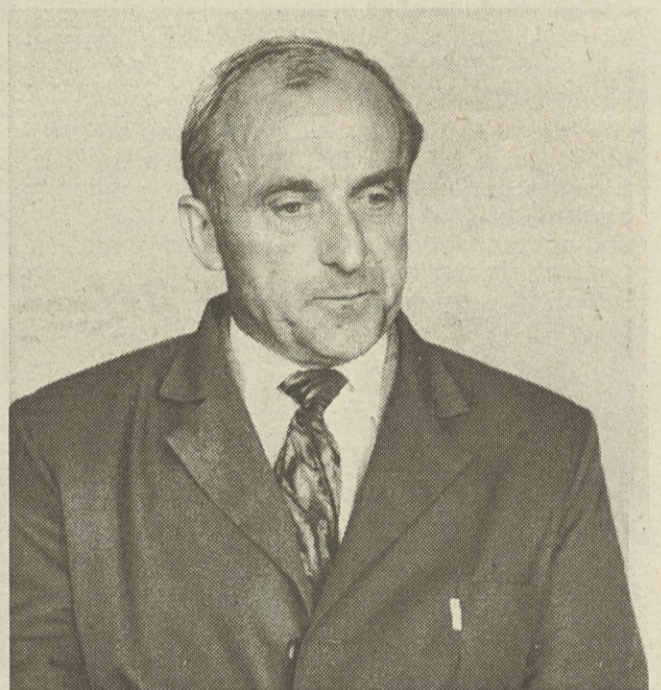
CO₂, ampak le ta nastane v steklenici. Iz teh razlogov je klasična metoda šampanjca dražja. Pri polpenečih vinih pa je proizvodna procedura mnogo krajša. Največji problem, ki se danes pojavlja po praktično vseh slovenskih podjetjih, je finančna disciplina, ki pa ni zakonsko določena, kakor bi morala biti. Dokler tega ne bo, bo enako kot brezvladje.

Kje so vaša geografska področja nasajena z vinsko trto?

»Teh je kar nekaj: Hercegovčak, Podpolice, Črešnjenci, Spigovci, Janžev vrh, Ptujška cesta in ostala območja. Sadjarstvo pa nam prinese okoli 100 vagonov sadja prve, druge in tretje kvalitete.«

Koliko ljudi botruje rojstvu vaših žlahtnin?

»Pri nas se številka giblje vedno nekje od 155 do 156 zaposlenih. Z manjšim številom ne bi šlo. Prej nas je bilo več zaposlenih, vendar so nas razmere prisilile, da smo delovno silo omejili. Ne gre za tehnološki višek, ampak za naravni odliv, ko gredo naši ljudje v penzijo, nimamo potreb po novi delovni moči,« je zaključil pogovor direktor firme Franc Škrobar.

Alojz Filipič, dipl. ing. ŽT: »Metode ostanejo v hiši.«

Pogovarjali smo se tudi z »botrom«, dipl. ing. enologom g. Alojzom Filipičem, ki nam je povedal, kam segajo začetki predelave šampanjca pri nas, o skrivnostnih metodah priprave šampanjca.

»Penina, se ve, je umetno pripravljeno vino. To umetnost so iznašli že francoski šampanjci, ki so bili dolga leta edini poznavalci te skrivnosti. Prvi se je pri nas s tem začel ukvarjati Radgončan g. Klenošek. Podal se je v Šampanjo, kjer je pri izvrstnem vinorejcu pomagal čez leto. Ko se je dokopal do skrivnosti, seje vrnil v Radgono in že leta 1850 začel iz slovenskega vina pripravljati slastno penino. Konec leta 1852 so v prodajo poslali prve steklenice in v nekaj mesecih prodali 12.000 steklenic. Tradicija je dolga že 140 let. Naša penina se povezuje tudi z družino Bauvier in sicer od leta 1911. Ob 130-letnici smo v tej kleti vzdali v zid 13 steklenic šampanjca in tako počastili ta dogodek.«

Kakšne pa so metode pridelave šampanjca?

»No, samih metod je več. Najbolj cenjena je seveda klasična francoska metoda. Srebrna penina pa se pripravlja po modernejših metodah, v jeklenih posodah, medtem ko je zlata v stekle-

nica. Pri klasični se ne dodaja CO₂, saj nastaja sam. Obstaja pet vrst vina: Extra suho, pol suho, suho, pol sladko in sladko vino. Zlata radgonska penina je bila prvo peneče vino v Sloveniji. Sedaj so poskušali tudi v Brežicah in Metliki, kjer se postavljata dve imeni za to vino, to sta Barbara in Miha. Drugače pa so same metode skrivnosti.«

Mislite, da je vino pravilno ovrednoteno na trgu?

»Mislim, da je potrebno prodajati vino po takih cenah, kot jih naše tržišče lahko sprejme. Če se s to ceno pokrijejo stroški ali ne, je druga stvar. Važno je, da smo s svojimi izdelki na trgu prisotni.« je zaključil enolog g. Alojz Filipič.

V okviru osamosvojitve pa je na trg prišla posebna serija vina z imenom Protokol, s posebnim ekstra dizajnom in ceno, ki je samo še popestrila ponudbo Radgonske kleti. Če niste vedeli: ko pijete šampanjec iz visokih in ozkih kozarcev, morate le-te držati samo za pecelj, zraven pa prigrizniti suh, slan sir ali pa kavijar in pri tem paziti, da temperatura steklenice ne preseže šestih stopinj Celzija.

Božena Balaš
Foto Lucas

Franc Škrobar, direktor firme: »Z našim šampanjcem lahko gremo mirno v Evropo.«

Hoček, nočeš, moraš

RES JE ...

— da je nova kratica za tolar po odločitvi mednarodne organizacije za standardizacijo SIT. Ni pa res, da bodo lastniki nekaj SIT-ov vedno tudi siti.

— da v Sloveniji večkrat velja, da desnica ne ve, kaj dela levica. Tako tudi policisti v Medvodah niso vedeli, kaj početi z dvema moškima v črnini, oboroženima z avtomatskima puškama. Izkazalo se je, da je šlo za teritorialca, ki sta izvajala vajo. Mogoče sta vadila slepe miši.

— da je SFRJ včasih izvažala orožje v Alžirijo, ki pa slednjega ni nikoli plačala. Slovenci imamo šanso, da svoj dolg izterjamo po pred kratkim odprtem plinovodu zemeljskega plina v Šempetru pri Novi Gorici. To pa se ne bo zgodilo, ker bo Kučan raje plin pošteno plačal.

— da ameriški vesoljci lastnoročno lovijo izgubljene satelite po vesolju, slovenski policaji pa z avtomobili ne morejo ujeti evropske kulture.

— da se slovenski duhovniki trudijo vse več ljudi spraviti na »prava pota«. Kljub temu pa ne morejo preseči magičnih sedemdesetih odstotkov religioznih državljanov. Če se to razmerje drži od leta 1968, se bo najbrž tudi v bodoče. Amen.

— da je Slovencev premalo. S tem, če bo Slovenska ženska zveza uspela s pobudo o podaljšanju roka za pridobitev slovenskega državljanstva do leta 2002, bodo v poštev prišli tudi pozabljivi. Ženskam pa ne bo treba pretirano lojevati.

— da se je Herman Rigelnik očitno odpočil. Ko je bil še »živo rdeč«, je odšel z mesta generalnega Gorenja, ker je bil preutrujen. Zdaj, ko je »neodvisen« je postal podpredsednik v Drnovškovi vladi, na

mestu, ki je še bolj naporno in odgovorno kot v Gorenju. Upajmo, da v vlado ni prinesel zasebnih navad kot na primer v prejšnji vladi Maks Basti.

— da resnica slejkoprej pride na dan. Na Hrvaškem so razpustili letalsko enoto, ki so jo ob tem pohvalili, da je uspešno delovala, čeprav z letali, ki jih uporabljalo sicer v kmetijstvu. Spomnimo se, da so lani kot veliko laž in srbsko propagando ocenili srbska poročila, da hrvaška vojska uporablja kmetijska letala v vojne namene.

— da je dr. Drnovšek kot novi šef slovenske vlade dal vedeti, da bodo seje vlade še naprej zaprte za javnost. To je seveda povedal, ko je bil že izvoljen!

— da nas niti neuvrščeni nočejo. Tako Slovenija ni dobila statusa opazovalke v tem gibanju, saj je temu najbolj nasprotovala Jugoslavija. No ja, so vsaj neuvrščeni pametni, če je že naša zunanja politika nekam čudna, ko se slini k njim.

ŠKANDALI:

MARKO KRANJEC KONČNO DOMA

V Šempetru pri Mariboru se je po 46 letih prisilnega bivanja v tujini vrnil Marko Kranjec, duhovnik, pravnik, novinar, politik, narodni poslanec in celo dva dni član slovenske vlade. Točneje: pripeljali so ga v krsti po prekopu, da bi ga ob njegovem rojstnem dnevu dali v rodno grudo.

Duhovnik Marko Kranjec, ki je do obnemoglosti služboval v Rimu in še za življenja moral okusiti na starost siromaštvo, saj ne gre tajiti, da je jesen življenja preživel od vbogajme in finančne pomoči prijateljev, je bil po smrti začasno »shranjen« na pokopališču usmiljenih sester v italijanski Gorici.

Sele nečaku, Johanu Kreinzu, je po večletnih naprezanjih s prejšnjo oblastjo in zdajšnjo vlado končno uspelo posmrtno ostanke svojega cenjenega strica spraviti v rodni Šempeter, v grobnico k očetu. In spet tik ob zdajci se je napolto, da nečakova akcija zaradi počasnosti italijanskih oblasti ne bi uspela. Johan Kreinz, tudi sam begunec in zdomec, je prejšnji teden končno izpolnil svojo zaobljubo in strica spravil v domovino.

V viharnem popoldnevu so Marka Kranjca preložili k posmrtnim ostankom očeta, v grobnico na pokopališču v Šempetru. Od njega se je poslovila pešička ljudi, domačinov, v imenu cerkve pa g. škof Kramberger. Res je, da Marko Kranjec nikoli v življenju ni ničesar, razen golega preživetja želel zase, kot je tudi res, da je do onemoglosti izgoreval za druge, zato je tembolj boleča njegova tragična usoda, zavrženo življenje ubogega starca, ki bi svoje tuzemno bivanje doživel drugače, če bi mu samo vsak stoti, kateremu je za življenja on pomagal, dodelil kanček spomina in spoštovanja.

Režimi padajo, vlade padajo, Slovenci pa ostajamo isti.

Fotografije: Lucas

NAMESTO HUMORESKE

MAKS BASTLJADA

Prej kot tovariš, zdaj gospod Maks Bastl, eks minister, prehodil je res zanimivo pot. Poglejmo v žurnalistični register: v Aeru celjskem kot računovodja postal, še vsi vemó, je kolovodja nekakšne žagarske ekipe, ki je uspešnega spodnesla Jenka in druge antisamoupravne tipe s premalo rdečega odenka. Potem direktorja Zupanciča pospraviti je hotel, toda ta v Beograd pretkranó ga je zarotil k Metodu Rotarju, češ zdaj ne bo po Celju nič več maneviral. A Rotar, ne povemo vam, zakaj po letih dveh ga je poslal nazaj, od koder je prišel. Tako M. Bastl je predsednik KPO postal v cinkarni, kjer več let si je nacejal mleko, med (V Holzkirchnu mu, denimo Stempfel na dvojne naloge dajal je štempelj pet let, kot je zapisniško priznal, ne da bi se sploh česar koli bal) in za kar dolgo vrsto mahinacij dobil je vzdevek Malverzacij. »Kaj naj storimo? Vsi vemó, da on v resnici mali je Napoleon.« govoril Rojc je, MS sekretar, Korošec Štefan, partijski vladar, energično ga je odpravil, a F. Popit v Kovinotehno spravil. Pa Bastl si je spet polomil krilca, ko skušal tu odžagati je lica. Ta ga na hitro je odslovil, z direktorsko ga plačo blagoslovil.

Šel Bastl rdeč je služil v tuji svet, češ »tja so me nagnali komunisti«, pa kot poslovnež se je vrnil spet — ker zdaj od ZK ni bilo koristi — v krščansko demokratski plašč odet. V dokaz, da barvo res je spremenil (in da bi mu vse grehe odpustili), je cerkvi sv. duha zvon podaril (da vedno, ko bi nanj zvonili, bi vedel, komu pravzaprav zvoní in da račun nad glavo mu visi — za zvon baje še do današnjih dni?). Potem nenadno je postal minister, bolj kot sposoben, zase bister: naselil so njegovi govorici, da »so uničili ga rdeči strici«, ko se je sam, ker član je tiste lože, ki nikdar ne znebi se svoje kože. Dokaz nakup je stavbe SDK in kar še v zvezi je z njegovo trgovino pretežno po načelu — zna, kdor zna (na črno bi izvažal še starino).

Na koncu svojo kratko kariero okronal z drago je Slovin afero, za kar mu Peterle je dal laufpas. A vedite, da Bastl ni nič kriv, kot za ničesar ni nikoli bil, saj vedno se, kot tisti Kalimero, je sprenevedal, spraševal: »Kaj, jaz? O, to pa ne, jaz zaveden, nedolžen, popolnoma spletkarsko sem obdolžen.«

Dihur

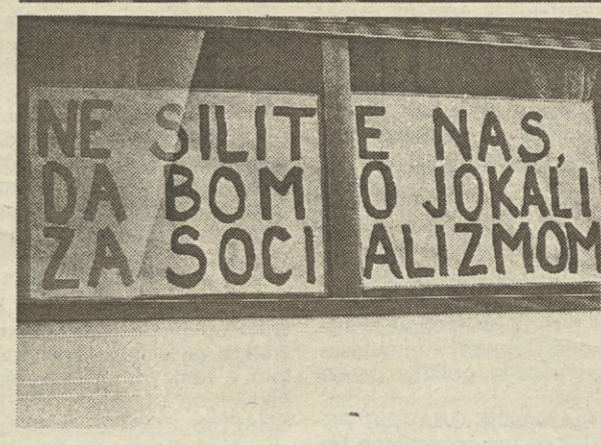
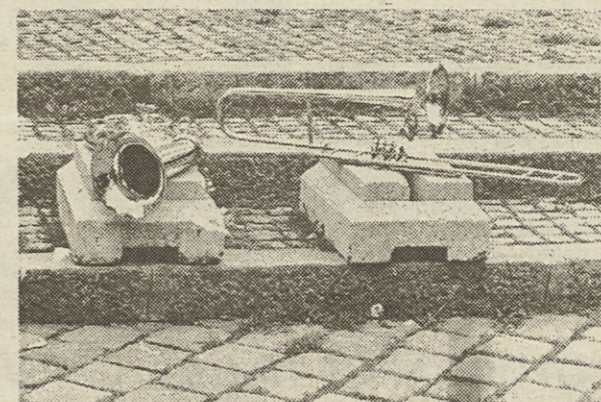
FOTOREPORTAŽA

NAROD SI BO SODBO PISKAL SAM

Tudi politika se kdaj utruji. Glede na sedanje stanje v Sloveniji, ni čudno, da se ne razlega gromoglasen borbeni napev. Prispeli smo do tja, ko bi glas slovenskega naroda lahko označili kvečjemu le kot — tanko piskanje. Po piskanju pa pridejo seveda solze.

slike:

Sašo in LucaS

NI RES ...

— da Srbi ne spremljajo gospodarskega in političnega dogajanja v Sloveniji. S svojim odgovorom na ukrep prepovedi voženj avtomobilov s srbskimi tablicami so reagirali še hitreje kot ob lanskoletni slovenski osamosvojitvi. Upamo, da smo se naučili, da so nekateri ukrepi proti Srbiji močnejši od mednarodnega političnega dogovarjanja.

— da se je v teh časih dobro pisati Kučan. Pretekli teden so neznani storilci odvrtili bombo, verjetno iz mimovozečega avtomobila na hišo Kučanovih v Murski Soboti. Ali je bil ta bombni napad v kakršni-koli povezavi z imenom Milan Kučan, ne vemo.

— da bodo učitelji kmalu stavkali. Te dni namreč dobivajo regrese, pa tudi plačam so primaknili nekaj odstotkov. Nič posebnega, bi rekli, če se ne bi ponovno spomnili, da dobivajo plače za tekoči mesec in ne za mesec nazaj, kot večina Slovencev.

— da se Tone Partlič vedno čuti kot del skupščinskega sistema. V izjavi: »Kaže, da tu, v skupščini sedijo neki čudni sprevrženci, zunaj pa čakajo pametni, pošteni.« govori v tretji osebi.

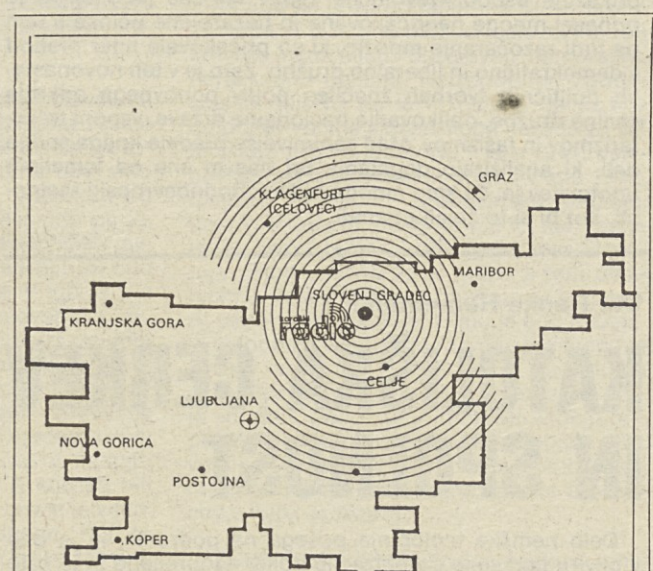
— da je črno lastninjenje podjetij prenehalo. Res je, da je objavljen Predlog za izdajo zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, zato zadnji črnograditelji še hitijo s privatiziranjem tistega, kar še ni lastninjeno.

— da bi poslancu Vitomiru Grosu morali dati kakšen dober nasvet. Že sedaj imajo skupščinska telesa dovolj dela z odgovarjanjem na njegova poslanska vprašanja. Republiški Poročevalec bi bil zgolj dolgočasen informator, če v njih ne bi objavljali odgovorov Vitomiru Grosu na poslanska vprašanja.

— ni res, da bomo letos ponovno praznovali 25. maj — dan mladosti. To so le pobožne želje nekdanjega Titovega sekretarja Jožeta Smoleta.

— da voditelj srbske opozicije Vuk Drašković ne mara Slovencev. Ob odkritju spomenika Draži Mihajloviču na Ravni Gori je zelo pohvalno govoril o Sloveniji. Škoda le, da se ni tega spomnil kakšni dve leti prej.

— da imajo zahodne demokracije kaj manjše težave s svojimi parlamenti kot Slovenci. Prav gotovo to ne velja za Italijane, ki so v parlamentu že sedemkrat zaman volili svojega predsednika.

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

NOVA DOBA

OD ČETRTEKA 21. 5. 1992
DO SREDE 27. 5. 1992

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPovednik

DAVID HASSELHOFF

Svetel pogled, ob katerem se ženskemu svetu šibijo kolena. Prav njegove oči so mu omogočile uspešen vdor v filmski svet, o katerem je sanjal že od malih nog. Delal je kot natak v klubu Marina City, dokler ga ni opazila agentka, ki je iskala lepe obraze za film. Od takrat je njegovo življenje pravljično, ki jo preživlja pred kamerami in mikrofoni. V prostem času se enainštiridesetletni David posveča predvsem svoji mali družinici.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

PRIREDITVE
PO SLOVENIJI

NAGRADNA
KRIŽANKA

HOROSKOP

SOS IZ
POSTELJE

STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI

ČETRTEK, 21. MAJ

SLOVENIJA 1

- 10.10 Pedenjžep
10.45 Stare japonske pravljice: Trije bratje in divje hruške
11.00 Šolska tv, ponovitev, Boj za obstanek: Pravičen delež za vse
11.25 Angleščina - Follow me, 51. lekcija
11.40 Kemija: Od rude do surovega železa
12.00 Poročila
14.50 Športna središča, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Ebu drama za otroke: Elifine sanje živ žav
17.35 Živ žav
18.25 Ep video strani
18.28 Že veste... svetovalno - izobraževalna oddaja
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
20.30 Gore in ljudje
21.35 Tednik
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.50 Poslovna borza
23.00 Kronika ICSID
23.25 Sova, Dragi John, angleška nanizanka, 4/22, Vietnam, avstralska nadaljevalka, 7/10, Šingen, japonska nadaljevalka, 10/12

DRAGI JOHN

Kirk je vse prej kot vesel obiska brata Boba. Še vedno kuha jezo manj, ker mu je pred leti prevzel nevesto, popolno žensko, ki je bila vred-

na lepe denarje. Bob odhaja na novo službeno mesto in bi se rad spravil s Kirkom. Na Johnovo prigovarjanje Kirk le popusti in se sreča z bratom v spovednici. Zaupni pogovor pokaže, da sta brata pa čeprav Bob nosi duhovniško obleko - zelo podobna.

ŠINGEN

Šingen je zaskrbljen zaradi novice, da namerava gospod Imagava iz dežele Suruge, dežele, ki se razprostira južno od dežele Kai, prevzeti oblast v Kyotu. Z Imagavo je sklenil ne le tripartitno zvezo, marveč živi pri njem

v preganstvu tudi njegov oče. Če bi prevzel oblast v Kyotu, bi tudi Kai prišla pod njega. Šingen sklene za svoje namene uporabiti mladega Odo Nobunago iz Ovarija, ki velja za velikega bedaka. Zvestemu samuraju Kansukeju naloži, da se z njihovimi možmi pridruži Imagavovi vojski. Ko s trideset tisoč možmi odrine proti Kyotu,

mora Kansuke o vseh premikih njegovih čet obveščati Nobunago.

SLOVENIJA 2

- 15.50 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni programi - Koper, slovenska kronika
19.00 Videolestvica
19.30 TV dnevnik RAI
20.00 Serijski film
20.30 Po sledih napredka
21.30 Video na Slovenskem

Slovenska video produkcija je v zadnjih dveh letih zelo ekspanzivna, gostuje na mnogih mednarodnih festivalih. Televizija tovrstno produkcijo spodbuja po lastnih močeh in zmožnostih. V oddaji bodo predstavljeni odlomki iz najboljših dosežkov, tudi glasbenih, na primer videospota skupin Borgesias in Laibach ter z videoprojektom Nestrpnost (po delu Lele B. Njatin) in Tri sestre (nastal je v sodelovanju s SMG).

23.30 Yutel, eksperimentalni program

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film
14.10 Nevesta - italijanska drama, 1958
15.30 Čudežni svet gospoda Monroa - serijski film
16.00 Oresedici - tv novice
16.10 Čarobna svetilka - otroški program, Baba Malu in sto ruskih pravljic - risanke
16.30 Kramljanja - v studiju Tatjana Juratovec
17.00 Sever vzhod - aktualne oddaje
18.00 Slovenska kronika
18.10 Studio 2 - informativno kontaktna oddaja
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.30 Šport - posebna oddaja
20.05 Ryan - soap opera
20.35 Meridiani - aktualna tema
21.15 Juke box - glasbena oddaja v živo (I. del)
22.00 Vsedanes - tv dnevnik
22.10 Juke box - glasbena oddaja v živo (II. del)
23.20 Šport - posebna oddaja

HTV 1

- 6.55 Pregled programa; 7.00 Dobro jutro, Hrvaška; 9.00 Superbabica; 9.25 Risanka; 9.30 Smogovci; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.05 Jutrofon; 11.35 Novopečeni princ iz Bel Aira, humoristična serija, ponovitev; 12.00 Točno opoldne; 13.00 Slika na sliko, ponovitev; 13.45 Poročila; 13.50 Kockar, serijski film, ponovitev; 14.40 UNPROFOR: Danes smo z vami; 15.05 Malavizija, Vrtoglavi let, otroška serija; 16.00 Poročila; 16.05 Malavizija, nadaljevanje; 17.00 Znanstveni razgovori; 17.30 Gremo naprej; 18.00 Poročila; 18.05 Gremo naprej; 18.30 Santa Barbara, serijski film; 19.10 Majhne tajne velikih kuharskih mojstrov; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 3-2-1, kviz; 21.10 Life and Debt, zbor za ohranitev zemlje; 22.00 Flight Rock Cafe;

22.30 Dnevnik; 22.50 Glasba; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v nemščini; 23.50 Poročila v angleščini; 23.55 Horoskop; 00.00 Poročila; 00.05 Odjava programa.

HTV 2

- 17.05 Pregled programa; 17.20 Stela, hrvaški igrani film, ponovitev; 18.50 Zgodovina hrvaškega knjižnega jezika; 19.20 Glasba; 19.30 Dnevnik; 20.10 On in ona, humoristična serija; 20.35 Živalski svet; 21.10 Kockar, serijski film; 22.05 Edward VII, nadaljevalka; 22.55 Pepsi DJ Mag; 23.55 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Čudovita leta; 9.30 Zemlja in ljudje; 10.00 Šolska TV; 10.15 Viaje al espanol; 10.30 Sissi; 12.15 Klub seniorjev; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Barva prihodnosti; 13.35 Urad, urad; 14.00 Velika dolina; 14.50 Psi, naši najboljši prijatelji; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 16.05 Otok zadnjih gusarjev; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Barva prihodnosti; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 18.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Show mix; 21.20 Pogledi s strani; 21.30 Azzuro barva zmage; 23.00 Desni breg, levi breg; 0.40 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 17.10 Umetniški leksikon; 17.15 Sestanek z živaljo; 18.00 Čudovita leta; 18.30 Nagradna igra; 19.00 Lokalni program; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Domače reportaže; 21.15 Trailer; 21.30 Kultura; 22.00 Čas v sliki; 22.30 World music award 1992; 23.30 Srečni rojstni dan, Mozart; 0.05 Zmaga po številkah; 0.35 Čas v sliki.

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Lajna, madžarska lahka glasba; 9.05 Disneyjevi filmi, ponovitev; 16.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 16.10 Sol življenja, filmska reportaža; 16.45 Copacabana, kratki film; 17.10 Muzikalna reka, dokumentarni glasbeni film; 17.30 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 18.00 Magazin za menedžerje; 18.45 Svet denarja; 19.00 Rezerviran čas; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.35 Pred premiero; Chess, produkcija gledališča Arizona in Rock - gledališča; 21.15 Twin Peaks, ameriška serija (za odrasle); 22.05 Aktualno; 22.30 Tekmovanje dirigentov; 1.00 Dnevnik; 1.05 Dnevnik BBC.

MADŽARSKA 2

- 14.35 Napoved programa; 14.0 Maturitetne naloge iz biologije in kemije; 16.00 Danes popoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevniki; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.20 Za otroke; 18.32 Sejamski tv; 20.00 Regionalni program iz studiev Budimpešta, Pécs in Szeged; 21.00 Debatni forum; 22.00 Večerni saldo, pregled dogodkov dneva, vreme; 22.30 Sejamski TV; 22.35 Filmski klub TV 2; Tajni agent Hitchcockov čb film (1936).

PETEK, 22. MAJ

SLOVENIJA 1

- 9.55 Program za otroke, angleška nanizanka (4/6)
10.20 Jelenček, serija HTV (12/13)
10.50 Po sledih napredka, ponovitev
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
14.20 Video na Slovenskem, ponovitev
16.20 Gospodarska oddaja, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, forum
20.30 W. M. Tjackery: Semenji Ničevosti, angleška nadaljevalka (2/8)
21.35 Oči kritike
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.00 Pri Huxtablovih, 43. epizoda ameriške nanizanke, Vietnam, avstralska nadaljevalka, 8/10, Območje somraka, ameriški film

(Twilight Zone - The Movie) režija: 1. segment: John Landis

2. segment: Steve Spielberg
3. segment: Joe Dante
4. segment: George Miller v gl. vl.: Vic Morrow, Scatman Crothers, Bill Quinn, Selma Diamond, Kathleen Quinlan, Jeremy Licht, Kevin McCarthy, William Schallert, John Litgow, Abbe Lane, John Larroquette, Dan Aykroyd, Albrt Brooks

Območje somraka je celovečerni film, v katerem boste spremljali, kot piše v odjavni špici filma, štiri »segmente«. Gre torej za omnibus štirih znanih režiserjev.

Prvi segment oz. zgodba je svojevrsten sprehod skozi čas: glavni junak zaradi takšnih ali drugačnih vzrokov ni zadovoljen s svojim življenjem, krivce pa vidi v tujcih. V lokalni, kjer se zapije, povzroča sitnosti, zato ga »vržejo ven«. Najde se sredi 3. Reicha, zaradi svojega videza je takoj sumljiv kot Zid, ki ga je treba deportirati. Druga je izrazito »Spielbergovska« zgodba o črncu, ki hoče v domu za ostarele vrniti ljo in vero v življenje vsem, ki niso pozabili na svoje otroštvo. Moto epizode se glasi: Dan, ko se nehamo igrati, je dan, ko se začnemo starati, začnemo gledati na uro, čakati da minejo dnevi... šteti leta. Toda vedno lahko kaj pričakujemo: nov dan, leto, novo branje praznih konzerv... Prava filmska miniatūra ima vse tisto, kar odlikuje dela tega režiserja, nje-

govih filmov E. T., Barva vijoličasta in posebej Carstvo sonca: razkošje filmske slike in otroške domišljije seže do srca prej in globlje kot je to mogoče v še tako mojstrskemu melodramskem zapletu.

Joe Dante nam v svojem prispevku predstavi 27-letno učiteljico, ki je vse doslej živel enolično, v pričakovanju nečesa novega. In čeprav tega še ne ve, je njenega čakanja pravkar konec...

Avstralski režiser George Miller pa nam predstavi grozotnika v letalu zaradi nečesa kar vidi le on...

Vse zgodbe so torej iz zvrsti nekakšnega »fantastičnega«, horrorja, ki svoj pravi učinek pokaže v literarni obliki črtice ali kratke novele. Zato tudi v filmski preobleki ne more imeti veliko minut. V šestdesetih letih je bila serija Območje somraka avtorja Roda Serlinga zelo znana (nima nič skupnega s serijo na sporedu pred kratkim) in avtorji iz Spielbergove producerske skupine so se odločili posneti celovečerni omnibus film, da bi tudi kinematografskemu občinstvu sporočili: peta dimenzija je za tistimi, ki jih pozna človek. Je med svetlobo in senco, med znanostjo in praznoverjem, med človekovemu strahovi in njegovimi spoznanji. To je dimenzija imaginacije - področja, ki mu lahko rečemo Območje somraka.

SLOVENIJA 2

- 15.50 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni programi - Maribor, slovenska kronika
19.00 Jazz in blues
19.30 TV dnevnik ZDF
20.00 Koncert orkestra SF, prenos 1. dela
20.40 Slovenski magazin
21.10 Dobrodošli
21.40 Umetniški eksperimentalni program, studio city
22.40 Yutel, eksperimentalni program

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film
14.10 Mamin sinček - italijanska komedija, 1957
15.40 Baba Malu in sto ruskih pravljic - risanke
16.00 Oresedici - tv novice
16.05 Juke box - glasbena oddaja - Vodi Alex Bini
18.00 Slovenska kronika
18.10 Studio 2
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.45 Agencija Rockford - serijski film
20.35 Bella tv - razvedrilni program v živo
22.20 Vsedanes - tv dnevnik
22.30 Globus
23.20 Mamin sinček, italijanska komedija, 1957

HTV 1

- 6.55 Pregled programa; 7.00 Dobro jutro, Hrvaška; 9.00 Vrtoglavi let, otroška nadaljevalka; 9.30 Povejte mi, kaj naj delam, sprejemni izpit; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.05 Jutrofon; 11.35 On in ona, humoristična serija; 12.00 Točno opoldne; 13.00 Slika na sliko; 13.45 Poročila; 13.50 Kockar, serijski film, ponovitev; 14.40 UNPROFOR: Danes smo z vami; 15.05 Malavizija, Joey in Rdeči sokol, otroška nadaljevalka; 16.00 Poročila; 16.05 Malavizija, nadaljevanje; 17.00 Potepam se in snemam; 17.30 Gremo naprej, družinsko popoldne; 18.00 Poročila; 18.05 Gremo naprej, nadaljevanje; 18.30 Santa Barbara, serijski film; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Me je kdo iskal; 20.55 Poslovni klub; 21.40 Umetniški paviljon, dokumentarni film; 22.40 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v nemščini; 23.50 Poročila v angleščini; 23.55 Horoskop; 00.00 Poročila; 00.05 Filmska noč; 00.05 Otok dr. Moreauja, ameriški igrani film in 01.40 »2010«, ameriški igrani film

HTV 2

- 16.55 Navaja programa; 17.10 Vincent in jaz, kanadski igrani film za otroke, ponovitev; 18.50 Zgodovina hrvaškega knjižnega jezika; 19.30 Dnevnik; 20.10 Ljubljenci bogov, serijski film; 20.55 Fashion Tape; 21.40 Roseanne, humoristična serija; 22.05 Sezona lova; 23.15 Nezlomljivi, nadaljevalka; 00.00 Rezultati TV dvoboja Sezona lova; 00.05 Gardijana; 04.00 Odjava programa

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Čudovita leta; 9.30 Ruščina; 10.00 Šolska TV; 12.15 Domače reportaže; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Barva prihodnosti; 13.35 Urad, urad; 14.00 Velika dolina; 14.45 Mojstri jutrišnjega dne; 15.00 Jaz in ti; 15.05 Nekoč je bila Amerika; 15.30 Am dam des; 16.05 Otok zadnjih gusarjev; 16.30 Mini kviz; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Derrick; 21.25 Pogledi s strani; 21.35 Azzuro barva zmage; 23.10 Šport; 23.30 Solarfights; 1.00 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 15.40 Umetniški leksikon; 15.45 Dragulj v kroni; 17.30 Zveza za preživetje; 18.00 Simpsonovi; 18.30 Kolo sreče; 19.00 Lokalni program; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Look; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Kdo je ubil koga; 22.40 Sla in trpljenje; 23.40 Považasti; 1.15 Služkinji; 2.45 Poročila

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Sotrpini; 8.50 Naravno zdravilstvo; 9.00 Dallas, 74. del ameriške serije; 9.50 Zrebanje lota; 9.55 Zdravilo, koristi - škodi?; 10.10 Tele video '92; 10.15 Serijski film, ponovitev; 10.40 Denar, francoska serija; 16.00 Popoldanski saldo; 16.10 Priče preteklosti, češka serija; 16.30 Moj rojstni kraj; Notranji Somogy; 17.45 Svet denarja; 18.00 Okno, program uslug; 18.55 Vprašanja kristjanov; 19.00 Štetje nazaj, pred Barcelono; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.40 Dallas, ponovitev; 21.40 Panorama, svetovna politika; 22.45 Homo Novus, madžarsko-sovjetski film; 0.10 EDDA, odlomki s prvomajskega koncerta; 1.00 Dnevnik; 1.05 Dnevnik »Antenne 2«

MADŽARSKA 2

- 6.00 in 12.00 Regionalni programi; 16.00 Danes popoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevnik; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.18 Za otroke; 18.30 Olimpizem, olimpstika; 19.00 Ženska je vedno ženska, nemški film; 20.02 Sejamski tv; 20.05 Wurlitzer, Dave Grusin; 20.35 50 minut o gledališču; 21.25 Magazin narodne glasbe; 22.00 Večerni saldo; 22.25 Pred koncem dneva; 22.55 Šeherezada, francosko-nemška serija; 23.45 Jazz klub TV2: Trio Mid-night

EXPRESS COLOR FOTOGRAFIJE »1 URA«

R. FONDA

STUDIO ZA PROPAGANDNO FOTOGRAFIJO IN FILM

63000 CELJE, TRG SVOBODE 10, ☎ 063/28-713

PRI POROČNI DVORANI

Božo Berk FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

BREZ DLAKE NA JEZIKU

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

SOBOTA, 23. MAJ

SLOVENIJA 1

- 8.05 Izbor: Angleščina-follow me, ponovitev 50. lekcije
8.30 Radovedni taček: polž
8.50 Lonček kuhaj: sadna torta
9.05 Klub klobuk
11.00 Zgodbe iz školjke
12.00 Poročila
12.05 Tok, tok, ponovitev
16.00 Tednik, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
18.40 ...
19.00 Risanka
19.15 Žrebanje 3x3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, utrip
20.30 Križ kraž
21.35 Zlata leta, ameriška nadaljevanka (2/8)
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.00 Sova, Murphy Brown, 25. epizoda ameriške nizananke, Vietnam, avstralska nadaljevanka, 9/10, Mieux Vant Courir, francoski film, Nočne ure, 10. epizoda ameriškega varietjskega programa

NA BEGU, francoski barvni film, 78 min.
(MIEUX VAUT COURIR)

scenarij: Arthur Stankiewicz, Elisabeth Rappe-neau;

po romanu Charlesa Willi-amsa;

režija: Elisabeth Rappe-neau;

fotografija: Charlie Gaeta; glasba: Philippe B. Gall; igrajo: Carmen Maura, Christian Clavier, Jean-Marie Winetr, Lydia Andrei.

Francoski film NA BEGU, posnet po romanu Charlesa Williama, je napet psihološki thriller, ki pretresljivo govori o »slučajni krivdici«, ki se je mora za ceno lastnega življenja otestiti nedolžni junak Simon.

Simon beži. Kamorkoli, kajti na sledi mu je policija, ki ga bremeni umora visokega policijskega inšpektorja. Simon se zateče v prazno hišo, ki je last pisateljice detektivk. Ko se vrne domov, se pripeti nesreča, v kateri ji Simon reši življenje in prizna vso resnico. Verjame mu. Avtorica, ki ji v romanu primanjkuje resničnega nadiha, pa Simona, čeprav mu pomaga, sprva želi izkoristiti: s tem, da mu pomaga korak za korakom odkrivati dokaze, da je nedolžen, si želi obenem priskrbeti pristno zgodbo za svoj roman Toda njuna »zgodba« postaja vse bolj nevarna, saj se morata soočiti z nevarno tolpo, v boju za preživetje pa njun odnos postaja vse pristnejši, dokler se resnično ne zblizata.

Čeprav je zgodba filma predvsem zgodba o lažni krivdici in o človeških odnosih, tako kot o odnosih med glavnima junakoma, pa se vendarle na polovici sprevrže v napeto akcijo, gledalec pa vse do konca ne sluti, kako se bo vse skupaj izteklo in ali bo zmaga pravica.

SLOVENIJA 2

- 16.20 Sova, ponovitev
17.30 Priluhnično tišini
17.45 Angleščina v poslovnih stikih
18.00 Pogled in zadani
18.30 Boš videl kaj dela Dolenjc, 2. oddaja

Dolenjci so ugotovili, da Lojze Slak s svojim ansamblom prav na Dolenjskem, odkoder je doma, nastopa najbolj poredko.

Ko je Lojzetu ta ugotovitev prišla na uho, je sklenil, da Dolenjce – ki so že po naravi veseli ljudje – razveseli še z veselo prireditvijo.

Dveurno prireditev, ki je bila zadnji dan aprila v dvorni Marof v Novem mestu, bo televizija Slovenija gledalcem predvajala v polurnih oddajah vsakih štirinajst dni v običajnem terminu, ki je namenjen domači glasbi.

V odaji bodo ob Slakovem ansamblu nastopili še Dolenjski oktet, satirična skupina Modra kronika, Folklorna skupina Kres, Alfi Nipič s svojimi muzikanti, Ansambel Ottavia Brajka.

Oddajo vodite Novomeščanka Renata Mikec in Janez Dolinar, režiser je Jože Kloboves.

19.00 Kremenčkovi, 12. epizoda ameriške risane serije
19.30 TV dnevnik RTV Srbija
20.15 Klasika
20.30 Ransom, ameriški film režija: Richard Compton; scenarij: John C. Broderick in Ron Silkosky; fotografija: Charles Correll; glasba: Don Ellis; igrajo: Oliver Reed, Deborah Raffin, Jim Mitchum, Stuart Whitman, John Ireland, Paul Koslo.

»Bogati morajo plačati ali pa bodo bogati umrli!« To sporočilo pusti morilec na policijski postaji sredi majhnega, a bogatega mesteca v Arizoni. Med bogataši, ki jih ni malo, seveda zavladava preplah, toda kljub temu se na vso moč trudijo, da zadeva ne bi prišla v javnost in da v vse skupaj ne bi vpletali državne policije, tožilca in narodne garde. William Whitaker, eden glavnih veljakov, se odloči, da bo najel profesionalnega morilca Nicka McCormacka. Ta že takoj ob prihodu naleti na čedno novinarico Cindy Simmons, ki ve marsikaj o dogajanju v teh krajih in ki že nekaj časa poskuša priti na sled goljufijam z zemljišči. Ve, da se za na videz spodobnimi mestnimi poslovnimi možmi skrivajo prevaranti, ki jih domačini imenujejo mafija v belih srajcah. Kljub temu, da skupaj prebijeta noč, se Nick in Cindy vsak zase ukvarjata z zadevo. Nick in policija sicer skrbno pripravljata akcijo, v kateri naj bi izsiljevalca in morilca ujeli, vendar se jim ta kljub njihovi človeški in tehnični premoči spretno izmuzne in še naprej deluje po svoje. Pri tem pa pod njegovimi puščicami padajo nove žrtve. Ko ga nazadnje je ujamejo, največ profitira Nick McCormack...

Šele zaključna pesem, ki se pojavi ob zadnjih kadrih filma kot nekakšen komentar, razkrije gledalcem, kdo je bil človek, ki je strahoval mesto in zakaj je to počel. Ključ do njegovih brutalnih dejanj je namreč skrit v njegovi preteklosti, ali še bolje v usodi, ki je njega samega najbolj izigrala.

- 21.55 Umetniški eksperimentalni program, moški, ženske
22.55 Yutel, eksperimentalni program

KOPER

- 13.00 Ryan – soap opera
13.20 Agencija Rockford – serijski film
14.10 Ob zori bova spet skupaj – italijanska drama, 1954
15.30 Dove il si Souna, skupna tedenska informativna oddaja italofonske skupnosti
16.00 Čarobna svetilka – otroški program, dedkove pripovedke – serijski animirani film, Prosim, ne jejte marjetic – serijski film
17.00 Tarzanovo maščevanje – ameriški pustolovski film, 1938
18.10 Globus
19.00 Vsedanes – tv dnevnik
19.25 Jutri je nedelja – verska oddaja
19.35 Ryan – soap opera
19.55 Agencija Rockford – serijski film

- 20.45 Agora – andiamo avanti – razmišljanja o našem vsakdanjku
22.25 Vsedanes – tv dnevnik
22.35 Ob zori bova spet skupaj – italijanska drama, 1954

HTV 1

- 7.35 Test; 7.50 Pregled programa; 7.55 Horoskop, ponovitev; 8.00 Poročila; 8.05 TV koledar; 8.15 Slika na sliko, ponovitev; 9.00 TV šola; 10.00 Poročila; 10.05 Ljubljenci bogov, serijski film, ponovitev; 11.45 Dopolnitev; 12.00 Poročila; 13.20 J. Gotovac: Morana, opera (2/3); 14.00 Poročila; 14.05 Voyage to Melonia, švedska risanka; 15.50 Risanka; 15.55 Poročila; 16.00 Prisrčno vaši: Zvonimir Kulundžić; 16.45 Turbo limach show; 18.00 Poročila; 18.20 Santa Barbara, serijski film; 19.05 V začetku je bila beseda; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Purpurna barva, ameriški igrani film; 22.40 Lepa naša: Pozdrav iz Opatije; 23.10 Dnevnik; 23.30 Slika na sliko; 00.15 Poročila v angleščini; 00.20 Horoskop; 00.25 Poročila; 00.30 Serijski maraton: Veternece bogov; 03.35 Odjava programa.

HTV 2

- 19.25 Najava programa; 19.30 Dnevnik; 20.10 Duspended Dreams, dokumentarni film; 21.00 Zgodba z naslovne strani; 21.30 Cosby Show; 22.00 Hrvaška nogometna liga; 23.05 Klic na pomoč, serijski film; 23.50 Hit-depo; 02.20 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Simpsonovi; 9.30 Angleščina za začetnike; 10.00 Francoščina; 10.30 Ruščina; 11.00 Važno je biti resen; 12.30 Halo Avstrija, halo Dunaj; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Scampolo; 15.15 Komedija Capers; 15.30 Jaz in ti; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.10 Moja knjiga o džungli; 17.35 Če me vprašaš; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Kdo pravi; 22.00 Zlata dekleta; 22.25 Še enkrat me ubij; 23.55 Čas v sliki; 0.00 Črna; 1.25 Čas v sliki; 1.30 Ex libris.

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 14.50 Umetniški leksikon; 14.55 90 let dunajskih filharmonikov; 16.15 Srečanje s sosedom; 17.00 Kolumb in čas odkritij; 17.45 Kdo me hoče; 18.00 Čudovita leta; 18.30 Lokalni program; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Seviljski brivec; 22.20 Čas v sliki; 22.30 Romy; 23.30 Šport; 0.30 Čas v sliki; 0.35 Ex libris

MADŽARSKA 1

- 6.15 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.30 Metodistični verouk; 8.40 Za otroke in ne le za njih; 11.00 TV magister; 12.30 Panorama, svetovna politika; 13.30 Sezamova ulica, otroški film; 14.30 Klip-minute; 15.00 Barometer, politični show; 16.00 Kamera variete; 16.55 Veszprém-Ferencváros, prvenstvena nogometna tekma; 18.45 Za otroke; 19.00 Jolly Joker, nemška serija; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.40 Samovoljno sojenje, celovečerni film; 22.40 Nantes: EP v gimnastiki; 23.30 Berlin, Alexanderplatz, nemško-italijanska serija; 0.30 Dnevnik.

MADŽARSKA 2

- 8.35 Tečaj iz računalništva; 9.05 Narodnostne oddaje v hrvaškem, nemškem, romunskem in slovaškem jeziku; 11.05 Za otroke; 11.56 Sejamski TV; 12.01 Familia DD, madžarska serija; 12.31 Za mlade: Čebelica Maja in debatni program za najstnike; 13.20 Popoldne; 13.30 Čudovite živali, serija; 13.45 Žandarji in žandarke, francoski film; 15.20 Umetniški fotograf Z. Moser; 15.50 Nagyvárad '92; 16.40 Avtomagazin; 17.05 Za otroke; 17.35 Knight Rider, ameriška serija; 18.55 Krištof Kolumb, angleški film; 21.25 Telešport; 22.00 Večerni saldo; 22.30 Celovečerni film.

NEDELJA, 24. MAJ

SLOVENIJA 1

- 9.20 Program za otroke, ponovitev, živ žav
10.10 Ebu drame za otroke: Elifine sanje
10.35 Republiška revija Zagorje 92
11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije (5/26)
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.10 Kremenčkovi, ponovitev ameriške risane serije
12.40 Boš videl kaj dela Dolenjc, ponovitev 2. oddaje
14.25 Orka-kit ubijalec, ponovitev ameriškega filma (Orca – Killer Whale) scenarij: Luciano Vincenzoni; režija: Michael Anderson; fotografija: Ted Moore; glasba: Ennio Morricone; igrajo: Richard Harris, Charlotte Rampling, Will Sampson, Keenan Wynn, Bo Derek.

Opredelelitev ameriškega filma Orka, bi lahko pričeli s kvazi ekološkim trilerjem, s filmom, ki posodablja literarno in filmsko klasiko Moby Dicka, v katerem sta si stala nasproti neizprosna sovražnika: kitolovec, ki mu je beli kit odtrgal nogo in beli ubijalski kit. Tudi v Orki, morda kot spomin na Moby Dicka, izgubi mlado privlačno dekle svojo nogo, toda to je le eden izmed elementov v srhljivem stopnjevanju neizprosne maščevalnosti ubijalskega kita.

Film Orka se pričena z lovom na kita, v katerem kitolovec ujame samico, ki na ladijskem krovu, pred očmi njenega partnerja, povrže mladiča. To je povod za kitovo maščevanje, kiti so namreč inteligentna bitja s spominom in sposobnostjo načrtovanja. Tako si je orka zapomnil storilca zla in ga prične s provokacijami izzivati na dokončni dvoboj do uničenja. Ladijskemu kapetanu je žal, da je uničil kitovo družino, saj se je nekaj podobnega pripetilo tudi njemu, ko je brezobzirni pijani voznik povzročil nesrečo, v kateri je izgubila življenje njegova noseča žena. Toda sedaj je prepozno in po nasilnih izzivih kita mora kapitan sprejeti izziv in s posadko kreniti na dvoboj z neizprosnim, ubijalskim kitom.

- 16.00 S. Borg: Junak med barabami, angleško-avstralska nadaljevanka (3/4)
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Royal Wedding, ameriški film

režija: Stanley Donen; scenarij: Alan Jay Lerner; fotografija: Robert Planck; glasba: Johnny Green, Dave Burton; igrajo: Fred Astaire, Jane Powell, Peter Lawford, Sarah Churchill.

Poroka angleške princese in prestolonaslednice Elizabete s Philipom Mountbattenom v letu 1947 je ozadje dogajanja in hkrati osnova za prijeten glasbeni film z odličnimi plesnimi vložki nenadkriljivega Freda Astaira in njegove partnerke Jane Powell. Zgodba je urezana po okusu gledalcev, ki si želijo sprečujoče zabave in preproste romantike: Brat in sestra, Tom in Ellen Bowen, znana kot izjemen in plesni par, prideta v London v času kraljeve poroke. Medtem ko s svojimi nastopi osvaja občinstvo, najdeta v Londonu tudi vsak svojo veliko ljubezen. Tom se ogreje za eno od plesalk, ki ima rahlo problematičnega očeta, Ellen pa zmeša glavo eden uglednih svatov, na katerega je naletela že na ladji iz Amerike. Vendar drug pred drugim vse to bolj ali manj spretno prikrivata, saj se zavedata, da predstavlja ljubezen veliko nevarnost za njuno uspešno kariero.

- 18.40 TV mernik
18.55 Risanka
19.20 Slovenski loto
19.30 TV Dnevnik 2, vreme, šport, zrcalo tedna
20.30 Moravske Toplice: Pomladni 3x3, prenos
21.55 Otroki, novozelandska dokumentarna oddaja, 1/2
22.45 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.15 Sova, Ameriške video smešnice, 6. epizoda ameriškega varietjskega programa, Vietnam, avstralska nadaljevanka, 10/10

SLOVENIJA 2

- 14.35 Video strani
14.45 Sova, ponovitev
16.00 Športna nedelja
19.30 TV dnevnik HTV
20.00 Videogodba
20.30 Galaktična odiseja, japonska dokumentarna serija (7/9)
21.25 Aleksa Šantič, koprodukcija TVSA in TVS (3/8)
22.25 Športni pregled
22.55 Retrospektiva slovenske opere A. Foerster: Gorenjski slavci
23.50 Yutel, eksperimentalni program

KOPER

- 13.00 Ryan – soap opera
13.20 Agencija Rockford – serijski film
14.10 Tarzanovo maščevanje – ameriški pustolovski film, 1938
15.15 Na kalifornijskih cestah – serijski film
16.05 Čaborna svetilka – otroški program, dedkove pripovedke – serijski animirani film, Baba Malu in sto ruskih pravljic – risanke
16.40 Agora – andiamo avanti – razmišljanja o našem vsakdanjku
18.20 Meridiani – aktualna tema
19.00 Vsedanes – tv dnevnik
19.25 Ryan – soap opera
19.45 Agencija Rockford – serijski film
20.35 Kako uspeti brez truda – ameriška komedija, 1967
22.30 Žrebanje loto
22.35 Vsedanes – tv dnevnik
22.45 Alpe Jadran – tednik
23.15 Na kalifornijskih cestah – serijski film
0.05 Yesterday – zgodovina Pop music

HTV 1

- 7.50 Pregled programa; 7.55 Horoskop, ponovitev; 8.00 Poročila; 8.05 TV Koledar; 8.15 Slika na sliko, ponovitev; 9.00 Smogovci, otroška nadaljevanka, ponovitev; 9.30 Zgodbe o lisici, risana serija; 10.00 Poročila; 10.05 Nedeljski živec; 11.00 Akupunktura in homeopatija, kanadski poljudnoznanstveni film; 11.30 Narodna glasba; 12.00 Poročila; 12.05 Plodovi zemlje, oddaja za kmetovalce; 13.00 Mir in dobrota; 13.30 Hišni ljubljenci; 14.00 Poročila; 14.05 Mikser M; 14.45 Zlatko in detektivi; 15.30V nedeljo; 16.00 Poročila; 16.05V nedeljo, nadaljevanje; 17.00 Spet skupaj s 7. odredom, francoski igrani film; 18.20 Dopolnitev; 18.50 Tom in Jerry, otroška risana nadaljevanka; 19.15 TV fortuna; 19.30 Dnevnik; 20.05 Vinjeta TV; 20.10 Sedma noč; 21.40 Dnevnik; 22.00 Šport; 22.15 New age, oddaja resne glasbe; 23.15 TV tednik; 23.45 Poročila v angleščini; 23.55 Horoskop; 00.00 Poročila; 00.05 Odjava programa.

HTV 2

- 19.25 Najava programa; 19.30 Dnevnik; 20.05 Vrnitev Sherlocka Holmsa, serijski film; 21.00 Po brezkončnem svetu, potopis; 21.30 Košarka, NBA liga, polfinale, prenos; 00.00 Jazz; 00.30 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Kultura; 10.15 Univerzum; 11.00 Evropski studio; 12.00 Tedenski pregled; 12.30 Usmeritev; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Pozdrav in poljub z jezera Tegern; 15.25 Biblija za otroke; 15.30 Jaz in ti; 15.55 Sedemkrat jaz in ti; 16.10 Skrivnost delfinov; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Most čez Mosel; 21.05 Ameriški sen; 21.50 Vizije; 22.00 Čas v sliki; 22.05 Šport; 22.10 Dokumentacija; 22.50 Cinderella; 23.50 Sir Georg Solti; 0.20 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 9.00 Čas v sliki; 9.30 Začarana Jeannie; 10.00 Panoptikum; 10.15 Pet tednov v balonu; 13.00 Domovina, tuja domovina; 13.30 Slike iz Avstrije; 14.00 Družinski zaklad pod drobnogledom; 14.45 V deželi orlov; 15.30 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Čudovita leta; 18.30 Lokalni program; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Baby Boom; 22.05 L. A. Law; 22.55 Pat in Mike; 0.25 Čas v sliki

MADŽARSKA 1

- 6.45 Vaška tv, magazin; 7.30 Za otroke; 8.00 Kava s smetano, jutranje kramljanje; 8.30 Nedeljski magazin; 11.00 Za boljši jezik; 11.10 Paravan, Judit Endrei; 11.40 Burda, tekmovalje v šivanju; 12.00 Glasbeni butik; 13.00 Financial Times; 13.30 Pesmi Lajosa Serija; 13.55 Pokrajine, mesta, ljudje; 14.25 Okna pripovedujejo; 15.45 Tekmovalje koreografov; 16.00 Časovni stroj; 16.40 Verski program za reformate; 17.00 Walt Disney vam predstavlja: filmi, risanke; 18.45 Goal, nogometni pregled; 19.25 Teden, dnevnik; 20.15 VII. mednarodno tekmovalje dirigentov, gala; 22.25 Sci-fi magazin; 23.05 Tallyrand, francoski film.

MADŽARSKA 2

- 7.00 Sončnica, magazin k zajtrku; 9.05 Za otroke; 9.30 Oglejte si Népszadion; 10.00 Za otroke; 10.30 Glasbeni klub; 10.55 Helikopter, J. Halász; 11.20 Magazin Alpe-Jadran; 11.40; EP v karateju; 12.30 Vera in kultura; 13.00 Narodopisje; 13.10 Magazin o beguncih; 14.00 Tretji kanal; 14.30 Usode, magazin; 15.10 izobraževalni program za kmetovalce; 15.40 Odškodnina, privatizacija; 16.05 Tekmovalje flavtistov; 16.40 Mesto zaljubljenec, francoski film; 18.30 Delta; 19.05 Familia DD, madžarska serija; 19.40 Princ Ellington, glasbeni portret; 20.40 Dogodki tedna; 21.40 35-letnica revije Življenje in književnost; 22.45 Telešport.

PONEDELJEK, 25. MAJ

SLOVENIJA 1

9.10 Program za otroke, Cyrano de Bergerac, predstava mladinskega gledališča, 2/5
9.35 Čarobna kočara
9.55 W. M. Tjackery: Semenjnice, ponovitev angleške nadaljevanke (1/8)
11.00 TV mernik, ponovitev
11.15 Forum, ponovitev
11.30 Utrip, ponovitev
11.45 Zrcalo tedna, ponovitev
12.00 Poročila
16.20 Dobrodošli, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Radovedni taček: Hrana
Taček ugotavlja, da je naša hrana precej drugačna od pasje: ali je zmrznjena, da si polomiš zobe, ali pa je vroča, da si opečeš gobec. Da o duševni hrani spion ne govori.
Zato bo ostal kar pri svoji in si privoščil še eno klobalico.

Scenarij Igor Palčič, sodelujeta Nace Simončič in Marko Okorn. Scena Tomaž Marolt, glasbena oprema Ivo Meša, dramaturg Jože Rode, redakcija Irena Struna Arko, režija Boštjan Korbar.

17.25 J. Bevc: Ko je pomlad – deklica in zajček (3/6)

17.50 ...
18.10 Obzornja duha, ponovitev
18.45 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija (6/9)

Kaj pomeni biti manjši od pike in kako se počuti živo bitje, ki tehta prek 100 ton? Kakšen je videti svet, če si tako majhen, da imajo dežne kaplje moč topovskih krogel ali tako velik, da ne moreš nikoli skočiti iz strahu, ne da bi si polomil kosti? Oddaja Divji svet živali pripoveduje o najmanjših in največjih živih bitjih. Le malo ljudi je že razmišljalo o tem, da je lahko življenje na našem planetu za različna živa bitja zelo različno – pač odvisno od njihove velikosti. Mislimo, da smo – v primerjavi s sloni – sorazmerno majhni, v resnici pa sodimo med največja živa bitja – kar 99% vrst je manjših od nas. In ne le, da jim čas mineva drugače, v njihovem svetu delujejo sile, ki se jih mi sploh ne zavedamo. Vstopili bomo v svet, kjer sile težnosti ne veljajo in v katerem se morajo živa bitja za preživetje posluževati taktike, kakršno bi morali mi razviti na Luni. S pomočjo posebne tehnike bomo spoznali, kako bi se počutili kot muha in kako, če bi bili slon.

19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
20.30 Politika novega kova, angleška nanizanka (8/14)
21.00 Mednarodna obzorja
21.40 Dragana Disić: Nad nebo, drama HTV
22.55 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.30 Sova, Hobotnica IV, italijanska nadaljevanke, 1/12, Zvezde steze, 21. epizoda ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

15.30 Oči kritike, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
17.30 Športni pregled, ponovitev
18.00 Slovenska kronika
18.10 Festival Daljnega vzhoda, ponovitev avstralske dokumentarne serije, 6/6
19.00 Videošpon
19.30 TV dnevnik Koper-Capodistria
20.00 Serijski film
20.30 Gospodarska oddaja: R-R
21.00 Sedma steza
21.30 Ciklus filmov L. Bunuela, Ta mračni predmet poželenja, francosko-španski film

scenarij: Luis Bunuel, Jean-Claude Carriere, po romanu La femme et le pantin Pierra Louysa

režija: Luis Bunuel
fotografija: Edmond Richard

glasba: odlomki iz del Richarda Wagnerja
igrajo: Fernando Rey, Carole Bouquet, Angela Molina, Julien Bertheau

Luis Bunuel je brez dvoma največji »revolucionar« španskega filma. Sodi pa tudi med največje filmske režiserje, ki so začeli ustvarjati v dvajsetih letih. Njegova neverjetna ustvarjalna domišljija in anarhični duh se v Bunuelovih delih spajata s stalno obsedenostjo o človekovi brutalnosti, netolerantnosti in hipokriziji, te preokupacije pa vejejo iz slednjega filma njegovega opusa.

V zgodnjem obdobju je Bunuel sodeloval predvsem s surrealisti, zlasti s Salvadorjem Dalijem, tudi sam sebe je v prvi vrsti opredeljeval kot pripadnika tega tedaj novega gibanja, vendar Bunuel s svojimi političnimi prispodobami, napadi na družbene krivice in spretnim razkrivanjem hipokrizije rimsko-katoliške cerkve venomer znova dokazuje, da je več kot le nadrelist, je človek, ki ga zanima mnogo več in ki mu ne manjka družbene zavesti.

Ciklus slavnega mojstra zajema filme iz obdobja njegovega najbolj uspešnega delovanja v umetniškem večeru 11. 6., na sredini njegovega ciklusa, pa bomo predstavili tudi njegov portret skupaj s filmom TRISTANA.

Kot prvega iz ciklusa Bunuelovih filmov predstavljamo nadvse uspešen film, ki ga je avtor posnel po romanu Pierra Louysa (po tem delu je film z Marlene Dietrich posnel že Sternberg). Govori o ženski, ki nenehno zapeljuje moškega in se mu venomer znova izmika. Bunuel je tako kot že v mnogih predhodnih filmih z izjemno domišljijo spet pokazal, kako je spolnost lahko mamljiva, a tudi nasilna. To dosega tako, da je lik zapeljivke zaupal dvema igralkama: Carole Bouquet je polna hladne lepote, ki zaljubljenca povzroča nenehne frustracije, medtem ko je temperamentna Angela Molina tista, ki ga nenehno mami v strast.

Za filmski scenarij sta bila Bunuel in Jean-Claude Carriere tudi nominirana za Oscarja.

23.10 Umetniški eksperimentalni program, Kino
23.40 Yutel, eksperimentalno program

KOPER

12.40 Prodaja po tv
12.50 Ryan – soap opera
13.10 Agencija Rockford – serijski film
14.00 Kako uspeti brez truda – ameriška komedija, 1967
16.00 Oresedici – tv novice
16.05 Čarobna svetilka otroški program
16.30 Prodaja po tv
16.40 Yesterday – zgodovina Pop Music
17.10 Alpe Jadran – tehnik
17.50 Prodaja po tv
18.00 Slovenska kronika – informativna oddaja
19.00 Vsdanes – tv dnevnik
19.25 Ryan – soap opera
19.45 Agencija Rockford – serijski film
20.35 Ponedeljkov športni pregled
22.05 Vsdanes – tv dnevnik
22.15 Koncert simfoničnega orkestra slovenske filharmonije Na kvalifikacijskih cestah – serijski film

HTV 1

6.55 Pregled programa; 6.59 Dobro jutro, Hrvaška; 8.55 Joey in Rdeči sokol, nadaljevanke za otroke, ponovitev; 9.20 Bonton-ton, posnetek predstave za otroke; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.05 Jutrofon; 11.35 Cosby Show, ponovitev; 12.00 Točno opoldne; 13.00 TV dnevnik, ponovitev; 13.30 Glasba; 13.45 Poročila; 13.50 Vrnitev Sherlocka Holmsa, serijski film, ponovitev; 14.40 UNPROFOR: Danes smo z vami; 15.05 Malavizija, Silas, otroška nadaljevanke; 16.00 Poročila; 16.05 Malavizija, nadaljevanje; 17.00 Smrkavci z malega dvorišča, dokumentarna oddaja; 17.30 Gremo naprej; 18.00 Poročila; 18.05 Gremo naprej, nadaljevanje; 18.30 Santa Barbara, serijski film; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 N. Fabio: Vaje za življenje; 21.40 Kravvo sonce, ameriški igrani film; 23.15 Dnevnik; 23.35 Slika na sliko; 00.02 Poročila v angleščini; 00.25 Horoskop; 00.30 Poročila; 00.35 Odjava programa.

HTV 2

16.45 Najava programa; 16.50 Purpurna barva, ameriški igrani film, ponovitev; 19.30 Dnevnik; 20.10 Svet športa; 21.00 Popolna tujca, humoristična nadaljevanke; 21.30 Košarka: NBA liga, polfinale, prenos; 00.00 Izven struge; 01.00 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki; 9.05 Čudovita leta; 9.30 Lokalni program; 10.00 Šolska TV; 10.30 Pat in Mike; 12.00 Jour fixe; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Avstrijska hiša zakladov; 13.30 Zveza za preživetje; 14.00 Z balonom čez Afriko; 14.10 Velika dolina; 15.00 Jaz in ti; 15.05 Nils Holgerson; 15.30 Am dam des; 16.05 Šest milijonov sekund; 16.30 Ding dong; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Športna arena; 21.25 Miami; 22.10 Posnetek; 22.40 Zaslisanje; 0.05 Not Mozart; 0.35 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

8.30 Vreme; 17.00 Umetniški leksikon; 17.05 Sveto od 1940 do 1960; 17.30 Lindenstrasse; 18.00 Čudovita leta; 18.30 Ljubezen na prvi pogled; 19.00 Zvezna država danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Kako dobro, da je Marija; 21.15 Kompas; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Španija v senci sonca; 23.15 Nočni studio; 0.15 Halo Avstrija, halo Dunaj; 0.45 Čas v sliki

MADŽARSKA 1

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 ZOOM, Your English Magazine; 9.05 Händel: Pasticcio, filmska opera, pon.; 11.05 Zdravilo – koristi, škodi? Dokumentarna serija; 11.20 Serijski film, pon.; 14.00 Matura '92, pismene naloge in madžarskega jezika in književnosti; 16.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 16.10 Rezerviran čas; 16.25 Tržno gospodarstvo, japonska serija; 17.00 Zajtrk plus, pon.; 17.25 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 17.50 Katoliška kronika; 18.00 Prehod, magazin; 18.40 Svet denarja; 18.50 Video strani; 19.00 Igra; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telesport; 20.35 Pišti v krivolitju, groteska v dveh dejanjih, gledališki prenos; 23.10 Aktualno; 23.35 Imej rad ponedeljek; 0.20 Dnevnik; 0.25 Dnevnik BBC.

MADŽARSKA 2

15.00 Prenos zasedanja Parlamenta; 17.05 Danes opoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevniki; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.20 Za otroke; 18.45 Skrita pokrajina, reportaža; 19.00 Veliko življenje, dokumentarni film; 19.33 Disputa; 20.05 Pop rock; 20.30 Telesport; 21.00 Studio '92, kulturni tehnik; 22.00 Večerni saldo; 22.30 Žalostinka za banditom, film.

TOREK, 26. MAJ

SLOVENIJA 1

8.55 Program za otroke, Zgodbe iz školjke
9.55 Šolska tv, Boj za obstanek: Življenje v močvirju
10.20 Angleščina – follow me, 52. lekcija
10.40 Kemija: Kaloidni sistemi
11.00 Sedma steza, ponovitev
11.30 Prislunhimo tišini, ponovitev
11.45 Angleščina v poslovnih stikih, ponovitev
12.00 Poročila
15.10 Ciklus filmov L. Bunuela, Ta mračni predmet poželenja, ponovitev fr.-špan. filma
17.00 TV dnevnik
17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj; Ocvrti zrezki iz leče

Zrezek je lahko mesni, zelenjavni, tudi iz stročnic ga lahko naredimo. Na primer iz leče, 2 jajci, sol, pest zelene-peteršilja, drobtine in olje za cvrenje. Kuhala sta Janez Vinšek in detel (Peter Dogan in Karel Brišnik), družbo pa jima je delal Roman Končar.

Urednica serije je Irena Struna Arko.

17.20 Plamenica, angl.-slov.-češka nanizanka, 3/6

17.50 ...

18.35 Ep video strani

18.40 Alpe-Donava-Jadran

19.10 Risanka

19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče

20.30 Osmi dan

21.00 Novosti založb

21.35 D. Decoin: Grad na soncu, francoska nadaljevanke (5/6)

22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport

22.50 Poslovna borza

23.10 Sova, Življenje po Henryju, 6. zadnja epizoda angleške nanizanke, Hobotnica IV, italijanska nadaljevanke, 2/12,

Glasbeni utrinek: Jan Sibelius: Otožni valček

SLOVENIJA 2

15.00 Mednarodna obzorja, ponovitev
15.40 Sova, ponovitev
17.20 Svet poroča
18.00 Regionalni programi – Koper, slovenska kronika
19.00 Orion
19.30 TV dnevnik Sarajevo
20.00 Serijski film
20.30 Glasba, show in cirkus

Kotiček torkovega večera na 2. programu slovenske televizije je rezerviran za oddajo Glasba, show in cirkus. To je pravzaprav stara oddaja v novi preobleki. Voditeljica Damjana Golavšek vas bo vsak teden popeljala od ene do druge tuje TV hiše in vam predstavljala njihov zabavni program.

21.30 Svet poroča, ponovitev

KOPER

15.20 Prodaja po tv
13.00 Ryan – soap opera
13.20 Agencija Rockford – serijski film
14.10 Ponedeljkov športni pregled – ponovitev
16.00 Oresedici – tv novice
16.05 Čarobna svetilka – otroški program
16.40 Prodaja po tv
16.50 Na kalifornijskih cestah – serijski film
17.50 Prodaja po tv
18.00 Slovenska kronika – informativna oddaja
18.10 Studio 2 – informativno kontaktna oddaja
19.00 Vsdanes – tv dnevnik
19.25 Ryan – soap opera
19.45 Agencija Rockford – serijski film
20.35 Aspyx – angleški znanstveno-fantastični film, 1972
22.10 Dove il si' souna, skupna tedenska inf. oddaja italofonske skupnosti
22.40 El Cidov meč – italijansko-španski pustolovski film, 1963

HTV 1

6.55 Pregled programa; 6.59 Dobro jutro, Hrvaška; 9.00 Silas, nadaljevanke za otroke, ponovitev; 9.30 Mali svet; 10.00 Poročila; 10.05 TV šola; 11.05 Jutrofon; 11.35 Popolna tujca, humoristična nadaljevanke, ponovitev; 12.00 Točno opoldne; 13.00 Slika na sliko; 13.45 Poročila; 13.50 Klic na pomoč, serijski film, ponovitev; 14.40 UNPROFOR: Danes smo z vami; 15.05 Malavizija: Batman, otroška serija; 16.00 Poročila; 16.05 Malavizija, nadaljevanje; 17.00 Kako lahko mati pomaga otroku, izobraževalna oddaja; 17.30 Gremo naprej; 18.00 Poročila; 18.05 Gremo naprej, nadaljevanje; 18.30 Santa Barbara; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ljudje, ki so ubili Kennedyja, tuja dokumentarna nadaljevanke; 21.00 V prvem planu; 22.30 Dnevnik; 22.50 Glasba; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v nemščini; 23.50 Poročila v angleščini; 23.55 Horoskop; 00.00 Poročila; 00.05 Odjava programa.

HTV 2

17.40 Najava programa; 17.45 Kravvo sonce, ameriški igrani film, ponovitev; 19.20 Loto; 19.30 Dnevnik; 20.10 Kavarna Na zdravje, humoristična serija; 20.35 Apollo Show; 21.10 Josephine Baker Story, serijski film; 22.05 Pravica do krvi, serijski film; 22.35 Oddaja resne glasbe; 23.55 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki; 9.05 Čudovita leta; 9.30 Angleščina za začetnike; 10.00 Šolska TV; 10.30 Nagobčnik; 12.05 Športna arena; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Urad; 14.00 Velika dolina; 14.50 Jutrišnji mojstri; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 16.05 Šest milijonov sekund; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Dežela hribov; 21.15 Perry Mason se vrača; 22.45 Resnična ljubezen; 0.20 FBI; 1.05 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

8.30 Vreme; 16.55 Umetniški leksikon; 17.00 Viaje al espanol; 17.30 Usmeritev; 18.00 Čudovita leta; 18.30 Gaudimax; 19.00 Zvezna država danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Njega dni; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Klub 2, Poročila

MADŽARSKA 1

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Angleščina; 8.50 Dragi lažnivec, tv igra; 10.15 Serijski film, ponovitev; 14.00 Matura '92, pismene naloge iz matematike; 16.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 16.10 Drehscheibe Europa, nemški magazin; 16.40 Živali vetrovne puščave, poljudnoznanstveni film; 17.10 Fanni in ostali, dokumentarni film; 17.35 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 18.00 Evropski popotnik, revija za evropski sodelovanje; 18.40 Svet denarja; 18.50 Video spoti; 19.00 Igra; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telesport; 20.40 Igre Metropolis; 21.25 Twin Peaks, ameriška serija za odrasle; 22.15 Večerni saldo; 23.00 Calcio, italijanski nogomet; 0.40 Dnevnik; 0.45 Dnevnik BBC.

MADŽARSKA 2

9.00 Dopoldne; 9.05 Tyros v nevarnosti, kratki film; 9.30 Kraljica Serengetija, dokumentarni film; 10.00 Prenos zasedanja Parlamenta; 16.40 Danes popoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevniki; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.19 Za otroke; 18.40 Telesport; 19.05 Kdo paje ta deček? francoska serija; 20.00 Zveza Hunyadi, gala; 20.45 Novi val, zabavni magazin; 21.30 Disputa; 22.00 Večerni saldo; 22.25 Pred koncem dneva; 22.50 Vrane letijo, dokumentarni film o madžarskih delavcih, ki so delali in oboleli na orebarnem plinovodu v Rusiji.

PREVIDEN

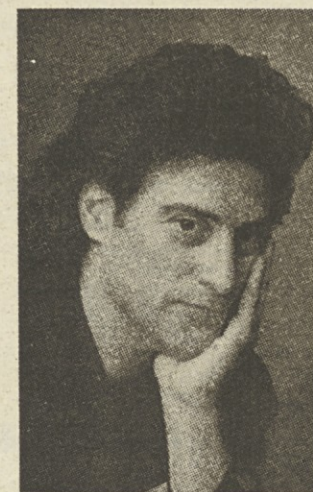
V Hollywoodu so vse bolj glasne govorice, ali bo Sylvester Stallone peljal pred oltar top-model Jennifer Flavin, s katero je skupaj že več kot dve leti. Sly je potreboval veliko časa, da je prebolel Dinkinjo Brigitte Nielsen, ki ga je drago stala. Prav to je, pravijo oni, ki ga dobro poznajo, glavni razlog, da je slavni Sly skrajno previden. No, Jennifer mu je vlila novo zaupanje.

VSE RAZEN POROKE

»Vse dokler imam velik apetit do ženske, se ne mislim ženiti,« pravi štiridesetletni ameriški igralec Richard Lewis, ki se ga spominjamo iz izvrstne televizijske serije »Vse razen ljubezni«.

Po drugi strani pa pravi, da si zelo želi imeti družino in kljub temu, da se počuti privatno zelo neresnega, je zadovoljen s svojimi poslovnimi uspehi. Namreč, Lewisu se izpolnjuje velika želja, igra več v filmih kot na televiziji.

Trenutno pa vzbuja pozornost z vlogo v filmu »Once Upon A Crime« poleg zloglasne Sean Young.

SREDA, 27. MAJ

SLOVENIJA 1

- 9.15 Program za otroke, Stoletja pod klobukom
 9.45 I. Bode: Nahodno strašilo in mačka z očali
 10.00 Retrospektiva slovenske opere: A. Foerster: Gorenjski slavček, ponovitev
 11.00 Grad na soncu, ponovitev francoske nadaljevanke (5/6)
 11.50 Poslovna borza, ponovitev
 12.00 Poročila
 15.55 Galaktična odiseja, ponovitev japonske dokum. serije (7/9)
 17.00 TV dnevnik 1
 17.10 Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
 19.10 Risanka
 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
 20.39 Film tedna, Papirnata maska, angleški film

scenarij: John Collee po latestem romanu
 režija: Christopher Morahan
 fotografija Nat Crosby
 glasba: Richard Harvey
 igrajo: Paul McGann, Amanda Donohoe, Frederic Treves, Tom Wilkinson

Film Papirnata maska je gledljiv kot triler. Filmski junak je Mathew Harris, bolničar v neki londonski bolnišnici. Zasičen je s prozaično vsakdanjostjo, zato precej sanjari in razmišlja o novem, bolj vznemirljivem življenju. Usoda mu ponudi nevarno priložnost: neke noči je Harris priča avtomobilski nesreči, v kateri umre mladi zdravnik dr. Simon Hennessey. V ponesrečenem samskem stanovanju prebliske Harris drzna ideja: prevzel bo njegovo identiteto. Pobre njegove dokumente, nekatere spominske predmete in se prijavi na natečaj za nezgodnega zdravnika v Bristolu. Čeprav je na informativ-

nem razgovoru precej nespreten, ga sprejmejo. Že ta njegov prvi obisk v bolnici pa napoveduje njegovo nadaljnjo življenje: krčevito se bo trudil, prizadeval, da bo svojo vlogo dr. Hennesseya uspešno igral, pri čemur mu bo pomagala privlačna in razumevala medicinska sestra Christine. Le-ta namreč verjame, da je pač dr. Hennessey značilen začetnik, ki potrebuje čas, da se stvari, ki jih pozna iz knjig, nauči tudi v vsakdanjem življenju. S Christino pomočjo in izjemno voljo mlademu prevarantu uspeva, da se še naprej skriva za »papirnato masko«.

Toda cena, ki jo Mathew Harris plačuje za svojo novo eksistenco, je čedalje višja: povsem se je odrekel svoji preteklosti, naenkrat nima več svojega »jaza«, ampak samo hlasta, da bi v bitki s časom prevzel, skrpal novega... Toda Mathew Harris je odločen vztrajati, čeprav bo moral prečkati marsikatero mejo, tako zakonsko, kot

profesionalno oziroma etično... Film papirnata maska je tako zgodba o »zločincu«, je skratka triler osredotočen na storilca zločina. Hkrati pa je film gledljiv tudi kot grozljiva prisposoda dandanašnje eksistence, v kateri marsikateri posameznik prestopi marsikatero mejo, samo da bi obstal v določeni socialni igri ali okolju. Seveda pa režiser Christopher Morahan ni moralist, nasprotno, svoj film Papirnata maska izpelje iz izjemnim smislom za verjetnost, prepričljivost... K prepričljivosti filma je pripomogel zlasti Paul McGann, ki se je slovenskemu avditoriju predstavil že v filmu Cariani in kuritzane, kot »dr. Hennessey« pa s svojim nedolžnim obrazom prikrija svoj izjemen napor in voljo ohraniti novo »kožo«. Amanda Donohoe – julija jo bomo bežno videli v nadaljevanju Igra, niz in zmaga – je dobra v vlogi medicinske sestre Christine: zelo razumevala, srčna...
 22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
 22.50 Kronika, kanadska poljudnoznanstvena serija (7/26)

Stalina ni potrebno posebej predstavljati. Prispevek pripoveduje o njegovih zvezah z Leninom, o sporu s Hitlerjem ter o konferenci na Jalti. Povsem drugačna osebnost je bil Mosadek. To je portret Irana od njegovega padca do vzpona šaha, pripoved o vmešavanju ZDA ter o nafti. Izvedeli bomo nekaj o vlogi in sestavi UNESCO, in sicer o delovanju te organizacije na področjih oceanografije, izobraževanja in znanstvenih raziskav. V indonezijskem mestu Bandung je bilo leta 1955 srečanje, ki se ga je udeležilo 29 afriških in azijskih držav. O rezultatih tega srečanja pripoveduje 5. prispevek o nocojšnji oddaji. Iz področja ekologije si bomo ogledali eksplozijo prebivalstva in rojstvo megalopolisa ter izvedeli nekaj več o naraščajočih potrebah tretjega sveta. In še prispevek iz znanosti in tehnologije – odkritje in uporaba tehnologije tranzistorjev.

23.20 Sova, Going Places, ameriška nanizanka, 2/19, Hobotnica IV, italijanska nadaljevanke, 3/12, Ves svet je oder, angleška dokumentarna serija, 13/13

SLOVENIJA 2

- 15.45 Osmi dan, ponovitev
 16.35 Sova, ponovitev
 18.00 Regionalni programi – Maribor
 19.00 Psiho
 19.30 TV dnevnik ORF
 20.00 Športna sreda
 21.30 Kvartet tartini
 22.30 Yutel, eksperimentalni program

KOPER

- 12.50 Prodaja po tv
 13.00 Ryan – soap opera
 13.20 Agencija Rockford – serijski film
 14.10 El Cidov meč – italijanskošpanski pustolovski film, 1963
 16.00 Oresedici – tv novice
 16.05 Čarobna svetilka – otroški program
 16.40 Prodaja po tv
 16.50 Na kalifornijskih cestah – serijski film
 17.50 Prodaja po tv
 18.00 Slovenska kronika – informativna oddaja
 18.10 Studio 2
 19.00 Vsedanes – tv dnevnik
 19.25 Ryan – soap opera
 19.45 Agencija Rockford – serijski film
 20.35 Kramljanja – v studiu Tatjana Juratovec
 21.05 Sever vzhod – aktualne oddaje
 22.05 Vsedanes tv dnevnik
 22.15 Sodobna umetnost – dokumentarna oddaja
 22.45 Dekle, ki je preveč vedelo – ameriška barvna kriminalka, 1968

HTV 1

- 6.55 Pregled programa; 6.59 Dobro jutro, Hrvaška; 9.00 Batman, otroška serija, ponovitev; 9.30 Risanka; 9.35 Kremenčkovi, risana nadaljevanke; 10.00 Poročila; 10.05 TV sola; 11.05 Jutrofon; 11.35 Kavarna Na zdravje, humoristična nadaljevanke, ponovitev; 12.00 Točno opoldne; 13.00 Slika na sliko; 13.45 Poročila; 13.50 Josephine Baker Story, serijski film, ponovitev; 14.40 UNPROFOR: Danes smo z vami; 15.05 Šolski program; 15.35 Malavizija, Superbabica, otroška nadaljevanke; 16.00 Poročila; 16.05 Malavizija, nadaljevanje; 17.00 Lipik je naš, dokumentarna oddaja; 17.30 Gremo naprej; 18.00 Poročila; 18.05 Gremo naprej, nadaljevanje; 18.30 Santa Barbara; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Nedotakljivi, nemški igrani film; 21.35 Glasba; 22.00 V obnovi Hrvaške; 22.35 Dnevnik; 23.00 Slika na sliko; 23.45 Poročila v nemščini; 23.50 Poročila v angleščini; 23.55 Horoskop; 00.00 Poročila; 00.05 Odjava programa.

HTV 2

- 17.40 Najava programa; 17.45 Košarka: NBA liga, posnetek; 19.30 Dnevnik; 20.10 Do neba, dokumentarna nadaljevanke; 21.05 Avstralijski prikloni se; 21.40 Josephine Baker Story, serijski film; 22.35 Novopečeni princ iz Bel Aira, humoristična nadaljevanke; 23.00 Metal – mania; 00.00 Odjava programa.

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Čudovita leta; 9.30 Francoščina; 10.00 Šolska TV; 10.15 Viaje al espanol; 10.30 Perry Mason se vrača; 12.00 Tok za Evropo; 12.10 Poročila; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Urad, urad; 14.00 Velika dolina; 14.50 Prominentni povabljeni k mizi; 15.05 Niklaas iz Flandrije; 15.55 Natančno pogled; 16.05 Šest milijonov sekund; 16.30 Heureka; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Me žene; 18.30 Trio s štirimi pestmi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Sissi mlada cesarica; 22.05 Model in vohun; 22.55 Bitka za Jenny; 0.30 Umor kot je zapisan v knjigi; 1.40 Čas v sliki; 1.45 Ex libris.

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 16.55 Umetniški leksikon; 17.00 Foto panorama; 17.30 Ljudje in zemlja; 18.00 Čudovita leta; 19.00 Zvezna država danes; 19.30 Šport; 21.30 Črna na belem; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Trailer; 22.55 Zimsko potovanje na olimpijski stadion; 0.05 En svet za vse; 1.05 Čas v sliki; 1.10 Ex libris

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Sezamova ulica, za otroke; 9.35 Derrick, nemška kriminalka; 10.35 Letni kolobarji, program za upokojence; 16.10 Brahms, avstrijski film; 16.55 Imamo edino to Zemljo, dokumentarna serija; 17.25 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 17.50 Koledar 1992, poljudnoznanstveni magazin; 18.30 Svet denarja; 18.45 Otroški kotichek; 18.55 Švedska – Madžarska, nogomet iz Stockholma; 20.50 Dnevnik; 21.25 Kabaret; 22.10 Novi svet, ilustrirana zunanepolitična kronika; 22.55 Spomladanska usmritev, film studia Béla Balázs; 23.50 Dnevnik; 23.55 Financial Times za Vzhodno Evropo; 0.20 Dnevnik ZDF.

MADŽARSKA 2

- 16.50 Danes popoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevnik; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.19 Za otroke; 18.42 Zelena točka, rekreacijski šport; 19.05 Superskupina, ameriška kriminalka; 20.00 50-letnica športne bolnišnice; 20.40 Challenge Day, dan izziva; 21.10 Novi Reflektor, magazin; 22.00 Večerni saldo, pregled dogodkov dneva; 22.25 Pred koncem dneva; 22.50 Prepevedani filmi: Ponedeljko jutro, bolgarski čb film iz leta 1965.

BO FILM SPET RAZBURIL AMERIŠKO JAVNOST

RESNICA O TEMNOPOLTI RASI

V teh pomladanskih dneh, ko je Oliver Stone s filmom o umoru ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja izzval številne polemike in razburil ameriške politične kroge, je na vidiku še en vroč film, projekt obetavnega ameriškega režiserja Spika Leeja Macolm X, ki naj bi po napovedih njegovih ustvarjalcev zamajal same moralne temelje Združenih držav Amerike in razkril resnico o sožitju bele in črne rase.

Gre za življenje in smrt temnopoltega nacionalnega voditelja Malcolma X, ki so ga ubili pred sedemindvajsetimi leti in govornice o njem še vedno niso potihnile. Lee naj bi z njim usekal v že tako nevarna, eksplozivna in napeta razmerja med črno in belo Ameriko. Pravi, da bo film postal prelomnica v ustvarjanju novih odnosov, bil pa naj bi tudi podrobna analiza črnske borbe za človekove pravice v ZDA. Malcolm X je bil zaradi svojega zagovarjanja odločnejšega črnskega odpora pravno nasprotje drugega velikega temnopoltega liderja Martina Lutherja Kinga, ki se je ves čas zavzemal za mirno in dostojanstveno državljansko neposlušnost in vse do umora za pacifistične rešitve.

Ob skokovitem naraščanju stroškov ima režiser Lee težave tudi z dolžino filma. Po prvi montaži je dolg štiri ure in pri najboljši volji ga po njegovem mnenju ni mogoče skrajšati za več kot eno uro, distributerji pa od njega zahtevajo vsega dve uri in petnajst minut dolg film.

Film napovedujejo kot epopejo Malcolmovega živ-

ostra kritika rasizma konec dvajsetega stoletja, o katerem pričajo rasni nemiri v Kaliforniji in po celotnih Združenih državah, apartheid pa ni nič manj okruten od tistega v Južni Afriki. Zoper Leeja so že dvignili svoj glas številni kritiki, očitajo mu pripadnost nazadnjaškemu ameriškem gibanju, trdijo, da izkrivlja lik črnskega voditelja, vse skupaj pa že pol leta pred napovedano premiero dviguje temperaturo med advokati, agenti, producenti in številnimi drugimi.

Spike Lee, nova ameriška režiserska zvezda: njegov film o rasizmu že na montažni mizi vznemirja ameriško javnost

PINOCCHIO PRIHAJA

Pinocchio spet prihaja na velike ekrane. Za razliko od uspešne Disneyeve animacije iz leta 1940, bo tokrat dolgonosi deček iz mesa iz krvi. Film bo v produkciji Warner Brosa posnel Francis Ford Coppola, ki se s svojim projektom priklanja rojaku Carlu Collodiju, avtorju zgodbe o leseni lutki izpred 111 let.

Leseni deček bo oživel s pomočjo posebnih učinkov, za katere bodo poskrbeli v agenciji Jim Henson Creature Shop in bodo podobni tistim iz serije o dinozavrih, uporabili bodo lutke naravne velikosti, v katerih bodo igralci, deloma pa jih bodo tudi robotizirali.

KRIMINALCI NAPADAJO TURISTE

MOSKVA NI VEČ VARNA

Moskva je v preteklem in v letošnjem letu postala za kriminalce iz raznih koncev bivše federacije pravi romarski kraj. Tretjina lopovov, ki so jih prijeli in obsodili lani, je bila iz Gruzije, Azerbajdžana in drugih sovjetskih republik. Ljudje se sedaj lahko brez nadzora gibljejo in pretok ni več pod strogim nadzorom režima. Lani so v Moskvi zabeležili 50.000 kaznivih dejanj in prijeli 20.000 kršiteljev zakona.

Tarča kriminalcev in vse boljše organiziranih skupin seveda niso revni domačini, pač pa zvečine tujci, pri katerih nikoli ne ostanejo praznih rok. Oblasti obiskovalcev in turistov opozarjajo, a ti si, kot kaže, še vedno ne dajo dopo-

vedati, da so se razmere spremenile in Moskva ni več varna, kot je bila nekoč.

Lansko leto so lopovi v Moskvi napadli čez osemsto tujcev in doobra so jih ogulili, nekatere so dobesedno slekli in jih pustili brez

obutve in oblačila. Tri so ubili, deset težje ali lažje ranili. Tudi tatovi avtomobilov so se pogospodili in raje segajo po uvoženih znamkah. Dnevno v Moskvi ukradejo od tridesetih do štiridesetih avtomobilov zahodne proizvodnje. Kriminalci se najpogosteje povezujejo s prostitutkami, tem tudi radodarno dajejo številke hotelskih sob in v njihovi odsotnosti jih temeljito izpraznijo.

KDO SO NAJBOGATEJŠI BRITANCI

PEVCI POSNEMAJO BARONE

V angleških medijih se silno radi ukvarjajo s svojimi bogataši in redno predstavljajo spiske najbogatejših med svojimi državljani. Na lestvicah prihaja od precejšnjih sprememb in še včeraj med najpetinčnejšimi poslovneži, kot je bil, denimo, Robert Maxwell, se znajdejo bogatini na beraški palici. To se je primerilo zlasti podjetnikom, ki so recesijo izkoristili za svoj vzpon in padli skupaj z vlado Margaret Thatcher.

Najznačilnejši med njimi je Gerald Ronson, nekoč deseti najbogatejši Britanec, ki ga po nekaj nepremišljenih naložbah ni več na seznamu tristoletih premožnih na Otoku. Podobno velja za brata Sastchi, za sira Terenca Conrana in mnoge druge, ki so se znali dobro obrniti v kriznih časih.

Gospodarska nihanja, vzpone in padce v mnogo manjši meri občutijo dediči družinskega imetja, ki ga imajo familije v lasti že več generacij. Še vedno je v Veliki Britaniji najbogatejša sama kraljica. Po ocenah Sunday Timesa tehta okoli 6500 milijonov britanskih funtov in če tudi je velik del premoženja nedotakljivo nacionalno bogastvo, ki ji pač pripada po kraljevski funkciji, tudi njeno osebno imetje ni zanemarljivo.

vo, saj šteje blizu pol milijona funtov.

Drugi na lestvici je kraljičin sorodnik, 40-letni vojvoda Westmisterski, ki ima palače v najelitnejših londonskih četrtih, za njim pa so razvrščeni aristokratski veleposestniki, vojvode, baroni, grofi pa tudi britanski člani rodovin Getty, Rotschild, Guinness.

Eden najhvaležnejših izvorov bogatenja je v zadnjih letih na Otoku industrija zabave in še zlasti glasbe. Med petičnimi glasbeniki so Andrew Lloyd Webber, avtor razvpitih glasbenih predstav, ki je težak 185 milijonov funtov, še boljše se godi Camerону Mackintoshu, najvišje med njimi pa je nedvomno Richard Branson, ki je pred kratkim s prodajo glasbene

Mick Jagger si je v Franciji omislil graščino

firme Virgin spraval v žep najmanj štiristo milijonov funtov, še vedno pa ima sposobni podjetnik, ki je šolske klopi zapustil s šestnajstimi leti, letalsko družbo Virgin Airlines.

Na seznamu bogatih je še več drugih glasbenikov. Tu so Paul McCartney, George Michael, Elton John, Mark

Knopfler in Cliff Richard. Ostareli rockerji so danes urejeni družinski možje in očetje in v življenjskem stilu skušajo posnemati aristokracijo. Nekdanji upornik Mick Jagger, ki ima vile na Karibih, v New Yorku in Londonu in celo dvorec v Franciji, menda najraje ob kaminu prebira pesmi, prav gotovo pa se tudi imenitno spozna na finance.

Denar seveda zanima tudi skopuške Škote. Sean Connery ga obrača spretno, a kar se da natančno. Nešteto krat se je pehal po sodiščih in se je pripravljen tožariti za vsega nekaj funtov. Nekdaj brez prebite pare, zidarski pomočnik, si je s filmsko kariero zaslužil imetje, vredno najmanj petdeset milijonov funtov.

Analitiki britanskih družbenih razmer natančno pregledujejo in primerjajo sezname tristo najbogatejših Britancev in ugotavljajo, da je med njimi najmanj polovica bogatašev s podedovanim premoženjem.

Marlon Brando je doživel pravi šok, ko je zvečer ugotovil, da je v nekem newyorškem taksiju pozabil 40 strani za zdaj še neobjavljene svoje avtobiografije. Mnoge skrivnosti njegovega življenja v rokah neznanega človeka – ta misel je bila tako strašna, da je izgubil vsak apetit. Nič čudnega, če se je vozniku taksija, ki je prinesel rokopis v njegov hotel, oddolžil s čekom, težkim nekaj nad 5 tisoč dolarjev.

TA NORI ŠPORT

SMUK S STREHE SVETA

Hans Kammerlander, znani 35-letni avstrijski alpinist, planinski vodič in smučarski učitelj, je sklenil skupaj s prijateljem Švicarjem Norbertom Jossom izvesti poseben podvig. S smučmi naj bi se spustil z 8848 metrov visokega Mount Everest.

Alpinista se nameravata v začetku junija povzpeti na vrh najvišje gore sveta, Joss bo sestopal po alpinistični poti, Kammerlander pa bo smučal skozi Horbeinovu

loar 3500 metrov navzdol po naklonu petdesetih stopinj.

Za svoj cilj se dobro pripravljata, v Atomicu so mu napravili posebne, precej lažje smučiče, oskrbel se je s speci-

fičnimi pancermi in smučarskimi vezmi. Verjame v uspeh, saj je na podoben način pred kratkim smučal že z Nanga Parbata, enega od himalajskih osemstisočakov.

Za avanturističnim Avstrijem je mnogo alpinističnih odprav. Preplezal je že polovico šestnajstih himalajskih

osemstisočakov, zvečinoma skupaj z najslavitejšim svetovnim alpinistom, rojakom Reinholdom Messnerjem. Ne zanimajo ga več klasične ekspedicije, temveč ga mikajo predrzni in skrajno nevarni zalogaji. Odkriva nove možnosti in v glavi ima kup načrtov za prihodnjih deset let, ob katerih se običajnim smrtnikom dvigajo lasje.

BRAZILSKA MOČVIRJA IZGINJAJO

POHLEP PO ZLATU

Brazilski iskalci zlata pospešeno uničujejo krhko ekološko ravnovesje v nepreglednih brazilskih močvirjih Pantanala in če odgovorni ne bodo hitro ukrepali, bo največji ptičjslovni park, najmenitnejši naravni rezervat, najkasneje v petih letih povsem izginil.

Po navedbah predstavnikov Feema, brazilskega fonda za zaščito okolja, iskalci zlata v Pantanalu izpirajo z zlatom bogate vrhne sloje in zaradi tega se prebijajo na površje nepropustne plasti peska, ki prekriva vse večji del nacionalnega parka. Po večje se erozija in onemogoča širjenje močvirij. Število ameriških ptic seliv, ki težko najdejo zamočvirjeni prostor za gnezdo in valitev, je zato vse manjše. Šestdeset tisoč iskalcev zlata je doslej

že opustošilo pet od štirinajstih glavnih porečij.

Pantanal so v preteklosti varovale predvsem, njegove velike širjave. Obsega 280 tisoč kvadratnih metrov površine, deloma se nahaja v sosednjih Boliviji in Paragvaju. Ravnina je dolga sedemsto in široka štiristo kilometrov, od oktobra do marca je prekrita z nepreglednimi močvirji, kjer najdejo zatočišče milijoni ptic na poti od severa proti jugu, proti Združe-

nim državam Amerike oziroma argentinski Patagoniji.

Tod prebiva na stotine ptičjih vrst in kakšnih štiristo različnih rib. Ljudi je malo, menda na obrobju živi vsega dvajset pretežno indijanskih družin.

Iskalci zlata na tem področju, bogatem s plemenitimi kovinami, letno izperejo okoli štirideset ton zlata, ki ga v veliki meri pretihotapijo

v Urugvaj. Ropajo ribiči, opremljeni s posebnimi hladilniki, mrežami in barkami za ribolov. Prava nadloga so v zadnjem času postali turisti, ki se v sušnih mesecih množično prebijajo po nekakšni neasfaltirani transferzali v samo srce močvirja in temkaj občudujejo prebivališča krokodilov, mitskih živali Amazonije, ki jih povsod protizakonito lovijo.

PTICE SO ZAPUSTILE IRAK

V Iraku so mnoge živalske vrste obsojene na propad. Med dolgoletnimi vojskovanji so v Bagdadu popolnoma pozabili na zaščito okolja, iz katerega izginjajo močvirske ptice, divje goske, sokoli,

medvedi, gazele. Imajo sicer zakon o varstvu okolja, a ga nihče ne spoštuje. Ostaja le nekaj trdovratnih živali, ogromno je golobov, vrabcev in divjih svinj.

METRO V BENETKAH

Mestne oblasti v Benetkah razmišljajo, da bi zgradile metro in s tem rešile mesto pred turisti, v katerih se do grla duši. Nekateri temu nasprotujejo z argumentom, da bo podzemna zmaličila prvineke, prave Benetke.

Projekt so pripravili v rekordnem času. Če bodo z gradnjo pohiteli, bodo za izgradnjo transportne mreže dobili 3,7 milijarde ameriških dolarjev, ki jih je italijanska vlada pred kratkim sprostila.

Po načrtih inženirske družbe Zollet naj bi bil metro povezan s tremi linijami. Prvi del, vreden 640 milijonov ameriških dolarjev, naj bi bil končan do leta 2007. Pot od Piazza di Roma do Lida ali trga Sv. Marka bi trajala približno deset minut.

Benečani so na svojih ulicah in kanalih siti turistov. V zadnjih treh desetletjih je število prebivalcev padlo s 170.000 na vsega 77.000 Benečanov.

Brooke Shields je tako osamljena, da se pogovarja sama s seboj. Na nekem italijanskem filmskem festivalu, kjer so predstavili tudi njen film Neka ameriška ljubezen, je 28-letna igralka potožila: »Vsi moški so me zapustili. Le kaj delam narobe?« Nato pa očitajoče dodala: »Moja mati me je sicer vedno in povsod strogo nadzirala, kljub temu nisem več devica.«

Prihodnje leto, ko bo praznovala svoj 80-rojstni dan, bo znamenita Marika Röck odigrala glavno vlogo v filmu Kukačičje jajce in s tem proslavila tudi svojo vrnitev. Po tragični smrti moža se je povsem umaknila v zasebno življenje. Zdaj pravi: »Kot cirkuški konj, ki potrebuje cirkuški zrak, potrebujem jaz gledališki zrak za boljše dihanje.«

»JURETOVA ŠKRINJA«

MAJSKI SVETNIKI — VREMENSKI MEJNIKI

Za kmečkega človeka je ob zdravju družine in živine bilo najbolj pomembno vreme. Zato so s pomočjo pratike in izkušenj nastali vremenjaki, ki niso bili nič drugega kot vremenski preroki, kakšno da bo vreme – ali pa so razmejevali važna vremenska obdobja. Za mlado rastje, za kulturo v nasadih in na njivah je bila nevarnost pomladanske pozebe tako velika, da so postavili kar tri mejnike zapored, ki naj bi ločili nevarnost pozebe od bolj varnega obdobja. To so bili ledeni možje, ki kmetu niso dali mirno spati. Vse je bilo v rasti; ozimna žita na polju, drevje je bilo v cvetju, trta je odganjala – vse to je lahko šlo po zlu, če je potegnil krivec, zayahljal snežni metez, če se je živo srebro spustilo pod ničlo. Vse to se je lahko zgodilo tudi po ledenih možeh, vendar praviloma, po izkušnjah generacij, nevarnosti ni bilo več.

Torej ledeni možje; Pankracij, Servacij in Bonifacij,

od 12. do 14. maja, so ta mejnik. Srednji je prišel tudi v vremenski pregovor, ki pravi: Po svetem Servati se mraza ni bati. Včasih so govali takoj po 1. maju, ko je bila nevarnost še toliko večja. Za 10 dni pomaknjeni v pratiki naprej, so se znašli v bolj zanesljivem času. Vremenska pesmica pravi:

Sveti Pankracij, Servacij, Bonifacij so ledeni radi vsi. Če pa prej slane ni bilo, tudi pozneje ne bo mrazilo.

Rajši kot zmrzal so imeli pomladanske nevihte, kar so prelili v pregovor, da če na velikega travna pogosto grmi, se kmet dobre letine veseli. Vendar pomladanske nevihte niso trajna moča. Te pa so se je tudi bali: veliki traven moker, rožnik pa mladen – kmet bo tisto leto ženjen in lačen. V vinorodnih krajih so sončno pripeko na Pankraca dan imeli za napoved sladke vinske kapljice. Filip pa, dan pred ledenimi možmi, prek njih sega v roko Zofki, ko v pregovoru pravi:

Sv. Filip napija – Zofija pija!

Po vsem tem je očitno, da svetnikom iz pratike ni lahko. Ljudje od njih kar preveč pričakujejo, so pa toliko na boljšem od vremenarjev – metereologov, ker se za posmeh in jezo razočaranih ne zmenijo.

In Zofija, kaj ta dela tu zraven?

Ne veliko. Le to, da na njen god rado dežuje, da je ta polularna Zofka zvesta svojemu imenu, če dežuje, sama sebi pa se izneveri, če ostane vedro.

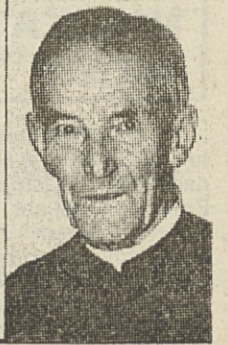
Če je maja bilo le preveč mokrote, ali pa če je bila suša, so se kmetje v molitvi zatekli k svetemu Izidorju. Leta goduje isti dan kot Zofija. Izidor ima med Slovenci le malo varovancev, niti sto jih ne nosi njegovo ime. Je pa zato veliko bolj čisljan v narodni pesmi, saj jih ima dr. Karl Štrekly v svoji zbirki kar 14 iz različnih krajev.

Med vremenjaki v maju je tudi eden pomembnih vinar-

skih patronov – Urban. Svetnikov in svetkov, povezanih z vinsko trto, grozdem in vinom je več – vsak mesec po eden – vendar o tem kdaj drugič. Sveti Urban je bil, kot se iz imena vidi, rimski meščan. Poznejši papež in mučenec ni imel z vinom in trto opraviti nič več kot njegovi someščani in tudi duhovniki, a vendar je v pratiki namalan z grozdom ali pa kar s triaro, papeško krono, katera je bila okinčana s trtno vejico in grozdom. In zakaj je postal zaščitnik vinogradnikov? Preprosto zato ker ob njegovem godu cveti trta, zato se mu priporočajo za lepo vreme, kajti če je na svetega Urbana sonce gorko, obilo bo vina, ki bo tudi sladko. N. Kuret ima zapisano poročilo, da je nekoč na Urbanov god slana pomorila trto in da je od jeze ter razočaranja nek tesar Urbana izrezal iz pratike; tako močno, da so verjeli v vremenske svetnike. Urbanu so postavljali cerkvice in kapele med vinogradne griče, po njem so imenovali trebušasto petlitsko steklenico, tisto s solzicami, prav tako pa tudi top lijakaste oblike, s kakršnim je mežnar streljal v oblake, če se je pripravljalo k hudi uri.

Mesec maj ima zaradi nevarnosti hudih vremenskih sprememb veliko vremenjakov. Vendar tudi drugi meseci ne zaostajajo za njim. Zdaj pa le premislimo koliko si je moral kmečki človek zapomniti, da je znal po podobicah in simbolih v pratiki vsaj približno ugibati vreme, začeti pravočasno razna sezonska dela, ter jih do določenega časa tudi končati. Tako je do Janeza Napomuka moral biti fizičol v zemlji, če pa ga je bilo treba saditi dopoldne ali popoldne, je bil to spet postopek po določeni vraži. Sicer pa dandanes bio-vrtnarji še kako upoštevajo dneve korenin, lista, cveta, lunine mene.

SIMON AŠIČ POMOČ IZ DOMAČE LEKARNE

Kite, mišice

Splošni nasveti: Varujmo se prehlada in prevelikih naporov. Skrbimo za zadostno gibanje, telovadbo in dober krvni obtok.

Zdravljenje: 1. Kopeli: vnete kite v rokah in nogah kopljemo 2 min. v slani vodi; ponoči pa damo nanje obkladek z zelnatimi listi, zjutraj pa jih natiramo (ne marsiramo!) z olivnim oljem 2–3 min.

2. Masaže: rožmarinovo olje (za oslabiljene kite, mišice...).

3. Natiranje: olivno olje (za vnete ramenske kite, natiramo do zapestja).

4. Obkladki: z zelnatimi listi. Ali: roko, nogo držimo v vreči, v katero smo dali praproto.

5. Ovitki: z nerazredčenim jabolčnim kisom.

Histerija

Splošni nasveti: Pri tej duševni bolezni, za katero je značilna zlasti čustvena neuravnovešenost, naj bo bolnik čim več na svežem zraku. Potrebna sta mu mir in razvedrilo.

Zdravljenje: 1. Čaji: kamilica (zjutraj in zvečer po 1 skodelica), lakota, melisa, metlika (20 g na liter vode), ognjič, omela (dodamo ji žajbelj), šentjanževka (ob napadih), vinska rutica.

2. Kopeli: s poparkom borovih vršičkov.

3. Pripravki z vinom: baldrijan (prašek); meta (kuhana z vinom in medom); metlika (2–4 g praška na toplem vinu ali pivu).

Hrbtenica

Splošni nasveti: Skrbimo za pravilno držo pri sedenju. Veliko se gibajmo. Ležišče naj bo trdo.

Zdravljenje: 1. Čaji: preslica, rman, žajbelj.

2. Kopeli: s poparkom materine dušice, preslice ali rmana.

3. Masaže: arnika (v žganju ali olju), gabez (izvleček), lakota (mazilo), ognjič (mazilo), rman (izvleček), obliž s tekočo nesegreto smrekovo smolo (damo na boleče mesto za 12 dni). Za masažo lahko uporabimo tudi špirit, v katerem se je namakal divji kostanj (tri plodove z lupino vred stolčemo in damo v 1/2 l špirta. Temu dodamo še v posodi do rumenega sprazeno 1 žlico morske soli. Postavimo za 24 ur na toplo. Pred spanjem masiramo hrbtenico). Opomba: Mažemo vedno od spodaj navzgor po hrbtenici.

4. Obkladki: s poparkom preslice.

Golša

Splošni nasveti: Vneto ali rakasto golšo je treba v najkrajšem času operirati.

Zdravljenje: 1. Čaji: (za ggranje): lakota.

2. Obkladki: z listi trpotca (zmečkamo jih, primešamo jim malo soli in damo okoli vratu).

3. Ovitki: s poparkom hrastove skorje: z glistovnico (in sicer s poparkom v kislu kuhanih korenin ali poparkom zelenih stolčenih listov); s poparkom pelina; s poparkom smrekovih vršičkov (tudi čaj pijemo iz njih).

Garje

Splošni nasveti: Ker so garje zelo nalezljiva kožna bolezen, pazimo, da se jih ne nalezemo. Če smo jih dobili, prekuhavamo telesno in posteljno perilo.

Zdravljenje: 1. Izmirvanje: poparek brezovih listov, pelina.

2. Kopeli: s poparkom dresni ali pelina.

3. Mazanja: ognjič (sok iz svežega stebela); žveplovi prah, zmešan z oljem ali mastjo (s tem mazilom se mažemo tri večere zapored, nato se skopamo in zamenjamo telesno in posteljno perilo. Če še ni dobro, postopek ponovimo).

4. Obkladki: s poparkom orehovitih listov (100 g kuhamo v 1 litru vode) ali pelina (tudi za izmirvanje).

Mozolji

Splošni nasveti: Ne stiskajmo mozoljev in jih s praskanjem ne prenašajmo po koži. Varujmo se močnih začimb, preveč osoljenih jedi in kislih pijač. Veliko se sončimo, zlasti na morju.

Zdravljenje: 1. Čaji: kopriva (tudi 1 liter na dan, po požirkih), regrat.

2. Mazanja: lakota (mazilo).

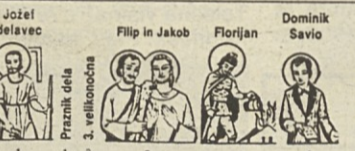
3. Pripravki s kisom: hren (naribanega damo v steklenico in ga zalijemo s sadnim kisom. Namakamo 10 dni. Prizadeta mesta navlažimo z vodo in nato na vati naneseemo nanje hrenov kis. Po 10 min. izmijemo s toplo vodo in splaknemo z mrzlo).

Maj 1992 V. traven
31 dni

NEDELJSKI EVANGELIJI:

3. Jezus z apostoli na Genezareškem jezeru (Jn 21,1–19)
10. Jezus dobri pastir (Jn 10,27–30)
17. Jezusova nova zapoved (Jn 13,31–35)
24. Jezus objavi Svetega Duha (Jn 14,23–29)
31. Naj bodo vsi eno (Jn 17,20–26)

Če Pankraca (12.) sonce peče, sladko vince v klet poteče.

Sonce stopi v znamenje DVOJČKOV 20. 5. ob 21.12 ur. Dan zraste v maju od 14 ur 22 min na 15 ur 30 min.

DOMAČI ZDRAVNIK

Težave s srcem je treba vsaj omiliti...

1. Med najboljše zdravilne rastline za srce spadajo glog, omela, srčna moč in vinska rutica. N. N. si je pozdravil srce s čajno mešanico gloga (cvetov in jagod), omele (listov in vejic) ter srčne moči (korenin).

2. Za srce se svetuje tudi nariban hren – eno čajno žličko na vodi, z medom ali pa kot prikuho.

3. Obkladki z naribanim hrenom (celo le duhanje naribanega hrena) so že marsikomu pomagali pri srčnem napadu.

4. Srcu pomagajo tudi kapljice, narejene iz srčne moči.

Oparjena ali opečena koža

1. Laneno seme skuhamo, precedimo in z njim namažemo opečena mesta.

Zaprta voda

1. Na vrtu naberite nekaj vejic peteršilja in iz njih skuhamo čaj. Popijte ga najmanj dve skodelici. Bolečine bodo mimo.

2. Vroč seneni obkladek damo na mehur in po nekaj urah težave minejo.

Izpadanje las, uničeni lasje, prhljaj

1. Lasišče masiramo s česnovim sokom.

2. Iz rumenjaka, ene žlice ricinusovega olja in ene žlice ruma, si pripravimo oblogo za lase. Nanašamo jo ob lasnih koreninah. Nato lasišče na rahlo zmasiramo in povijemo v ruto. Tako pustimo najmanj 6 ur. Nato lase splahnemo z mlačno vodo in operemo z blagim šamponom. Priporoča se Neril šampon, ki ga kupite v lekarni. To kuro ponavljamo en mesec, enkrat tedensko.

3. Za lasišče je zelo koristno tudi proso, ki ga jemo po žličkah. Vsak dan deset žličk.

V boju s težavami želodca

1. Zelo dober je ilovični obkladek z jabolčnim kisom, ki ga na želodcu pustimo čez noč. Najmanj pet ur.

2. Zelo pomaga čajna mešanica (kamilice, koprive, rmana, trpotca in tavžentrože).

3. Pri težavah z želodcem pomaga tudi kuhano laneno seme (na 1 dcl vode – 1 žličko vode). To se pije na tešče.

4. Skuhajte dva srednje debela bela krompirja kot redko juhu in jo spijte na tešče po eno skodelico. Ne sme se ne soliti ne zabeliti. Doda se ji lahko le malo lanenega olja.

5. Izogibajmo se kave, cigaret in začinjnih jedi. Pijmo veliko tekočine, najboljše vode.

MUZIKA JE BIZNIS

Po odpovedanem koncertu Nicka Cavea je R.O.P.O.T. napovedal nastop Public Enemy v Ljubljani. Kljub nekaterim vestem, da se je eden izmed članov skupine poškodoval in da nekaj časa ne bo mogel nastopati pa lahko vseeno upamo, da bo promoterju namera uspela, saj se že bliža dolgo, vroče poletje in bi PE utegnili zadnji koncert igrati pri nas, v tej sezoni.

Sploh pa si vsi želimo, da bi nam ob koncu leta dedek Mraz in Božiček prinesla kai več koncertov kot smo jih videli letos in jih bomo v jeseni. Očitno je za koncertno

Public Enemy: julija v Ljubljani?

dogajanje v Sloveniji leto 1992 v bolj šibki formi. Skriti adut v rokavu je seveda jesen. Za ta letni čas nam namreč promoterji obljublajo marsikaj, a si zaenkrat še ne upajo potrditi datumov. Vendar pa je prav, če smo malce skeptični in se zaenkrat zadovoljimo s tem, da smo do zdaj le videli nekaj dobrih nastopov, ki so kljub nekam kilavem okrevanju le uspeli obuditi slovensko koncertno sceno.

V bodoče bomo torej še naprej skromni v pričakovanjih in hvaležni za pristojnost kakršnegakoli dogajanja. Če se bo vmes zopet znašel kakšen dogodek tipa John Zorn ali Sepultura (kakor za koga, pač) pa bodo lahko le veseli. Predvsem pa je treba zopet vrniti življenje klubskim koncertom, saj je več kot očitno, da imajo naši mladi bendi vse manj možnosti za predstavitev na klubskih odrih. In dokler ne bomo imeli svojih bendov, bomo pač hodili gledat tuje.

LOKALISTI

THE BRIDGE, Tape sampler

The Bridge je kompilacija s posnetki dvanajstih death metal bendov in prinaša nekaj zelo dobrih pesmi, seveda pod pogojem, da vas zanima ta zvrst godbe. V glavnem gre za neznane bende; edini bend, ki že ima pogodbo s kakšno večjo založbo so AFFLICTED, medtem, ko so

ostali še nepodpisani. Vsekakor je izbor dokaj dober in internacionalna zasedba zagotavlja dokaj realen prerez skozi trenutno dogajanje na death sceni. Dva ameriška, en kanadski, pet švedskih in štirje angleški bendi se na kompilaciji predstavljajo s po eno skladbo. Kvaliteta posnetkov je dobra, prav tako kvaliteta samega traku v kaseti, ovitek je tiskan in predstavlja novo poglavje v slovenski indie-metal sceni.

Jure Kelhar, ki je kaseto izdal, je delo opravil povsem profesionalno in upam, da se mu bo to poznalo na denarnici.

Kaseto lahko naročite na naslov:
JURE KELHAR
P. O. BOX 27
62001 MARIBOR

Big Black, Rapeman, strukturalno pa se Regoč pesmi lotevajo na način kanadskih Nomeansno. Nič novega, torej, boste rekli. Nikakor ne. Ob vsej zmedji, ki jo povzročajo različne interpretacije lika i djela benda Regoč je treba podčrtati izrazito samosvojest in izvirnost, ki ne daje vtisa posnemanja, ampak prej kot da bi dejansko bili del Chicago noise scene. V primerjavi s slavenskimi noise bendi zvenijo Regoč zelo ameriško. Pa tudi mnogo manj dolgočasni so.

Album, ki ga je izdal ljubljanski FV v sodelovanju z distribucijo NIKA je izbor najboljšega, kar so v svojem kratkem delovanju ustvarili Regoč. Solidna produkcija in tisk omogočata veren vpogled v nevrotičen glasbeni vrtnec, ki deluje dovolj obsesivno, da pritegne pozornost poslušalca tudi za dalj časa. Kljub temu ostajajo Regoč še vedno najboljši v živo, kar pa zopet ne pomeni, da bi šlo za slab vinilni izdelek. Nedvomno bo ta plošča ena izmed boljših v tem letu na underground trgu. Forza Regoč!

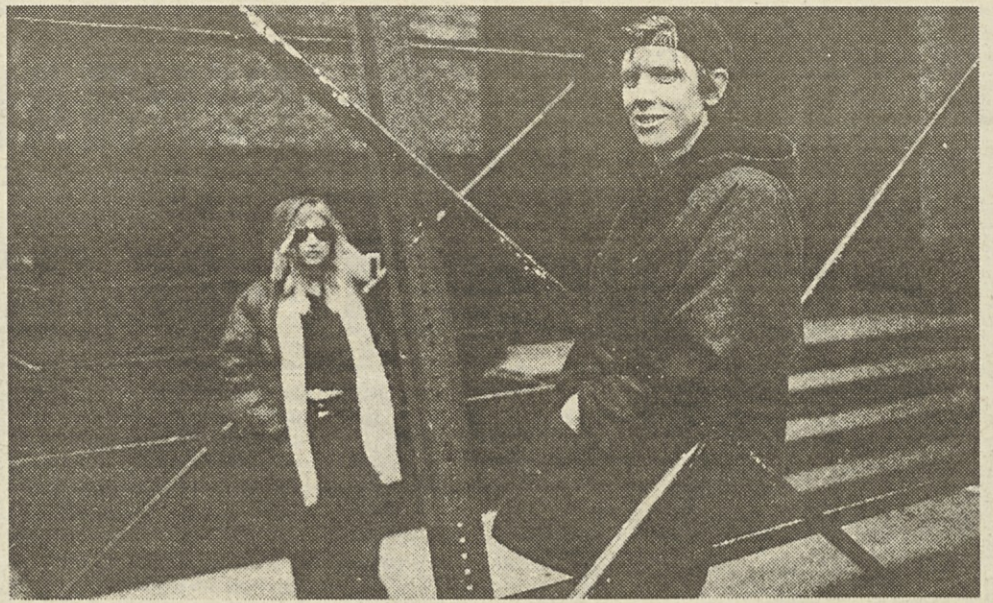
NOVICE

SONIC YOUTH so posneli nov album. Sedemnajst posnetkov, kolikor bi se naj nahajalo na njem, so Newyorški kitarski čarovniki posneli v Magic Shop studiu s producentom Butchom Vigom. Album se imenuje »Dirty« in bo izšel v juliju.

DIAMANDA GALAS, boginja groze med pevkami, je izdala LP z naslovom »The Singer« za založbo Mute.

REVOLTING COCKS očitno postajajo vse bolj popularni, saj se je ponovno izdajama albumov »Beers Steers & Queers« in »Big Sexy Land« pridružil še živi LP »You Goddam Son Of A Bitch«, ki je prvič izšel leta 1988 na založbi Wax Trax. Le-ta je medtem bankrotirala in ponovno izdajo je realizirala založba Devotion.

SISTERS OF MERCY so izdali kompliacijo njihovih pr-

Sonic Youth: »Dirty«

Za naše mlade darkerske bralke iz Celja: Bob Smith je z The Cure na prvem mestu britanske nacionalne lestvice.

vih šestih singlov in EP-jev pod naslovom »Some Girls Wander By Mistake«.

LAIBACH se te dni mudijo po severni Evropi, na njihovi mesec dni trajajoči evropski turneji. S koncertiranjem po Angliji so že opravili, zdaj so na vrsti Švedska, Finska, Danska, Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija, Švica, Francija, Belgija in Nizozemska. V sklopu evropske turnee bodo Laibach opravili 25 koncertov in se nato odpravili na ameriško-kanadsko turnejo, ki se prične v začetku julija in bo obsegala 17 koncertov. Njihov dvojni LP »Kapital« je izšel na založbi Mute, singl z albuma, »Wirtschaft Ist Tot« pa je zadnje dni moč videti tudi na MTV.

VIDENO

THE CYNICS, THE SPOONS, KUD France Prešeren, Ljubljana

Dobro obiskan koncert ameriških garažerjev The Cynics dokazuje trditev, da je koncertov željna publika pripravljena obiskati tudi relativno neznan bend, kar The Cynics v slovenskem rock prostoru nedvomno so. Tisti, kar me morda še najbolj bega pa je, da niso čisto nič posebnega, a kljub temu uspejo privabiti dovolj firbcev. The Cynics so namreč običajen garažni hipi bend, ki igrajo glasbo svojih očetov in polniho klube po Evropi za-

to, ker so iz Amerike. Dobro odigrano, a nezanimivo.

Zato pa so za pravo presečenje poskrbeli The Spoons, ki so svoj zvok poostriili po zgledu The Crams in iz povprečnega 60's revival benda postali že skoraj pravi psychobilly. Tudi vokalist Brunetto je izvedel določene spremembe v načinu petja in dokaj umirjeno interpretacijo postnajstniških emotivnih problemov nadomestil z zrelim in malce prismuknjnim cinizmom Jella Biafre. Presemetljivo skladna kombinacija daje Spoonsom več moči kot kdajkoli, višji nivo energije pa sploh ne kviri jasnosti zvočne slike. Očitno je tudi, da so prenehali kaditi travo pred koncerti, tako da lahko govorimo o najboljših Spoonsih doslej. Odlično, brez heca.

TIRALICA

Ime in priimek: Donnie Wahlberg
Dan rojstva: 17. 8. 1969
Rojstni kraj: Boston
Telesna višina: 1,79 m
Konjiček: Ples, risanje

TREND

Uporabljati stavek »Ful si nikakav«.

LESTVE

Velika Britanija (NME) – neodvisni singli

1. RIDE – Twisterella
2. THE BREEDERS – Safari
3. NICK CAVE – Straight To You
4. CAPTAIN AMERICA – Flame On
5. MIDWAY STILL – Better Than Before
6. THE STONE ROSES – I am The Resurrection
7. PRAGA KHAN – Injected With A Poison
8. MERCURY REV – If You Want Me To Stay
9. ROSETTA STONE – Adrenaline

ZDA /Billboard/ – albumi

1. DEF LEPPARD – Adrenalize
2. BRUCE SPRINGSTEEN – Human Touch
3. KRIS KROSS – Totally Krossed Out
4. BRUCE SPRINGSTEEN – Lucky Town
5. WYNONNA – Wynonna
6. VARIOUS – Wayne's World
7. GARTH BROOKS – Ropin' The Wind
8. NIRVANA – Nevermind
9. EN VOGUE – Funky Divas
10. UGLY KID JOE – As Ugly As They Want To Be

Velika Britanija /NME/ – klubska glasba

1. NIRVANA – Come As You Are
2. THE CURE – High
3. L7 – Pretend We're Dead
4. CARTER USM – Only Living Boy In New Cross
5. PJ HARVEY – Sheela-Na-Gig
6. PRIMAL SREAM – Dixie Narco EP
7. BLUR – Popscene
8. RIDE – Twisterella
9. THE CHARLATANS – Wierdo
10. SENSELESS THINGS – Hold It Down

Velika Britanija /NME/ – neodvisni albumi

1. PJ HARVEY – Dry
2. PAVEMENT – Slanted & ENCHANTED
3. SPRITUALIZED – Lazer Guided Melodies
4. RIDE – Going Blank Again
5. THE BOO RADLEYS – Everything's Allright Forever
6. RECOIL – Bloodline
7. SEAM – Headsparks
8. CURVE – Doppelganger
9. THE CHARLATANS – Between 10 th & 11th
10. PALE SAINTS – In Ribbons

Velika Britanija /NME/ – albumi

1. THE CURE – Wish
2. ANNIE LENNOX – Diva
3. RIGHT SAID FRED – Up
4. ZZ TOP – Greatest Hits
5. MADNESS – Divine Madness
6. SIMPLY RED – Stars
7. SOUL II SOUL – Volume III Just Right
8. TEARS FOR FEARS – Tears Roll Down
9. LISA STANSFIELD – Real Love
10. QUEEN – Greatest Hits II

Vibratorjeva lestvica koroškega radia

1. RDEČI BARON – Srečna
2. MERCEDES BEND – Ona ni
3. STROGO ZAUPNO – Veze in poznanstva
4. PANKRTI – Gospodar
5. LET 3 – El Desperado
6. THE KAMN'S – Kaj bi naredu
7. CZD – Hanging Paradise
8. PSIHOMODO POP – Frida
9. CHATEU – Gremo v nebo
10. LAČNI FRANZ – Srečno Kecek

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, UL. XIV divizije 6

REKLAMA

PRIREDITVE OD ČETRTEKA, 21. MAJA DO SREDE 27. MAJA 1992

četrtek, 21. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 20.30 koncert orkestra slovenske filharmonije, Gallusova dvorana, CD. 17.00, 22.00 Disturbing Little Snap Shots of Hell, modna revija skupine One Fiction Factory, KUD France Prešeren. 19.00 Ukmar – Tartini – Arnič Baletni triptih, red G in izven, SNG Opera in Balet. 18.00, 20.30 J. Bridges Kitajski sindrom, ZDA, Kinoteka. 9.00 17. kongres industrijskih oblikovalcev, ICSID, CD.

Štajerska

Gornja Radgona: 18.00 Pokaži kaj znaš, Kulturni dom. Celje: 19.30 Redni letni koncert, mešani pevski zbor CETIS Celje, ženski pevski zbor CETIS Celje, Narodni dom. 16.30, 18.30, 20.30 Moja punca, am. komedija, Union. 19.00 Barton Fink, am. črna komedija, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, am. romantična komedija, Metropol. Rogaška Slatina: 20.00 koncert, Slavko Zimšek – violina, Vlasta Doležal Rus – klavir, Kristalna dvorana. 17.30, 19.30 Neomajni specialci, am. vojni, kino Zdravilišče. Maribor: 21.00 kabaret XX. stoletja, As time goes by, Darja Švaljger, Peter Wegele, Mali oder SNG. 19.30 koncert solistov mariborske opere, Simon Robinson, Unionska dvorana.

Gorenjska

Kranj: 18.00 Skodrana Suzi, am. komedija, Center. 20.00 Kurba, am. drama, Center. 18.00, 20.00 Ognjemet strasti, am. trda erotika, Storžič. 18.00, 20.00 Moja punca, am. komedija, Zelezar. 20.00 Marilyn, nem. trda erotika, Duplica.

petek, 22. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 20.00 G. Feydeau Poskrbi za Amelijom PDG, režija B. Kopal, Mestno gledališče. 20.00 koncert orkestra slovenske filharmonije, Gallusova dvorana, CD. 19.00, 21.00 Zebracada-bra, gledališka predstava skupine Sex in Violence, KUD France Prešeren. 21.00 Luis Sclavis, improvizirana glasba, Druga godba, Križanke. 18.00, 20.30 S. Lumet Pasje popoldne, ZDA, Kinoteka. 18.00 Workshop jazz glasbe, Nino de Gleria in Vlado Batista, K 4. 17.00 J. Pengov – N. Simončič Zlata ribica, lutkovno

USODNI EKSPERIMENT

Mel Gibson bo v kratkem začel snemati film, ki je avanturistična romanca z naslovom »The Rest of Daniel«. Režija pripada Steveu Mineru, partnerica pa je Jamie Lee Curtis. Dogajanje je postavljeno v konec tridesetih let v Severni Kaliforniji, kjer Gibsonu (Danielu) tragično umre ljubljena ženska in on, da bi lažje prebrodil šok, se podvrže znanstvenemu eksperimentu, v katerem ga zamrznejo. Iz sanj se zbudi 50 let kasneje in se zaljubi v drugo žensko – Jamie Lee Curtis.

NASTASSJINI ŠKANDALI

Nastassja Kinski je vse manj v središču pozornosti s svojimi vlogami, čedalje več pa z privatnimi škandali. Poštene vloge v filmu ni imela še od Wendersovega »Paris-Texasa«, kar pa tridesetletni igralki sploh nič ne pomeni. »Za razliko od nekaterih mojih kolegic nisem sprejemala igranja bedarij. Namesto slabe kariere sem vzgojila dva otroka – Aljoshu in Sonio, ko pa bo prišla prava vloga, bom pripravljena,« pravi Nastassja. Trenutno živi v Rimu z glasbenim producentom Quincyjem Jonesom.

gledališče. 20.00 T. Williams Tramvaj poželenja, režija D. Mlakar, Mestno gledališče. 9.00 17. kongres industrijskih oblikovalcev, ICSID, CD.

Štajerska

Žalec: 19.00 Zgodba iz L. A., am. kriminalka, kino Žalec. Prebold: 18.00 Skodrana Suzi, am. komedija, kino Prebold. Laško: 19.00 Salonski večeri, dalmatinska kuhinja in glasbeni gost, Zdravilišče. Rogaška Slatina: 19.30 Neomajni specialci, am. vojni, kino Zdravilišče. 21.30 Vrag v gospodu Holmsu, erotika, kino Zdravilišče. Celje: 19.30 C. Marowitz Sherlockov zadnji primer, režija Jaša Jamnik, SLG Celje. 16.30, 18.30, 20.30 Zadnji skavt, am. akcijski thriller, Union. 19.00 Barton Fink, am. črna komedija, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, komedija, Metropol.

Dolenjska

Metlika: 18.00 Vinska vigred '92, otvoritev kulinarične razstave, Aktiv kmečkih žena, Kinodvorana.

sobota, 23. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 9.00 17. kongres industrijskih oblikovalcev, ICSID, CD. 21.00 Wiener Tschuschenkapelle, balkanska glasba, Druga godba, Križanke. 19.00 J. Offenbach Hoffmannove pripovedke, za izven, SNG Opera in Balet. 18.00, 20.00 G. Parks Superfly, ZDA, Kinoteka. 24.00 študentje AIU, stara elektrarna. 20.00 Za vsako besedo cekin, gledališče Glej. 20.00 Ko brez miru okrog divjam, stara Ljubljana. 17.00 S. Makarovič Korenčkov palček, Lutkovno gledališče.

Štajerska

Rogaška Slatina: 19.30 Nindža ZDA, hongkonški akcijski, kino Zdravilišče. 21.30 Vrag v gospodu Holmsu, erotika, kino Zdravilišče. 20.00 S plesom po deželah sveta, plesna prireditev, Kristalna dvorana.

Celje: 19.30 C. Marowitz Sherlockov zadnji primer, režija Jaša Jamnik, abonma sobota večerni in izven, SLG Celje. 16.30, 18.30 Zadnji skavt, am. črna komedija, Union. 19.00 Barton Fink, am. črna komedija, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, am. komedija, Metropol.

Maribor: 19.30 J. B. Moliere Don Juan, režija Paolo Magelli, premiera, Drama SNG.

Dolenjska

Metlika: 10.00 Vinska vigred '92, podelitev priznanj vinogradnikom, Trg Svobode.

Novo mesto: 14.00 XIII. tekmovanje slovenskih pihalnih orkestrrov, dom kulture.

nedelja, 24. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 20.30 D. Jovanović Življenje Plejbojev, Kosovelova dvorana, CD. 18.00, 20.00 G. Parka Superfly, ZDA, Kinoteka. 15.00 Produkcija art grafitov, skate performance, galerija Šentvid. 11.00 Glasbena in baletna šola France Šturm, baletni oddelek, KD Španski borci. 21.00 Gala žur za tretjo obletnico Roza diska, Roza klub K 4.

Štajerska

Žalec: 20.00 Skodrana Suzi, am. komedija, kino Žalec. Rogaška Slatina: 17.30, 19.30 Nindža ZDA, hongkongški akcijski, kino Zdravilišče.

Celje: 17.00 Majsko popoldne, koncert pevskega zbora DPD Svoboda, Zagrad, Celjski stari grad. 16.30, 18.30 Zadnji skavt, am. akcijski thriller, Union. 20.30 Pri Addamsovih, am. črna komedija, Union. 19.00 Barton Fink, am. črna komedija, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, am. romantična komedija, Metropol.

Maribor: 18.30 J. B. Moliere Don Juan, režija Paolo Magelli, za red nedelja, Drama SNG.

Dolenjska

Metlika: 10.00 Vinska vigred '92, maša za dobro letino, Župnijska cerkev.

ponedeljek, 25. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 19.00 letna produkcija baletne šole, Linhartova dvorana, CD. 21.00 Egberto Gismondi, jazz, brazilska glasba, latino, Gallusova dvorana, CD. 20.00 KUD France Marolt z gosti, KD Španski borci. 21.00 Rootless Cosmopolitans, newyorški off off koncert Druge godbe, Križanke. 18.00 A. Kovač Kobilaria, Madžarska, Kinoteka. 20.00 K. Papić Zgodba iz Hrvaške, Hrvaška, Kinoteka. 20.00 Jazz in klasični koncert, galerija Škuc.

Štajerska

Celje: 16.30, 18.30 Zadnji skavt, am. akcijski thriller, Union. 20.30 Pri Addamsovih, am. črna komedija, Union. 19.00 Nikita, franc. vohunski, Mali Union. 16.30, 18.30 Predmestni komandos, am. akcijska komedija, Metropol.

Maribor: 19.30 J. B. Moliere Don Juan, režija Paolo Magelli, za red zeleni, Drama SNG.

torek, 26. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 20.00 letni koncert akademskega pevskega zbora Tone Tomšič, Gallusova dvorana, CD. 19.00 produkcija baletne šole, Linhartova dvorana, CD. 19.30 Veter, mešani pevski zbor ljubljanskih srednješolcev, slovenska filharmonija. 18.00 F. Brüssatti Kruh in čokolada, Italija, Kinoteka. 20.15 M. Međimurec Školjka šumi, Hrvaška, Kinoteka. 18.30 glasbena šola Moste-Polje, KD Španski borci. 21.00 otvoritev razstave Roberta Steela, KUD France Prešeren.

Štajerska

Celje: 16.30, 18.30 Zadnji skavt, am. akcijski thriller, Union. 20.30 Pri Addamsovih, am. črna komedija, Union. 19.00 Nikita, franc. vohunski, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, am. komedija, Metropol. 19.00 tečaj igre GO, 4000 let stara miselna igra, brezplačen tečaj, CID, ulica 29. novembra št. 14.

Rogaška Slatina: 20.00 Večer slovenske folklorne, FS Janko Živko, Poljčane, Kristalna dvorana.

sreda, 27. maja

Ljubljansko

Ljubljana: 21.00 Marko banda, Kurja koža, Piščanci, Druga godba, Križanke. 17.00 J. Guillermin, Peklenski stolp, ZDA, Kinoteka. 20.15 Z. Oresta Okruški, Hrvaška, Kinoteka. 20.00 primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, Moderna galerija. 20.00 simfonični orkester študentov Akademije za glasbo, slovenska filharmonija. 17.00 risanje grafitov, menza v študentskih domovih. 20.00 projekt študent naj je, menza v študentskih domovih. 19.00 Plesni workshop, zaključna predstava, mala dvorana študentskega doma, Rožna dolina. 20.00 projekt plesnega teatra Ljubljana, CD.

Štajerska

Celje: 16.30, 18.30 Zadnji skavt, am. akcijski thriller, Union. 20.30 Pri Addamsovih, am. črna komedija, Union. 19.00 Nikita, franc. vohunski, Mali Union. 16.30, 18.30 Manekenka, am. komedija, Metropol.

Maribor: 19.00 E. Kalman Knevinja Čardaša, dirigent Stane Jurgec, režija Wazlaw Orlikowsky, za red beli, Opera Balet SNG.

OD VZDIHOVANJA DO PLOŠČE

Še od takrat, ko je vzdihovala na plošči bivšega prijatelja Princea, Kim Basinger ni pozabila na željo, da posname svojo lastno ploščo. V zadnjih dveh letih je vanjo vložila milijon dolarjev, ko je delala z različnimi producenti v Los Angelesu, a pesmi je komponirala sama. Rezultat se šele pričakuje, kritika pa jo že primerja z Brigitte Nielsen, za katero je, pravijo, bolj da je tiho in samo pleše, uživajoč v glasbi.

GLEDALIŠKI POLOM

Devetinpetdesetletna igralka Joan Collins je s komedijo Zasebno življenje na Broadwayu doživela pravi polom. Ob ameriški jo zelo mlačno sprejema tudi evropsko občinstvo. Najbolj zavzeto si jo med evropsko turnejo ogleduje devetindvajsetletni Robin Hurlstone, britanski trgovec z umetninami. Hudobneži pravijo, nič čudnega, saj ljubi starine.

PISMA

Opozorilo

V vašem listu z dne 13. 5. 1992 ste objavili intervju z županom Kranja ter poslancem liberalne stranke v republiški skupščini, g. Vitomirjem Grosom, in ga naslovili »Zakaj mi predsednik parlamenta laže«.

Iz celotnega intervjuja izhaja sicer drugačna vsebina, kot ste opredelili v naslovu, vendar je seveda stvar uredništva, če želi z obtožujočimi naslovi pritegniti bralca.

Ker ste naslov in podpis pod sliko gradili na zadnjem odgovoru g. Grosa vam sporočam, da je velik interes takrat še mednarodno nepriznane države Republike Slovenije za čimprejšnji sprejem v OZN izrazil predsednik Predsedstva Republike Slovenije g. Kučan v pismu z dne 15. 10. 1991 takratnemu generalnemu sekretarju OZN g. de Cuellarju.

MATJAZ JUGOVIČ,

šef kabineta predsednika

Skupščine Republike Slovenije

Protest Republikanske zveze Slovenije

Glede na to, da je to stranko ustanovila skupina občanov menimo, da je naša dolžnost, povedati tisto, kar večina občanov tudi misli. Jedro problema pa so begunci. Smatramo namreč, da vlada nima pravice na naš račun in na račun našega preživetja podpirati večjega števila beguncev kot pa so naše sposobnosti, samo zato, da bi se v svetu pokazala v dobri luči. Če jim ne morejo oz. jim nočejo pomagati razvite države zahodne Evrope, z osebnim dohodkom cca 2000 DEM na delavca, zakaj moramo to početi mi, z zaslužkom cca 200 DEM na delavca? Vlada naj se zaveda, da smo samostojna država, tako kot Italija, Avstrija in Nemčija in da lahko tudi mi po njihovem vzorcu zapremo meje pred begunci. Nismo nacionalisti, želimo pomagati starim ljudem in otrokom, niti slučajno pa ne deserterjem. Zadržavamo, da se begunec definiira kdo je kdo in da se do njih tudi tako postopa. Nekaj primerov je, ko pride 30-letni begunc z avtom vrednim 50 ali pa več tisoč DEM v SLO. Naj najprej proda avto in se z denarjem, ki ga bo zanj dobil, preživlja, potem pa se bomo o pomoči šele pogovarjali. Kako si dovoli vlada Slovenije zahtevati od nekoga, ki zasluži 300 DEM, da preživlja begunca, ki se ves čas vozi v dragem avtomobilu in ima pri sebi več denarja, kot pa ga je naš že skoraj lačni delavec kdajkoli imel? Kdo pa bo preživel nas, Slovence?

Ravno tako jim ne bi škodilo, če bi v času bivanja v naši državi vse te usluge povrnili s kakšnimi očiščevalnimi akcijami. Poleg vsega tega pa jim je treba povedati, da so oni tukaj tuji in da bodo morali takoj, ko se situacija umiri, to državo tudi zapustiti, kajti Slovenija ne bo nikoli več Jugoslavija v malem. Hrvaški predsednik g. Tuđman je že pred mesecem dni preko medijev objavil, da je vojna na Hrvaškem končana, naša vlada pa še vedno govori o 5000 hrvaških beguncih, čeprav bi se morali že vsi vrniti preko meje. Slovenci smo za te ljudi že potili krvavi pot, v njih smo vlagali denar, da so nam na koncu pokradli podjetja. Vlada v Ljubljani se naj zaveda, da tega Slovenci nočemo več početi. Od vlade pa istočasno zahtevamo, da uvede moratorij na dodelitev državljanstva za čas dokler se ne uredijo vsi zakoni v državi, saj je še vedno v veljavi veliko zakonov bivše

SFRJ. Kajti z ljudmi, ki so se med vojno pokazali kot nelojalni oz. so simpatizirali z okupatorjem, Slovenci ne mislimo živeti v isti državi, še manj pa jim ponuditi državljanstvo. V kolikor tu vlada nima name na nič ukreniti, bo Republikanska zveza Slovenije smatrala, da si hoče na ta način pridobiti novo volilno bazo, saj se v glavnem že zavedajo, da so nas le malo preveč izigrali in s tem izgubili ogromno število volilcev. Če pa bi do česa takega prišlo, potem si lahko Slovenci to dejanje razlagamo kot izdajo in bomo prisiljeni s skupnimi močmi odgovornim postaviti nekaj zelo neprijetnih vprašanj.

S spoštovanjem, do Slovenije in Slovencev!

Republikanska zveza Slovenije

Rdeča zvezda je prepovedana, mar ne?

27. aprila, na spominski dan upora proti okupatorju, sem izobesila slovensko zastavo z rdečo zvezdo. Policiji so štirikrat tekom dneva trkali na vrata, jaz pa jim nisem odprla. Sosedom so naročili, da naj sname jugoslovansko (!) zastavo, da ljudje kličejo na policijo. Malo pred deveto uro zvečer, že v trdi temi, so prišli z gasilsko lestvijo. Takrat sem zastavo snela, da je bi zasegli. To zastavo namreč še potrebujemo za dostojno, demokratično obeležitev dneva upora proti okupatorju.

Med tem ko sem snemala zastavo, mi je (verjetno) policaj iz teme preteč rekel, da naj sname zastavo in, da bom plačala kot črna. Jaz sem na to odvrnila »zakaj le?« Kasneje me policija ni več vzmernirala, tudi nobenega računa, ki ga sicer tako ne mislim plačati, do danes še nisem prejela.

Brez dvoma pa je bil ta dan najbolj naporen za tistega »balkanskega špijona«, ki je moral – ne vem, ali iz patriotizma, ali zaradi »štipendije – ves svoj plačan državni praznik špijunirati »tujo« zastavo. To vem zato, ker so vedno par minut za tem, ko sem se čez dan pojavila na balkonu, in zvečer, ko sem prišla luč v stanovanju, policaji že trkali na vrata. Verjetno je ta »balkanski špijon« javil tudi na Večer, da »na Vrbski vidi jugoslovanska zastava«. Ne vem ali je ta »balkanski špijon« paranoičen, in vidi to, česar ni, ali pa je tako zaplankan, da ne loči med jugoslovansko in slovensko zastavo z rdečo zvezdo.

Pripominjam, da sem rojena po vojni, da nisem iz partizanske družine, da nikoli nisem bila v Partiji, da so mi zato, ker se nisem hotela včlaniti, celo grozili, da me bodo že naučili, če ne zlepa, pa zgrda.

Pristojne lepo prosim, da mi lepo razložijo kako je s to rečjo. Ni me sram povedati, da sem tako butasta, da ne »zapopadem« kako je to mogoče: da v demokraciji lahko imamo plačan državni praznik na račun upora proti okupatorju, ne smemo pa na ta dan izobesiti zastavo pod katero so se uprli, in mnogi med njimi tudi umrli – za domovino? LJUDMILA BERGLEZ, Maribor

Indijanec, srečno!

V vašem tedniku sem prebral žal resnično zgodbo z naslovom: »Kdo je Indijancu nataknil sedlo«. Napisal vam bom še nekaj svojih težav

v zvezi z istim Indijancem, čeprav še nisem v njem.

Smo mlada štirničlanska družina, trenutno stanujoča v Vrbju 80, na 15-ih kvadratnih metrih. Na podlagi prošnje za doodelitev primernejšega stanovanja so mi na Rudniku lignita Velenje 19. 2. 1992, ponudili dvosobno stanovanje v Indijancu, kjer pa še nisem, saj ne morem plačati prispevka – lastne udeležbe – za stanovanje, ki je takrat znašala 429.573,00 SLT, kar je 20 odstotkov vrednosti stanovanja, ne glede na višino osebnega dohodka na družinskega člana, ki je takšen, da sem upravičen do otroškega dodatka. Ker sem slučajno izvedel, da lastna udeležba v novem stanovanjskem zakonu ni več predvidena, sem na Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora, ki je ta zakon sestavilo, skupščina pa je oktobra lani sprejela ta zakon, poslal vprašanje, na kakšen način lahko od mene zahtevajo prispevke pred vselitvijo, čeprav tega ni več v zakonu. Še preden sem dobil odgovor, se je ta prispevek, ne vem na kakšni podlagi, v začetku marca znižal na 292.139,00 SLT.

6. aprila 1992 so iz Ministrstva poslali na RLV opozorilo, kjer med drugim piše tudi: »Da od bodočih najemnikov ne morejo zahtevati, da pred vselitvijo v stanovanje, plačajo leti kakršenkoli prispevek, saj za to nimajo nikakršne zakonske podlage.« Ko sem bil pri g. Tajniku v podjetju Habit d.o.o., mi je le-ta z nogami na mizi dejal: »Če ne boš plačal, ne boš do bil stanovanja.« V Indijancu. Prispevke še nisem plačal niti se nisem selil v Indijanca, ker še vedno iščem rešitve, ki bi me oprostila plačila prispevka. Veste za kakšno? VOJKO PEČNIK, Žalec

Križi v Razkrižju – drugič

(Odgovor odgovorni urednici revije Jana)

Gospa Jožica GRGIČ, ali se zavedate kakšno politično škodo ste naredili z vašim negativnim člankom pri slovenski javnosti, ki želi spoznati resnico? Obenem pa ste prizadeli in čustveno užalili vse Slovence s svojim lažnim pisanjem. Obstojajo dve možnosti:

– da ste pisali po naročilu g. dekana Stjepana Slavičiča in njegovih podrejenih
– ali pa res ne poznate stvari in ste pisali članek zaradi članka.

Rodil in živel sem nekaj časa v Razkrižju, kjer še danes živi naše številno sorodstvo. Tam so naše korenine, prastarši in dedje, zato kot pripadnik slovenskega naroda in član slovenskega kongresa najostreje protestiram, ker ste globoko užalili naša narodna čustva in ponos. V tekstu ste poveličevali hudo kompromitiranega hrvaško nacionalistično usmerjenega duhovnika. Pišete, da je ta med ljudmi priljubljen. V zadnjem TV tedniku ste lahko spoznali njegovo vlogo ter masko pod katero se je toliko časa spretno prikrival. Osebnost, ki nima obraza in si ne upa stopiti pred novinarja RTV Ljubljana, nekaj zelo umazanega skriva v svojih načrtih in mislih.

Spuščali ste se v zgodovinske in časovne letnice, oz. komu so pripadali ti kraji. Oprostite ga. Jožica, v šoli bi pri pouku zgodovine dobili veliko enico in še ukor, ker ste razžalili s svojim neznanjem zgodovinarje.

Ga. Grgič – celjski grofje so bili tukaj eni prvih lastnikov. Še danes so vidni ostanki grofa Friderika v Štrigovi in Razkrižju (obzidje, cerkev, predori, hišna znamenja itd). Ko boste pisali popravno nalogo, za pišite naslednje:

Občina Štrigova in Razkrižje so spadale v stari Jugoslaviji v Dravsko banovino. V času

druge svetovne vojne (NOB) je okrajni odbor OF Štrigova spadal pod politično in vojno organiziranost osvobodilnega okrožja Slovenske Gorice in vse do leta 1946 pod politično oblast republike Slovenije. Po vdoru hrvaških sil leta 1946 v času takratne štrigovske krize, ko so Hrvatje pozaprli vso lokalno slovensko oblast, vključno skupaj s člani združenega okrajnega odbora Ljutomer. Med njimi tudi mojega očeta Ivana Horvatiča. Ob prisotnosti Vide TOMŠIČEVE in Vilka KOLARJA, so na zrežiranih mitingih pripravljali predajo teh krajev republikli Hrvaški.

Slovenski aktivisti so bili v čakovskih zaporih in hrvaški nacionalisti so svojo umazano igro (kraj) neovirano umazano izpeljali. Šele na posredovanje zveznega poslana Ivana RIBIČA, so po izvršenem dejstvu morali izpustiti slovenske aktiviste iz čakovskih zaporov. Oče in Simon KUTNJAK sta nemudoma odšla na maršalat v Beograd in tam uspeša pripraviti takratno vodstvo, da so poslali novo komisijo, ki pa zadeve ni v celoti rešila. Tako je samo občino Razkrižje vrnila pod slovensko upravo. Štrigova s slovenskimi vasmii pa je žal bila priključena republikli Hrvaški. Na Razkrižju je ljudstvo tisti čas bojkotiralo hrvaško oblast in pouk v šoli. Boj za slovensko besedo v cerkvi pa sega že v staro Jugoslavijo. Izbrana delegacija Razkrižja, v kateri je bil tudi moj oče v Zagrebu pri škofu Štepcu je jasno zahtevala slovensko besedo tudi v cerkvi na naših slovenskih tleh. Istočasno pa so se zavzeli, da Razkrižje dobi svojo župnijo. To slednje jim je uspelo izboriti. Za slovensko besedo in slovenskega duhovnika pa so pri gluhem škofu Štepcu naleteli na nerazumevanje. Gospa Jožica, spisek zavednih Slovencev bi bil predolg, če bi vam hotel naštetii vse zaslužne posameznike.

Številne so bile vojne žrtve Slovencev, ki so dali svoje življenje za domovino Slovenijo. Tudi v domovinski zadnji vojni so številni rodoljubi ravno v teh krajih pokazali svojo svojo odločnost ter pripadnost svojemu narodu. Nisem član nobene stranke in znam ceniti prispevek slehernega posameznika, ki zna sestaviti svoj odločni jaz ob pravem času in na pravem mestu.

Spoštovana gospa Jožica, če boste potrebovali za vaš novi zapis iz tega področja, vam dajem na razpolago številni arhivski, knjižni in fotomaterial.

Da se razumemo, nimam nič proti hrvaškemu ljudstvu, vendar v domovini Sloveniji, ki je tudi mednarodno priznana država, pa hočemo in bomo samo mi gospodarji naše usode. To je naša dolžnost tudi do generacij, ki prihajajo in obveza do slovenskega naroda.

LENART HORVATIČ, Celje

Kaj je društvo »YAM... za razvoj človeka...«

Smo skupina ljudi, ki se je odločila izboljšati kvaliteto življenja na vseh področjih. Želimo izkoristiti vse naše možnosti in živeti v zdravem in čistem okolju, v zdravih in čistih odnosih z vsemi živimi bitji. Življenje hočemo živeti iz vseh brez omejitev. Zavestno kreiramo naša življenja in to želimo pokazati tudi drugim. Pospešiti želimo varovanje okolja in omogočiti ljudem, da spet najdejo stik z naravo in s tem s samim seboj.

Z otvoritvijo predstavništva našega društva v Celju na Savinovi 3 v poslovni stavbi Rimljanka, postaja naše društvo dejavno tudi v tem delu Slovenije. Zato bom na kratko predstavila naše projekte, saj bomo tudi v Celju organizirali preda-

vanja in delavnice. DELAVNICA ŽIVLJENJA, ki je pomagala mnogim, da so začeli doživljati in čutiti življenje in se ga znova veseliti.

TERAPEVTSKA DELAVNICA v treh delih, za vse, ki bi želeli še bolj poglobljeno delati s seboj in z drugimi.

DELAVNICA DIREKTNEGA DOŽIVETJA, če želite direktno doživeti kdo ste, od kod prihajate, kaj je življenje...

HOJA PO OGNJU – zabava, zdravljenje in čiščenje z ognjem.

SREČANJE? REBIRTHING IN POGOVIOR – iskanje in reševanje vzrokov naših težav na drugačen način in s pomočjo zavestnega krožnega dihanja – rebirthinga.

DELAVNICA »STUDENEC MLADOSTI« – za vse, ki želijo ostati ali spet postati mladi, s pomočjo preprostih in učinkovitih telesnih vaj. NJANJAM DELAVNICA, kjer lahko praktično in teoretično izveš vse o zdravi in nezdravi prehrani.

DIŠEČA DELAVNICA – vse o eteričnih oljih, aromaterapiji in pripravi naravne kozmetike.

ZDRAVLJENJE Z GLINO je intenzivna obnova energetske telesa. Zelo je učinkovito pri različnih poškodbah, preveliki izčrpanosti in pri posledicah zasvojenosti z drogami.

TEDEEN KREATIVNIH POČITNIC ali kako preživeti počitnice še kako drugače. Poleg zabave in počitka v naravi so tu še praktične delavnice, kjer se spoznamo z različnimi tehnikami, masažami, aromaterapijo, astrologijo, zelišči, kjer rišemo, kiparimo... Vzoredno se odvija tudi program za otroke.

BELA RAZSTAVA je gledališki prikaz sedmih osnovnih barv (energetskih centrov) s slikami, glasbo, vonjavami, hrano, plesom... in praktičnim prikazom celostnih tehnik zdravljenja.

ZELENA TOMBOLA – žur, srečelov in še mnogo več. Zbran denar je namenjen ekološkim projektom in ostalim dejavnostim društva.

PRAZNIK SAJENJA DREVES je širša akcija, ki naj ljudem približa problem uničevanja gozdov. Z njo boste lahko tudi sami prispevali k izbolšanju stanja gozdnih površin.

Individualne storitve naših terapevtov pa so:

različne vrste MASAŽ, ki jim je skupno sproščanje telesa ter vseh vrst napetosti, globlji stik in doživetje TAROT-a, ASTROLOGIJA, ki odpira vrata v naše notranje bite in s pomočjo katere lahko predvidimo prihodnost, REGRESIJA, ki vas popelje v vašo podzavest in vam pomaga obuditi spomine na vaša pretekla življenja, VOICE DIALOGUE – dialog glasov, s to tehniko ozavestimo miselne vzorce prek komunikacije s skritimi deli naše podzavesti, OBLIKOVANJE PROSTORA in SVETOVANJE PRI OBLAČENJU, kjer vam svetujemo na podlagi vašega energetskega stanja.

Poizkusiti pa morate še izdelke naše naravne hrane.

Pridite pokukat v naše novo predstavništvo.

Z ljubeznijo, YAM, društvo... za razvoj človeka... Celje

Arhitektonske ali mentalne bariere: katere bodo prej odstranjene?

Če je res, in mi trdimo da je res, da mediji ustvarjajo javno mnenje, ne pa da ga samo posredujemo, se nam na tem mestu postavlja vprašanje; kakšne informacije mediji posredujejo in izpeljano iz tega, kakšno javno mnenje ustvarjajo. S tem uvodom želimo opozoriti na skopo in delno poročanje

medijev o protestnem shodu handikepiranih v torek, 5. 5. 1992. V časopisu smo si »zaslužili« manj prostora kot pijanci, o katerih se v kronikah piše vsak dan.

Seveda se najde vedno dovolj škandalov in afer, ob katerih se ljudje naslanjajo in o njih razpravljajo ob kavi. O teh je verjetno bolj zabavno pisati in tudi branje je zagotovljeno. Mnogo je izrečenih besed, ki bi bile lahko namenjene handikepiranim ljudem vsaj ob takih in podobnih dogodkih. Vendar le kaj bi obremenjevali ljudi s tovrstnimi problemi, saj kot radi pravimo Slovenci, vsak nosi svoj križ.

Ni bilo poročanja o spontani ideji naše skupine, ki deluje zotrja Mreže za Metelkovo, da zapremo in oviramo promet ter s tem opozorimo na našo oviranost. Izjema je članek v Mladini, ki duhovito podaja komentar dogajanja. Želimo, da bi se ljudje, ki so bili pri tem ovirani, vsaj za trenutek počutili kot mi, ki to doživljamo na vsakem koraku. Na podlagi te ideje smo odšli pred skupščino in tam zaprli cesto. Pri tem so nas spremljali člani skupine Ane Monro, ki so z glasbo dali ritem našim korakom. Ker je prišlo do preusmeritve promea, smo se odločili, da s pohodom naredimo zmedo še po Dunajski. Pohod smo nadaljevali do glavne pošte, nato do avtobuse postaje ter po Miklošičevi nazaj na Prešernov trg.

Pri tej akciji se je pokazal tudi velik prepad med handikepiranimi samimi, saj se nam je pridružila le peščica udeležencev shoda. Ta prepad ni opazen samo na tej ravni, temveč je očiten, tudi v pristopu k tej problematiki. Na eni strani si formalna društva prizadevajo doseči enakost z »zdravimi«, na drugi strani pa težijo k ohranjanju privilegijev (razni popusti...) in poudarjajo diferenciacijo med samimi handikepiranimi.

O novinarjev smo pričakovali malce bolj poglobljeno pisanje o naši problematiki in o neodvisnih ter neforalnih oblikah združevanja handikepiranih, opis in kritiko samega dogajanja. V člankih se je tako poudarjala situacija v svetu, ki se vedno že apriori postavlja kot najboljša možna, in potreba po radikalizaciji problema. Namesto nekega mnenja smo dobili že tako znano staro patetiko, ki apelira na moralno dolžnost in pietizem. Fotografije v Delu in Dnevniku ter prizori v tretjem TV Dnevniku so prikazovale invalide kot neko celoto, kar pa niti slučajno ne drži; poznavalcem razmer, ki vladajo v teh krogih je to vsekakor jasno.

Res je, da se zavzemamo za boljše življenjske pogoje in možnost izbire na vseh področjih. Vendar kot vse marginalne skupine zahtevamo malo več pozornosti medijev in solidarnosti.

P. S. Če kdo misli, da si delamo reklamo, mu kar vnaprej povemo, da ima prekleto prav! YOUTH HANDICAPPED DEPRIVILEGED, Ljubljana

Odmev na odprto pismo g. Kučanu

Na redni seji Republikanske zveze, dne 2. 5. 92 smo med drugim obravnavali tudi odprto pismo g. Kučanu avtorja g. Rezmanja in vsi smo si bili enotni, da je le ta prenesel na papir ideje naše stranke, ustanovljene dne 22. 4. 92 v domu kulture Velenje. Takrat smo tudi predstavili naš program in zagotovljamo, da smo edina stranka, ki ima v programu sanacijo doline, oz. zahtevo po izstavitvi računa državi za cenovno izkoriščanje doline, nekako tako kot jo opisuje g. Rezman. Veseli smo, da naš program pada tudi na plodna tla, da pričenjajo ljudje misliti, tako kot mislimo mi, vendar pa moramo vprašati že navedenega go-

spoda, zakaj ni on, oz. stranka zelenih te ideje prinesla v javnost prej, saj so ljudem pred volitvami toliko obljubljeni. Verjetno so zeleni oz. g. Rezman (članek namreč piše v svojem imenu in ne v imenu stranke!) začutili, da se zopet bližajo volitve in da bi jim dobro prišel kakšen glas na račun že tako ogoljufanih kmetov iz Zavodenj, Raven in okoliških hribov, kjer so posledice onesnaženja najbolj občutne.

Mnogi smo zelenim slepo zaupali in dali svoje glasove v dobri veri, da boste kaj storili za naš lepši ekološki jutri, pa ste nas tudi izkoristili, in verjamite, da vam to ne bo več uspelo. Ravno to izkoriščanje že tako revnih in takrat še upanja polnih ljudi, nas je pripeljalo na idejo, da ustanovimo Republikansko zvezo, stranko, katere cilj ni poiskati blaginje samo določenim, ampak spraviti to državo v red in narediti konec lažnivim in goljufivim posameznikom (beri poslanecem). Če v dveh letih niste prišli sami na to idejo, ampak ste jo morali nekje slišati, potem se vam za vaš trud lahko le zahvalimo.

Soglašamo z vašim dopisom, čeprav bi človek od vas pričakoval malo več odločnosti, kot ste jo v članku prikazali. Ne mislimo g. Kučana prositi za dolino, ker ni njegova, ampak je naša. Zahtevali bomo ekološko ceno doline, saj je ta dolina trpela in še trpi na račun celotne države in država naj jo sanira. Zahtevali bomo tudi, naj vlada, ki zahteva, da se energija še dobavlja dolžnikom v Kidričevu, podpiše garancijo za izplačilo 40 mio DEM, kolikor jih je Kidričevu dolžno, v primeru da gre to podjetje v stečaj.

Zadnji čas je, da stopimo skupaj in odločno povemo, kaj nam v tej državi ni všeč. Predolgo smo namreč poslušali gospode iz Ljubljane, kako so nam obljubljali, to in ono, kot da bi imeli pred sabo razposajeno skupino otrok, pa so jim, da bi jih umirili mazali oči s peskom. Mi hočemo iti s časom naprej, mi hočemo živeti in razpolagati z našim prigaranim denarjem. To hočemo vsi, od posameznika, do vsake vasi, od občine in pokrajine, ki bo naša upravna enota.

Vi sedanji poslanci in delegati, pa še naprej rušite vlade, še naprej menjujete stolčke, še lažite in zlorabljate volilce, vendar ne na plečih poštenega delavca, ampak na vaš račun. Ker pa vaše sposobnosti, že dobro poznamo, menimo, da si računa niste sposobni ustvariti, ne z vašimi glavami in ne z vašimi rokami. Če pa ste sposobni, dokažite to tudi s svojimi in ne tujimi idejami, ki si jih boste upali zapisati v program. Republikanska zveza Slovenije, Velenje

na prvih štirih straneh o naši šoli in naših prizadevanjih za mir na Hrvaškem. Po tem dogodku se je vsul plaz pisem ljudi, ki so brali časopis in vsi po vrsti so nam čestitali za naša prizadevanja za mir in sožitje med narodi. Preko teh bralcev smo dobili stike še z mnogimi drugimi ljudmi iz drugih držav, tako da sedaj redno kontaktiramo s posamezniki, šolami ali drugimi inštitucijami iz petnajstih držav: Velika Britanija, Irska, Italija, Avstrija, Španija, ZRN, Belgija, Švica, Nizozemska, Danska, Švedska, Norveška, Nigerija, Fiji in Ekvador.

Ponosni smo, da so se nam oglasili iz pisarn UNICEF-a iz Ženeve in iz Koelna, da se nam je oglasil predsednik Waleške nacionalne stranke – sicer poslanec britanskega parlamenta, da nam piše predsednik angleškega Rotary kluba in v imenu avstrijskega parlamenta njegov podpredsednik. Pisma tako visokih predstavnikov in organizacij prihajajo na naslov šole, medtem ko si naši učenci dopisujejo s svojimi vrstniki in odraslimi iz teh držav. Kot ravnatelj šole sem vesel, da se ta dejavnost razvija v takem obsegu, saj si naši učenci na ta način utrjujejo uporabno znanje angleškega jezika, učijo se mednarodnega komuniciranja, sklepajo prijateljstva, spoznavajo delovanje šol po svetu, pripovedujejo o Celju in mladi državi Sloveniji, pošljejo propagandni material o naši skupni domovini in spoznavajo tuje kraje. Povabila na obiske tečejo v obe smeri. Iz Londona pa vabi upokojeni učitelj enega našega učenca na brezplačno trimesečno bivanje v Veliko Britanijo.

Vse to, kar počnemo, bomo prikazali v dnehu od 21. 4. do 24. 4. 92 v celjskem Muzeju sodobne zgodovine, kamor bomo povabili učence in učitelje osnovnih šol iz Celja in okolice, saj menimo, da delamo dobro stvar. Prepričani smo, da bi v primeru, če bi vse šole na Slovenskem (preko 800 osnovnih šol) šle v podobno akcijo, bi bil mir lažje in hitreje dosegljiv.

Veseli bomo, če nas boste obiskali na otvoritvi razstave, ki bo v torek, 21. aprila 1992 ob 10. uri v Muzeju sodobne zgodovine v Celju.

Še enkrat vas v imenu vseh učencev in učiteljev prosim, da objavite datum, čas in kraj prireditve in v našem imenu povabite vse Celjane in Celjanke na ogled razstave.

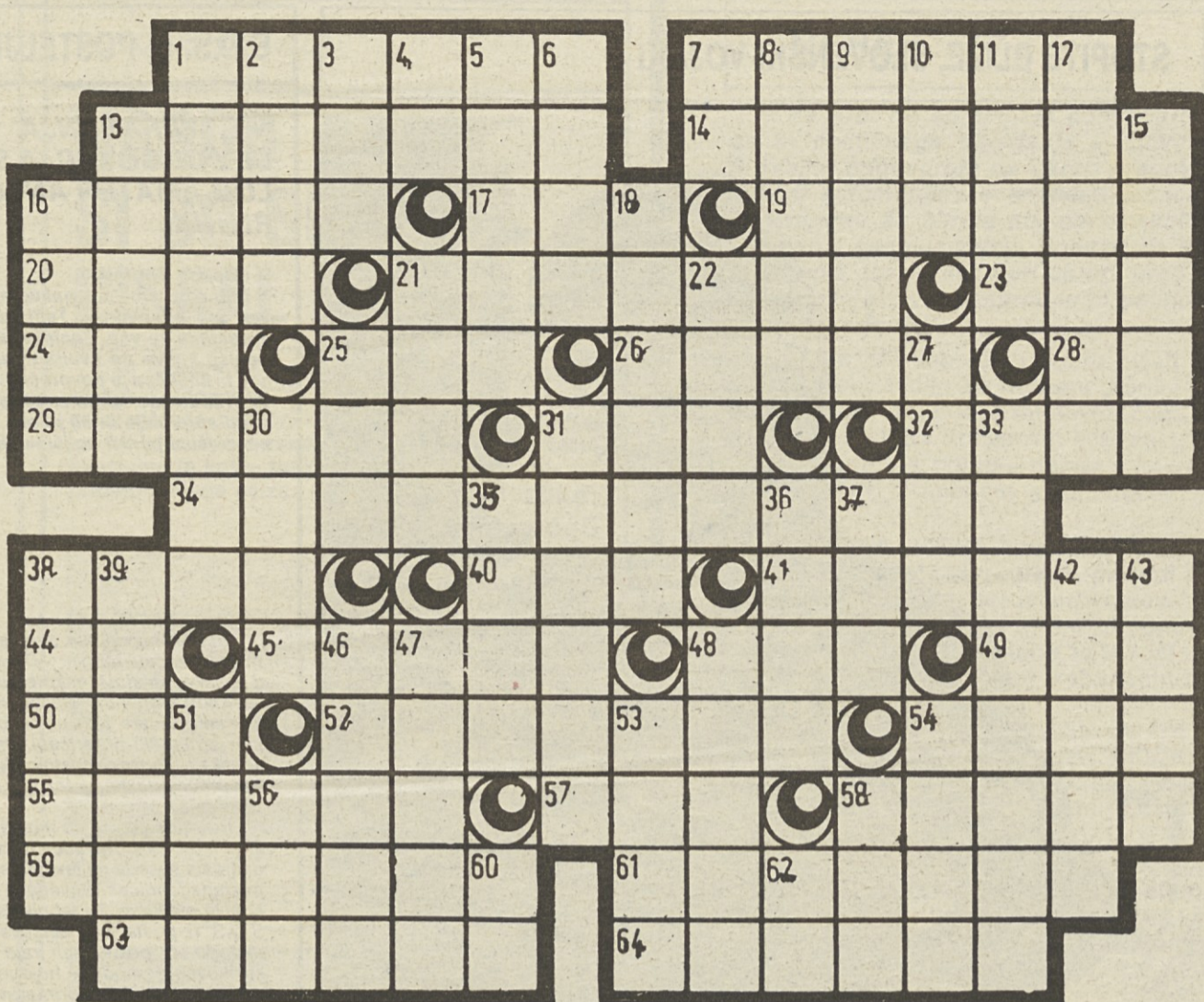
Že v naprej hvala za sodelovanje.

IGOR TOPOLE, Celje
prof., ravnatelj

Tudi nam ni vseeno!

Državljeni Slovenije si svojeje mesta in razvoja v Evropski skupnosti ne moremo zagotoviti na drugačen način in z drugačnimi sredstvi, kot to počnejo razviti narodi v Evropi. S takšnimi delavskimi plačami, delavskimi pravicami, s tako brezposelnostjo in s takšno ekonomsko ter socialno varnostjo, nam bo v Evropi trda predla. V Evropo lahko stopimo z razvojem podjetništva, ne pa z divjo in politično privatizacijo ter krajo in s takšnim načinom vračanja premoženja. Prav tako ne moremo stopiti vanjo tudi tako, da razvijamo kapitalizem, ki ga nikjer več ni. In ne s tako demokracijo, ki jo meri vsak s svojim metrom in ne s takimi strankami in poslanci, ki v borbi za oblast in svoje koristi pozabijo na volilce in državo. Ne s takim social-partnerstvom med sindikati, delodajalci in vlado, ko se kolektivna pogodba izrodi v svoje nasprotje in ko bi ob delovno-pravni in socialni zakonodaji potrebovali še zakon o zaščiti delavcev, da o delovnih, socialnih sodiščih in delovnih inšpektorjih sploh ne govorimo.

V takšnih odnosih je težko

Vodoravno: 1. vrsta sadnega drevesa z okroglim, koščičastim sadom, 7. izdelovalec stolov, 13. priprava za zaščito pred soncem, 14. neprijeten občutek na koži, ki sili k praskanju, 16. prebivalci Karnije, 17. termin, 19. madžarsko roško ime, 20. ime ameriške književnice Ferber, 21. kubanska cigara, 23. vrsta vrbe, 24. ljudstvo v Laosu, 25. indijski hrast, 26. avstrijski pesnik (Rainer Maria, »Devinske elegije«), 28. avtomobilska oznaka Kranja, 29. najsevernejši desni pritok Nila, 31. vas na Notranjskem, 32. nekdanji kanadski smučak (Ken), 34. šesti sklon v slovnici, orodnik, 38. krogla, 40. angleško svetlo pivo, 41. spisek napak na

graditi sodelovanje, medsebojno zaupanje in spoštovanje. Vse to pa je mladi državi Sloveniji še kako potrebno. Vedeti moramo, da druge poti ni. Oziroma so, a žal vodijo drugam. Zato razdeliti Slovence na dva ideološko nasprotna tabora ni dobro, še manj pa koristno za tako majhen in ogrožen narod, kot Slovenci smo.

Stara vlada se prav gotovo ne more postavljati z gospodarskimi in socialnimi dosežki, kaj šele z odpiranjem perspektive. Za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije je pravzaprav vseeno ali je na čelu vlade Lojze ali Janez: ko bo šlo za socialna in ekonomska vprašanja delavstva torej tudi našega članstva, ji vnaprej sporočamo, da smo svobodni sindikati izvenparlamentarna delavska opozicija in da ji bomo pri teh vprašanjih gledali pod prste. Če pa bo potrebno, jo bomo tudi udarili po prstih! Naš program in delo je in bo nenehna borba za delavske pravice.

Zelo priporočljivo bi bilo, da se nova vlada ne bi vmešavala v boj med konkurenco dela in kapitala, oziroma v sklepanje kolektivnih pogodb. Edini, ki imajo pravico sklepati takšne pogodbe, so delodajalci in sindikat v imenu delojemalcev. V demokratičnih družbah takšnemu vmešavanju vlade pravijo izpodkopavanje demokracije. Ker pri nas ni vzpostavljena enakost v boju med delom in

kapitalom, vsak poseg vlade na to področje slabi eno ali drugo stran, kot po pravilu pa najbolj sindikat.

Nas ne zanimajo strankarski sporazumi o delitvi stolčkov po načelu DAJ-DAM. Zelo pa nas zanima: razvojno socialni program, lastniška zakonodaja in lastninjenje, makroekonomska politika in podjetniško gospodarjenje, zakon o soodložanju delavcev v podjetjih in zavodih, socialpartnerstvo in kolektivne pogodbe, zaposlenost in delovna mesta, delovnopravna in socialna zakonodaja, javna poraba, razbremenitev gospodarstva, davčna politika, zanima nas pravna varnost delavcev.

Sindikati so v demokratičnih družbah vedno slaba vest oblasti in strankam. In našo oblast mora peči vest! Sreča v nesreči pa je, da namreč ni politika take ali drugačne barve, ki bi se bolj bal česa drugega, kot pa izgube oblasti. Politične oblasti in vlade v demokratičnih družbah se povsod po svetu še kako zavedajo, da jim lahko dajo največjo nezaupnico prav delavci na volitvah. Zato se bo lahko vsaki protidelavski oblasti to zgodilo tudi pri nas.

Najmanj, kar zdaj naš delavec oziroma delavstvo, ki živi predvsem od svojega dela pričakuje od nove vlade je, da bodo tudi ob nastajanju novih odnosov v družbi imeli delo in da bodo lahko z delom zagotavljali sebi in svojim človeka vredno in varno življenje.

Vedno je na koncu vseh sprememb najtežje posledice nosil in občutil delavec: to naše vlade ter poslanci v parlamentu dobro vedo. In vedno se mu je povračilo obljubljalo v neki prihodnosti: tu ali na onem svetu. Sicer pa Janez in ministri: korajža velja!

Rajko Lesjak
sekretar ZSSS

koncu knjige, 44. avtomobilska oznaka Sarajeva, 45. pripadnik rase, ki jo prištevamo k mongolidom, 48. stara fizikalna enota za delo, 49. kratek požirek, 50. krilo rimske konjenice, 52. popularna ameriška pop pevka, 54. partner Olla v komičnih filmih, 55. nekdanji košarkar Olimpije (Peter), 59. nekdanja portugalska posest v Indiji, 58. soproga bivšega sovjetskega voditelja Gorbačova, 59. telesno oslabel človek, 61. prebivalca Armenije, 63. težka gibljivost, neprilagodljivost, 64. staro ime za Grčijo.

Navpično: 1. mesto v Ukrajini, znano po jedrski katastrofi, 2. mesto v Siciliji, 3. ruska zelenjavna juha, 4. oznaka za neznanca, 5. češki skladatelj in dirigent (Karel Boleslav), 6. stara prostorninska mera za vino, 7. začetnici že umrlega slovenskega igralca Severja, 8. avstrijski ekspresionistični liriki (Georg, »Iz zlate čaše«), 9. tvorba na nebu, navadno znanilec slabega vremena, 10. ime italijanske igralkice Masari, 11. gorovje v Južni Ameriki, 12. žival rjave barve, 13. ubiti egiptovski predsednik (Anvar el), 15. francoski izdelovalec klavirjev, 16. zidarska žlica, 18. libanonski politik, ubit leta 1987 (Rašid), 21. zev v jezikoslovju, 22. ničvreden človek, 25. oblika rastlinskega stebala, 27. državna blagajna, 30. antično ime španske reke Guadiana, 31. pasma psa, čvrste in mišičaste telesa, 33. raztegljiv trak, 35. dolg letalski napad, 36. pritok Tibere severno od Rima, 37. nekdanja naselje, po velikosti med vasjo in mestom, 38. izolacija, osamitev, 39. material za obtežitev ladij in zrakoplovov, 42. začrtana smer železniške proge ali ceste, 43. mozoljavica, 46. kraj pri Podčetrtru, 47. vrsta projekcije, 48. finsko jezero, tudi Inari, 51. kraj pri Sevnici, 53. bivši francoski teniški igralec, sedaj trener (Yannick), 54. francoska pisateljica, Chopinova prijateljica (George, »Indiana«), 56. sila nategovanja, vlečenja, 58. mati bogov v grški mitologiji, 60. avtomobilska oznaka Kutine, 62. začetnici nemškega reformatorja Lutra.

Nagradna križanka Nove dobe

1. nagrada: 2 LP INXS
2. nagrada: 1 kasetna Musiques Gauloises
3. nagrada: Majica POCO-LOCO

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih boste po pošti ali osebno dostavili v naše uredništvo do ponedeljka, 25. maja, do 9. ure.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke

PAJČOLAN, KREK, INSTANCA, FM, R, GRENOBLE, MARL, LUMINOFORI, FF, LUKSUS, DISNEY, KORNATI, OBADI, OAHU, SAMOVŽIG, SUBPOLAREN, VA, TRAHOM, ŽRMLJA, HOMOLOGEN, ZRN, CAMP, ABDERITI, BELAJA, ČLANEK, DEMONSTRACIJA, FUZIJA, INSULT

Geslo: POČEN LONEC

Nagrajenci nagradne križanke Nove dobe

Zaradi nepravilnih rešitev, ni bilo izžrebancev

nr
Naši razgledi,
vam v premislek

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

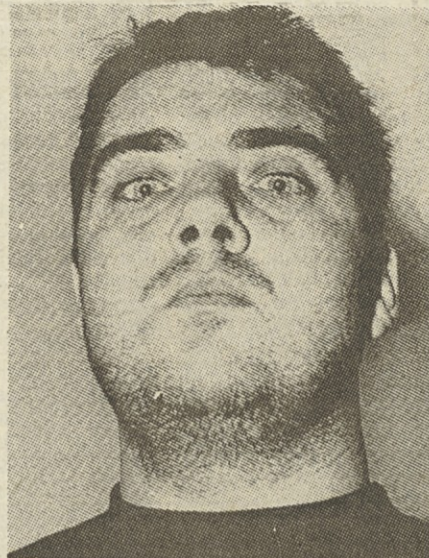

S.O.S. IZ POSTELJE

NA VPRAŠANJA BRALCEV ODGOVARJA SEKSOLOG AMATER ANTON KORITNIK

Gospod Koritnik, redno berem vaše nasvete in vseh mi je vaš stil odgovorov. Tudi jaz imam eno vprašanje za vas. Zanima me, ali dolžina penisa vpliva na kvaliteto spolnih odnosov in kolikšna je povprečna dolžina penisa. Hkrati me zanima, ali se ta dolžina z leti spreminja in ali je res, da so moški z manjšimi penisi boljši ljubimci?

SIMON

Dragi Simon, zdi se mi, da sva začela na povsem napačnem koncu. Tvoje pismo bi se namreč moralo začeti takole: »Dragi Koritnik, imam premajhnega. Ker še nisem nikoli spal z žensko, se strašansko bojim, da nikdar ne bomo mogli seksati.«

Kljub tvojemu vrelokašenju ti bom poskusil kar najtočneje odgovoriti na vprašanja. Kar se kvalitete seksa tiče, bo dolžina penisa imela bolj malo besede, razen v primerih, kjer so tepčki prepričani, da imajo prekratke ali predolge in potem terorizirajo uboge ženske z manjvrednostnimi kompleksi ali butalsko samozavestnostjo. Naj te potolažim. Povprečna dolžina penisa je od 25 do 36 centimetrov in verjetno nimaš nobenega razloga za preplah.

Prepričanje, da so moški z manjšimi luleki boljši ljubimci od ostalih, izvira iz javnih stranišč, kjer povprečen odrasli moški lepega dne ob opravljanju male potrebe spozna, da imata sosed na levi in desni precej večjega. Le kaj mu potem ostane drugega, kot da postane tehničar? Seveda je najhujše to, da morajo vedno nove tehnike trpeti prav ženske, ki niso nič krive. Te tehnike sfrustrirani moški običajno poberejo v kakšnih rubrikah tipa S.O.S. iz postelje in lahkoverno nasedejo zagotovitom o stoodstotni zanesljivosti nove metode. O posledicah raje ne bi govoril, omenim naj le, da je običajno potrebna strokovna pomoč. Še huje je, kadar se minimalci odločijo, da bodo sami ozdravili svoje komplekse. V večini primerov se začno ukvarjati s politiko. Slovenski nacionalni ekstremisti bojda svoje politične nazore dolgujejo prepričanju, da imajo Bosanci velike tiče. Jasno, če bi imel SML, stranko malih lulekov, te ne bi nihče jemal resno.

Moj nasvet je, da v nobenem primeru ne ustanavljaš politične stranke ali se kakorkoli politično udejstvuješ dokler ne pridš iz pubertete ali si ne najdeš resne punce. Dolžina tvojega penisa utegne namreč prej vplivati na radikalnost tvojega političnega prepričanja kot pa na uspešnost v seksu.

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

Verjetno boste pri uresničitvi svojega načrta naleteli na oviro, vendar jo skušajte preskočiti. Nepričakovan obisk utegne biti neprijeten, a se vzdržite svojih misli. Možnost denarnega dobitka. Igrajte. Srečne številke 2, 12, 14, 22, 31, 33.

Bik 21. 4.–20. 5.

Spremembe, ki so na vidiku in vam bodo šle do živega, vas ne smejo vreči iz tira. V prihodnjih dneh bosta v večjih težavah, ki pa jih boste rešili sami. Vzemite si dovolj časa za zabavo in razvedrilo. Srečne številke 1, 3, 17, 20, 44, 45.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

Vabila, ki ga boste dobili, ne odklonite, ker bo od njega odvisno, česar ne pričakujete. Tudi pisno sporočilo vam bo naredilo nekaj neprijetnosti. V prihodnjih dneh zelo pazite na svoje zdravje. Srečne številke 5, 24, 27, 31, 33, 40.

Rak 22. 6.–22. 7.

Ob koncu tedna bo najvažnejše, da boste ostali zvesti sebi in svojim načelom in se ne boste pustili preamiti sicer vabljivi ponudbi. Zdaj bi bil čas, da bi se posvetili neki osebi, ki to pričakuje. Srečne številke 3, 5, 8, 12, 23, 24.

Lev 23. 7.–23. 8.

Ta teden pri svojem delu ne bodite površni, ker bi se vam to lahko maščevalo. Skušajte vzpostaviti stik z neko osebo, ki vam je obrnila hrbet. Razmislite tudi o predlogu partnerja. Previdnost v prometu. Srečne številke 17, 24, 33, 37, 40.

Devica 24. 8.–23. 9.

Vedite, da nikoli ni prepozno, poravnati svojih obveznosti. To bi morali storiti zaradi sebe. Ob koncu tedna boste doživeli lepo presenečenje. Ostanite v mejah treznega razuma. Pazite na prehrano. Srečne številke 4, 14, 24, 30, 44, 45.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

Ne dopustite, da bi bili preveč odvisni od osebe, ki vam je sicer naklonjena, ker posledice ne bodo ugodne. Več bi morali narediti zase in za svoje zdravje. Ob koncu tedna si privoščite izdaten počitek. Srečne številke 7, 10, 11, 25, 35, 40.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

Če se boste ta teden odločili za kakšen večji nakup, ne bodo izključene težave. Morali bi še nekoliko počakati, da se vam vremena zjasni. V službi dobite zelo zadržani in ne izdajate svojih skrivnosti. Srečne številke 5, 15, 18, 21, 33.

Strelec 23. 11.–21. 12.

Čaka vas nekaj dni zelo trdega dela, ki pa bo prineslo veliko sadov. Izogibajte se vsakršnim sumljivim poslom. Svojo srečo poskusite v kakšni igri. Niso izključene zdravstvene težave, pomoč ne bo potrebna. Srečne številke 7, 22, 23, 33, 37, 44.

Kozorog 22. 12.–20. 1.

Nekdo vam bo odprl oči o pomembni stvari in se mu skušajte oddolžiti. S partnerjem se pogovorite o vsem, o čemer ne morete odločiti sami. Lotite se samo najvažnejših nalog, obrobne reči pustite ob strani. Srečne številke 4, 19, 20, 21, 38, 41.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

Trenutno vas privlači neka oseba, zaradi katere bi vse drugo zavrgli, vendar pazite, da ne boste razočarani. Napako boste težko popravili. V prihodnjih dneh se izogibajte zabav in hodite raje več v naravo. Srečne številke 10, 15, 17, 22, 31, 32.

Ribi 20. 2.–20. 3.

Lahko da vas bo minila potrpežljivost v zadevi, ki se z njo že dolgo ukvarjate, a tega ne prenašajte na svoje okolje. Naj vam ne bo žal odločilnih korakov, da razčistite nesporazum. Rezultat bo presenetljiv. Srečne številke 6, 16, 26, 36, 37, 38.

BESEDE MISLECA

LUDWIG FEUERBACH

(...) Človek ne more uiti svojemu pravemu bistvu. Lahko pa si predstavlja s pomočjo fantazije posameznika drugo, navidezno višjo vrsto, vendar pa se ne more več odmisli od svojega bistva, od svojega rodu; bistvena določila, ki jih daje drugim individuumom, so definicije, ustvarjene vedno na podlagi lastnega bistva. To so določilne, v katerih se dejansko sam zrcali in opredmetuje. Gotovo so na drugih nebesnih telesih razen človeka še druga misleča bitja; toda s predpostavko takšnih bitij v ničemer ne spreminjamo svojega stališča: bogatimo ga samo kvantitativno, ne pa tudi kvalitativno; zakaj dokler veljajo tam tako dobri zakoni gibanja kot pri nas, veljajo tam tudi zakoni zaznavanja in mišljenja kot pri nas. Mi dejansko ne oživljamo zvezd zato, ker so tam drugačna bitja od nas, ampak bolj zato, ker so tam nam več ali manj podobna bitja. (...)

(...) Če si zamisliš neskončnost, potem si zamisliš in potrjuješ neskončnost miselne sposobnosti; če čutiš neskončnost, potem čutiš in potrjuješ neskončnost čustvenih sposobnosti. Predmet uma je predmetni um, predmet čustva je predmetno čustvo. Če nima nobenega smisla, nobenega čustva za glasbo, potem tudi v najlepši glasbi ne boš zaznal več kot šum potočka, ki žubori pred tvojimi nogami. Kaj te zagrabi, ko te zagrabi ton? Kaj zaznaš v njem? Ali ne glas lastnega srca? Zato govori čustvo samo čustvu, zato je čustvo zgolj čustvo, tj. nekaj samo po sebi razumljivega – zato, ker je pač predmet čustva zgolj samo čustvo. Glasba je monolog čustva, pa tudi dialog filozofije je dejansko samo monolog uma: misel govori misli. Barvna bleščava kristala očara čute, um zanimajo samo zakoni kristalonomije. Um je samo umen predmet. (...)

izbral: Slavko Gaberc

NOVOSTI V DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE

Tomaž Mastnak:

VZHODNO OD RAJA

Avtor knjige je eden izmed domačih teoretikov, ki so bili temeljni vzpodbudjevalci in nosilci t. i. slovenske pomladi in civilne družbe. V tem času, torej pred padcem socializma, se je uveljavil kot pronicljiv analitik in neizprosni kritik vzhodnoevropskih političnih režimov.

V najnovejšem delu se Mastnak ukvarja z razpadom teh političnih sistemov, ki so padli drug za drugim in pobilje prikazuje usodo »revolucije 1989« ter čas po njej, ki je prinesel mnoge nepričakovane in nezaželene učinke s tem pa tudi razočaranje množic, ki so pričakovale hiter prehod v demokratično in liberalno družbo. Zato je v teh novonastalih političnih tvorbah značilen pojav ponovnega odkritja civilne družbe, oblikovanje nacionalne države, vzponi totalitarizmov in fašizmov. Med zanimivejše predele knjige sodijo deli, ki analizirajo dogajanja pri nas in ena od temeljnih ugotovitev je, da smo mnogo bliže vzhodnoevropski realnosti, kot bi si to želeli priznati.

Uta Ranke Heinemann:

KATOLIŠKA CERKEV IN SPOLNOST

Delo nemške teologinje posega na področje, ki je bilo v okviru cerkvene organizacije dokaj nedorečeno in je zato doživljalo različne interpretacije. Spolnost kot da ni obstajala, pogosto pa je bila predmet nelagodja ali tudi deležna ostrih reakcij s strani institucije.

Uta Ranke Heinemann se pravzaprav ne spušča toliko v kritiko krščanske ideologije, ki je narekovala takšna stališča, temveč ji gre za zgodovinski prerez različnih obdobj, v katerih so se ta stališča oblikovala in po svoje tudi krojila obliko življenja in kulture v deželah, kjer je bilo krščanstvo razširjeno. Tako spoznavamo od antike do današnjih dni pojave incesta, splava, homoseksualnosti, celibata, poroke in ločitve. Brezkompromisen način pisanja je dopolnjen z berljivim slogom, s čimer je omenjena problematika približana tudi bralcu, ki ni povsem doma v krščanstvu in njegovi zgodovini.

Boris Gorupič

POSKUS PRVEGA OTROŠKEGA MUZEJA V MUZEJU NOVEJŠE ZGODOVINE V CELJU

PO MERI OTROKA

Na dan svetovnega dneva muzejev, 18. maja, so v Muzeju novejše zgodovine v Celju odprli poskusni muzej za otroke V svetu lutk. Razstavili so imenitne primerke lutkovne ustvarjalnosti, s katero se lahko ponašamo Slovenci, ob njej pa pisan niz barvitih izdelkov, ki so jih napravili otroci in vzgojiteljice v celjskih vrtcih Zarja in Tončke Čeč in v celjskem Centru za interesne dejavnosti. Od torika je muzej odprt za otroke in pričakujejo jih v lutkovni delavnici in v lutkovnem gledališču.

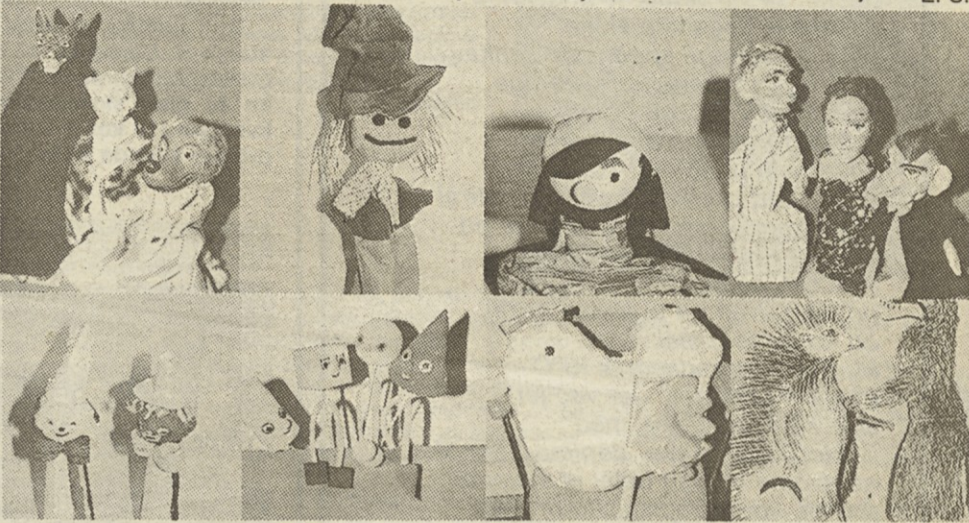
Otroški lutkovni muzej je prava paša za oči in je prvi takšen poskus na Slovenskem. V celoti je narejen po meri otroka, razstavljeni izdelki so v višini oči petletnikov in šestletnikov, povsod je polno radoživga okrasja in kar je najpomembneje, v celoti je namenjen otroku,

ki je njegov vladar. Lutke lahko prijeme v roke, se z njimi igra, lahko sam napravi novo lutko in jo namesti na razstavo.

Po obisku v muzeju bodo

otroci namreč ustvarjali, delali skupaj z vzgojiteljicami in nenehno spreminjali vsebino dinamične razstave vse do srede meseca oktobra, ko jo organizatorji nameravajo se-

liti po slovenskih mestih, po mariborskih in ljubljanskih galerijah, radi pa bi odšli tudi na Primorsko, kjer je lutkovna dejavnost med najbolj razvitimi v Sloveniji. E. Š.

FOTOGRAFIJE HERMANA PIVKA

SKOZI ZRCALO

V ŠKUC-ovi galeriji na Starem trgu so odprli zanimivo razstavo fotografa mlajše generacije Hermana Pivka. Poleg njegovih fotografij, ki predstavljajo glavno razstavo, je v razstavišču postavljena tudi skulptura akademskega kiparja Metoda Frica.

Herman Pivk vnaša v svoje fotografije značilne poteze, s katerimi gradi razpoznaven in avtentičen slog: rdeče tonirana površina, mehanski posegi na materialu, montaža različnih posnetkov. Fotografirane osebe so vzete iz svojega okolja in postavljene v novega, ki ga avtor konstituira. V njem figure razstavi, jih razčlenjuje in potem gradi podobe, s katerimi izpričuje svojo umetniško vizijo.

Pomembno mesto v njegovih delih imajo različni simbolični elementi, kot so križ, srce, sokol, ki imajo vsak zase poseben pomen, vključeni v kompleksne Pivkove fotografije pa dobijo tudi nov izraz, ki se prepleta z vizualnimi znakovnimi sistemi osebne, lastne ikonografije, ki je razvidna v nadrealističnih prizorih.

V razstavljenih fotografijah najdemo tudi odziv na sočasna politična dogajanja, ki so z nebrzdano količino uničevanja in nasilja vseskozi pretresli naš prostor. Pivk se tu uvršča med umetnike, ki te dogodke doživljajo kot družbeno in osebno dramo in jih predstavljajo v likovnih delih. »Krik«, kot enega od najznačilnejših vizuelnih izrazov modernizma, pretvori v angažirano fotografijo, ki ohranja osnovno ekspresionistično prvino združeno s tragično izkušnjo našega časa.

Zato so fotografije Hermana Pivka v svojem bistvu naravnane humanistično in neposredno, ki pritegne gledalca, ter razkrivanje plasti človekove duševnosti skozi različne prikaze realnega in simbolnega nam pripovedujejo zgodbo, v kateri tudi mi nastopamo v eni izmed prikazanih vlog.

Boris Gorupič

OB IZIDU MEDNARODNE LETNE PUBLIKACIJE UMETNOST PLAKATA

GRAPHIS POSTER 92

V izdaji Graphis Press Corp. B. Martin Pedersen v Zürichu je pretekli mesec izšla mednarodna publikacija GRAPHIS POSTER 92, ki prinaša v strogi selekciji tematske sklope, kot so komercialni plakat (avtomobili, moda, šport, pohištvo, industrija, papir, fotografija, tisk, publikacije, tipografija, osebna reklama), kulturni plakat (arhitektura, razstave, film, muzeji, glasba, gledališče, ples) in področje znanosti (vzgoje in izobraževanje, okolje, dogodki – manifestacije, sociala, politika, predavanja).

Publikacija GRAPHIS POSTER ima večdesetletno tra-

dicijo z geslom oziroma citatom iz knjige »Plakat«, Neuen Brockhaus: »Po drugi svetovni vojni človek išče in želi doseči skozi plakatno oblikovanje najvišje kvalitete umetnosti«. In prav to geslo vodi strokovno žirijo in izdajatelja vsa leta. Če samo nastrija, papir, fotografija, tisk, publikacije, tipografija, osebna reklama, kulturni plakat (arhitektura, razstave, film, muzeji, glasba, gledališče, ples) in področje znanosti (vzgoje in izobraževanje, okolje, dogodki – manifestacije, sociala, politika, predavanja).

kom kot tudi ljubiteljem plakatov vpogled v dogajanja plakatne umetnosti zadnjih dveh let.

Ob tem naj omenimo, da so se v letošnji izdaji uvrstili tudi slovenski oblikovalci, in sicer v okviru kulturnega plakata za predstavo Modri angel Mariborske Drame v izvedbi oblikovalca Vitala Verliča in ilustratorja Davorja Gegičevića pod okriljem agencije Futura ter plakata Pokvarjenec in Zvezde na jutranjem nebu za Slovensko ljudsko gledališče Celje v izvedbi oblikovalca Jožeta Domjana in založnika galerije Izba. V okviru komercial-

nega plakata pa je bil uvrščen plakat 1. ljubljanski pohištveni sejem, delo oblikovalca Edija Berka in fotografa Dragana Arriglerja pod okriljem Studa Krog.

V predgovoru publikacije GRAPHIS POSTER 92 pa nas nedvomno pritegnejo zapisi treh svetovno znanih oblikovalcev, Japoca Keiza Matsuija, Američake Jennifer Morla in Poljaka Waldemarja Swierzya, z osebnimi pogledi na zgodovinski razvoj plakata, njegov pomen skozi desetletja ter vidike osebnega pristopa k oblikovanju plakata.

A. D.

POGOVOR Z EDMUNDOM HABIANOM, DIRKAČEM IZ TRSTA, KI TEKMUJE ZA AMD DOMŽALE

S POMOČJO SLOVENSKEGA SPONZORJA

Edmund Habian, petindvajsetletni zamejski Slovenec iz Trsta, tekmuje v razredu Super bike, je zaradi ekonomskih težav zapustil tržaški klub in se pridružil AMD Domžale, kjer mu nudijo boljše pogoje. Njegov sponzor, Igor Akrapovič iz Ljubljane, skrbi za vse priprave in celotno vzdrževanje motorja.

Mladega Edmunda Habiana iz Trsta smo srečali na dirkah, ki so bile pred kratkim na dirkališču v Sečovljah pri Portorožu. Zvedeli smo, da ta tekmovalci iz Italije sedaj tekmuje za AMD Domžale v razredu Super bike in zato nas je zanimalo, zakaj je zapustil zamejski slovenski klub v Trstu in kaj ga je pripeljalo v omenjeno slovensko avto-moto društvo. S Habianom smo se pogovarjali nekaj časa pred samim začetkom dirke, medtem ko so njegovi sodelavci iz Slovenije opravljali zadnje priprave na motorju Ducati. Kot vedno, so z Edijem (tako ga kličejo družinski člani in prijatelji) v Portorož prišli tudi njegovi starši, sestra s svojim sinom in številni prijatelji iz Italije in Slovenije. Edijev bratranec se je vseskozi vrtel okoli Ducatija, kar kaže, da bo v tej družini zrased še eden dirkač. Fantkova mati nam je odkrila, da je bil malemu motor prvo darilo v njegovem življenju in da ima že štiri miniaturne motorje.

Edija smo najprej povprašali, kako se je začel ukvarjati s tem športom...

»Ljubezen do motorjev mi je vzbudil oče, ki je imel zelo rad nevarne izzive na dirkališčih in še vedno spremlja vsako mojo dirko. Motorje sem začel voziti, ko sem imel 19 let, to je bilo takoj po opravljeni vojaščini. Prvič

sem uradno nastopil leta 1987 na motorju Kawasaki GPZ 600 v Misano (Italija), kjer sem zasedel 28. mesto. Še isto leto sem nastopil v Mugellu, kjer sem zasedel 19. mesto in v Magionu, kjer sem bil 9. Vseskozi sem v tem času bil tudi član zamejskega slovenskega kluba PRIMOTOR v Trstu. Naslednje leto sem že nastopil na italijanskem prvenstvu in mednarodnih dirkah in sicer v novi kategoriji Super bike, v kateri tekmujejo serijski motorji s povečano močjo. Takrat sem vozil Suzuki,« je razložil Habian.

Zakaj ste spremenili klub oziroma začeli nastopati za slovensko AMD?

»Leta 1989 sem na dirkah na Grobniku (Hrvaška) prišel v stik z Igorjem Akrapovičem, mehanikom iz Ljubljane, ki mi je ponudil finančno pomoč. Žal sem v mesecu februarju tega leta na treningu na Grobniku padel. Zdravil sem se kar nekaj mesecev. Kljub temu sem se udeležil tekmovanja Alpe-Adria, kjer sem zasedel prvo, drugo in tretje mesto, na italijanskem prvenstvu pa sem bil dvanajsti.«

Vsako leto nastopate na drugem motorju?

»Leta 1990 sem na mednarodnih dirkah v Avstriji vozil Hondo. Takrat sem osvojil tretje mesto, prav tako sem bil tretji na tekmovanju Alpe-

Adria. V tem letu so nastali problemi v našem zamejskem klubu v Trstu. Naslednje leto sem ostal brez motorja, vmes je prišla še vojna...«

In kako ste si priskrbeli motor Ducati?

»Pri tem mi je veliko pomagal sponzor Igor Akrapovič, ki je imel lani odprto delavnico v Ivančni Gorici pri Ljubljani, kjer pripravljajo motorje, dela izpušne cevi za Ducatija in japonske modele. Igor zelo razume težave, ki jim ima-

mo tekmovalci, saj je tudi sam bil dirkač že leta 1978. Največji problem, ki se pojavlja, je vzdrževanje motorja in finančna pomoč. Znano je, da dober motor stane okoli 60 milijonov lir. To je zelo drag šport. Veliko me podpirajo tudi starši in prijatelji.«

Kako se počutite kot član AMD Domžale?

»V tem klubu imam veliko boljše pogoje. Bilo je zelo težko, ko sem bil brez motorja. Lahko rečem, da so mi manj pomagali naši zamejski Slovenci kot rojaki v Sloveni-

ji. Sedaj nimam problemov. Moj sponzor, ki seveda ima svoje interese, in drugi, ki mi pomagajo, skrbijo za vse.«

Je to zelo nevaren šport?

»To je res šport, kjer brez padcev ne gre. Pred vsako dirko čutim napetost, vendar se sprostim šele, ko pridem na štart. Poleg velike ljubezni do motorja moraš imeti tudi veliko poguma in denarja.«

Nameravate dirkati še naprej?

»Vsekakor. Dirkanje imam v krvi, tekmoval bom tako

dolgo, dokler bom imel ustrezne pogoje. Vendar materialne pomoči ni nikoli dovolj. Upam, da bo v bodoče boljše,« je ob koncu dejal Edmund Habian.

Žal pa naš tekmovalci v Portorožu ni bil uspešen. Že na treningu so nastopile težave z motorjem. Na tekmovalstvo je prišel brez velikih pričakovanj. Tudi na sami dirki so se težave s treninga ponovile in moral je izstopiti. Upajmo, da bo imel več sreče v prihodnje.

Vukica Vlajić

SO NOVI ZAVEZANCI RES NA ISTI BARKI KOT ŠKOLJČ IN ŽAKELJ (7)

Piše: Vinko Blatnik

Vsi povojni javni tožilci so bili udbovci

Da bi se slovenski javnosti predstavil kot najprimernejši človek za »šok terapijo« pri

odpravi povojne zakonodaje, se Anton Drobnič predstavlja tudi kot prvi in edini republiški javni tožilec, ki da prekinja povojno tradicijo prihajanja in imenovanja javnih tožilcev iz UDBE ali OZNE. Na Omizju 2. programa slovenske televizije 7. januarja letos se je samovščeno pohvalil: »Jaz sem

pravzaprav prvi javni tožilec, ki nisem prišel iz UDBE. Mislim, da so vsi prejšnji javni tožilci prišli na javno tožilstvo iz Udbe – iz Ozne.«

Misliti je eno – vedeti drugo! A človek na takšni funkciji, na kakršni je zdaj Anton Drobnič, bi moral vedeti, da je to, kar govori, resnica, ne le, da misli, da je. In tako smo morali kar sami, amatersko, pobrskat po ozadju te tožilčeve izjave. Resnično pa je, da izmed devetih povojnih republiških javnih tožilcev najmanj pet izmed njih ni bilo nikdar niti v OZNI niti v UDBI. V luči izjave Antona Drobniča pa bo za slovensko javnost zanimiv podatek, da so prvega republiškega javnega tožilca, dr. Vita Kraigherja, ki ga je na to dolžnost imenovalo predsedstvo Narodnoosvobodilnega sveta Slovenije marca leta 1944, po strašnem mučenju ubili domobranci na Turjaku, in to v zadnjih dneh vojne – 4. maja 1945. A kdo so bili domobranci, komu so služili, o tem je v tem prispevku že dovolj povedanega. Kot se sam hvali, je tej organizaciji pripadal tudi Anton Drobnič, sedanji javni tožilec Republike Slovenije, eden ustanovnih članov Nove slovenske zaveze, dedinje tiste Slovenske zaveze, ki je med drugo svetovno vojno služila okupatorjem v imenu »boja proti komunizmu«, »nova« pa si kot njen častni dedič zdaj na vse kriplje prizadeva to služnje predstaviti Slovincem kot čast in vrlino.

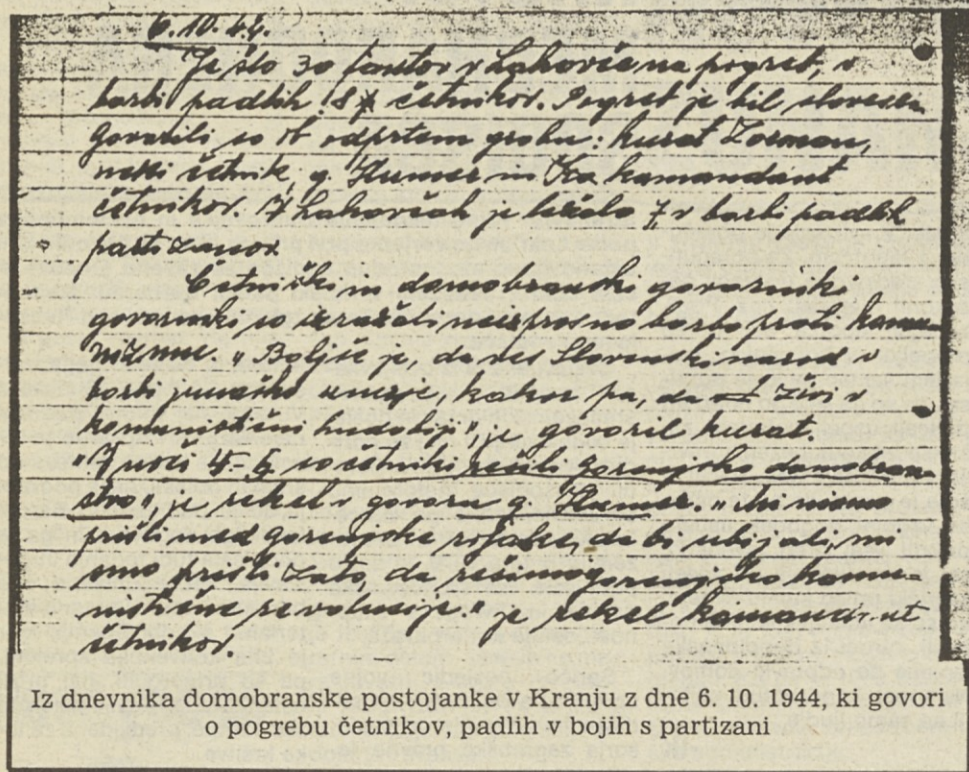
Ali imajo g. Anton Drobnič, dr. Tine Velikonja, itd. ob upoštevanju vseh teh dejstev – pravico predstavljati (častiti) slovensko domobranstvo kot prvo slovensko vojsko, ki da se je borila za zgodovinske interese slovenskega naroda, za socialdemokratsko, itd., Evropo, oz. si prizadevati za radikalno

ukinitve celotne povojne zakonodaje?

Karkoli se je že dogajalo na Slovenskem po vojni – o tem je možno (celo nujno jel) kritično razmišljati, obžalovati nemoralna, nerazsodna dejanja. Neizpodbitno zgodovinsko dejstvo pa je in ostaja, da je bila odločitev večine slovenskega naroda za OF in vstajo proti okupatorju v letu 1941, ustanovitev prvih slovenskih brigad v letu 1942, njegovo odločilno zgodovinsko dejanje, brez katerega bi danes ne bili to, kar nastajamo: samostojna, neodvisna država Slovenija. Slovenski narod je edino s tem dejanjem – ne s služenjem okupatorju – ustvaril odporniško gibanje, ki mu je bilo in ostalo vstopnica v evropski razvoj, kakršnega je Evropi omogočil prav poraz fašističnih osvajalcev. To (in samo to!) dejanje je s svojo vojaško, politično in moralno močjo pripeljalo do trojnih povojnih pridobitev Slovenije: slovenskega Primorja, dostopa do morja, mednarodne pravne zaščite Slovincem v Italiji in Avstriji.

Zakaj torej, komu v korist, poskusi rehabilitacije slovenskega domobranstva, ki v sedanjih tako kritičnih trenutkih vzpostavljanja slovenske državnosti (našega vstopanja v evropske in svetovne gospodarske in kulturne tokove), spet potiskajo Slovence v dva tabora, namesto sprave med njima oživljajo še nezaceljene rane, ki jih je povzročila druga svetovna vojna?! Ali nastop in delovanje društva NSZ res ne škodi interesom in prizadevanjem slovenske države, da se Slovenci končno vključimo v demokratično Evropo kot suveren, enakopraven in samostojen narod?!

Konec

CELJE: ZARADI STOTAKA ZA STO MILIJONOV DOLARJEV ŠKODE POŽAR STREZNIL CELJANE

Nedavni požar v Cinkarni Celje je spet potisnil v ospredje vprašanje, kje in s čim živimo. Napaka električne napeljave v enem izmed skladišč bi naj bila vzrok za požar, ki je pretil s katastrofo. Ker med gašenjem še niso vedeli, kaj vse je vskladiščeno, so zaradi varnosti Celjane opozarjali, da naj ne odpirajo oken...

Malo pred poldnevom 9. maja je iznenada izbruhnil požar v skladišču PE Grafika Cinkarna Celje. Po začetnih poizvedbah in izjavah očitvidcev bi naj do požara prišlo na sredini ostrejša enega izmed skladišč. Kljub takojšnji intervenciji gasilcev, pri gašenju je pozneje sodelovalo okrog 200 gasilcev iz skoraj vseh gasilskih enot širšega območja, sta se poškodovala dva gasilca, ogenj pa je uničil skladišče v izmeri okrog 400 kvadratnih metrov, založenih surovinami. Po izjavi predstavnikov Cinkarne Celje bi naj ogenj uničil trimesečne zaloge repromaterialov v vrednosti okrog 90 milijonov USA dolarjev.

Takoj po izbruhu ognja je tudi nepoučenim postalo jasno, da ogenj ni zajel navadnih materialov, saj sta različno obarvan dim in smrad opozarjala, da gre za veliko ekološko nevarnost. Prav nepoznavanje vskladiščene materiala je bilo tudi vzrok,

da gasilci niso vedeli, s čim vse zaskečiti ogenj. Opozorila po radiu, da naj bodo občani previdni in ne odpirajo oken pa so bila vzrok, da so se Celjani znova zavedli nevarnosti, ob čem poteka njihov vsakdan. Zavedli so se opozoril zelenih in društva za varstvo okolja, ki so že dolgo časa opozarjali, da Celjanom ni nevarno samo onesnaževanje zraka, temveč tudi industrija, ki ima po skladiščih snovi za nevarno ekološko bombo...

Razmišljal sem, ali je zdaj konec

Marcelo Kamenšek, zaposlen v Zavodu za požarno varnost v Celju kot vodja izmene, je prišel na požarišče s prostovoljno gasilsko enoto s Teharij. V gašenje bi se naj vključili z vzhodne strani, on pa je pred akcijo s kolegom splezal na streho, da bi ugotovil najučinkovitejši poseg. Po strehi iz salonitne kritine sta s kolegom počasi

plezala na drugo stran, ko je kritina popustila in sta padla sedem metrov globoko...

»Ko sem padal, sem razmišljal, če bom preživel ali umrl. Ali je zdaj tu moj konec. Z roko sem se skušal ujeti za jeklene cevi, z desno roko sem udaril ob cev in si zdrobil zapestje,« nam je pripovedoval Marcelo Kamenšek, ko smo ga obiskali v celjski bolnišnici. »Ob padcu sem si zlomil štiri rebra, zlomljena rebra so se mi za-

drila v pljučno krilo, da je prišlo do pnevmotoraksa, pškodoval sem si dvanajsto hrbtnično vretence...

K sreči nisem izgubil zavesti, ker bi se po vsej verjetnosti zadušil. Ker imam zdaj priložnost, naj se zahvalim zdravstvenim delavcem, ki so me s hitrim prevozom in takojšnjo strokovno obdelavo rešili najhujšega.

Severin

PO LADIJSKI NESREČI PRI DUBROVNIKU

KAPITAN V PREISKAVI

Občinsko javno tožilstvo je v Dubrovniku sprožilo preiskavo o krivcih tragičnega trčenja dveh ladij v gruškem pristanišču, ko je življenje izgubilo deset potnikov ladje Aurora. Postopek so uvedli zoper poveljnika trajekta Ilirija Tihomirja Ivanova iz reške Jadrrolinije in kapitana mo-

torne ladje Aurora Josipa Wagnerja iz turistične agencije Atlas.

Komisija dubrovniškega pristanišča zaslišuje tudi vse člane posadke in druge morebitne pričel, začeli pa so tudi že odstranjevati ostanke ladje z morskega dna.

NEKDANJA DELAVCA CELJSKE KOMUNALE STA UKRADLA NAROČILNICE DRUŠTVA ZA VARSTVO ŽIVALI

KONTROLORJA Z DOLGIMI PRSTI

Boris Videnšek in Jože Petre, nekdanja delavca celjske Komunalne in zaklinjana ljubitelja živali, sta pri celjskem društvu za varstvo živali napredovala do kontrolorjev. Poleg kontrole nad ravnanjem z malimi živalmi sta »prekontrolirala« tudi društveno pisarno in prišla do naročilnic, ki sta si jih pridno ožigosala.

Glede na to, da Jožeta Petreta ni bilo pred sodniški tron, ni moč trditi, ali je Boris Videnšek sodnikom lagal, ko je trdil, da bi naj bil iniciator njegovih tržnih posegov Jože Petre. Ta, Jože Petre, pa je v preiskavi trdil, da je bil idejni vodja njunega bogatenja

na račun društva Boris Videnšek.

Kakorkoli že, treba bo počakati, da bo roka pravice dosegla tudi Jožeta Petreta. Možakarja sta s svojo ljubeznijo in skrbjo do živali vzbujala tolikšno zaupanje, da so Videnšku zaupali celo ključke

od društvene pisarne in ga povišali v »kontrolorja«. Kmalu zatem, ko sta morala zapustiti Komunalno, sta se lotila kontrole nad ravnanjem z živalmi na terenu. Seveda sta si pred tem v društveni pisarni potrdila šop naročilnic in se z njimi odpravila v Posavje. Najprej sta se pri nepredvidnih prodajalcih opremila z dostojnimi poslovnimi kovčki, nato z obleko in perilom, potem z fotoaparati in filmi, se po gostiščih okoli Brežic dodobra na-

krmila in tako sita zaželela še tranzistor, da bi se lahko predajala glasbi...

Na poziv sodnikov iz Novega mesta se je odzval le Boris Videnšek, zdaj že delavec zadrškega Luna parka. Pred sodnike je razgrnil svojo zgodbo in ti so mu odšteli le, da se vse doslej ni še srečal z njimi, tembolj pa zamerili, ker sta nepridiprava izkoristila priložnost na račun humanitarne organizacije. Borisu Videnšku so odmerili pol leta zapora.

MARIBOR: OBRAČUN STARIH IN NOVIH DOLGOV MED VELIKIMI ŠEFI

SMRT PRIKLICAL PO TELEFONU

V ponedeljek, 11. maja, je eden izmed trojice Mariborčanov zvečer v Brut baru s šibrovko ubil 29-letnega Nikico Mrdovića. S tem brutalnim ubojem bi naj bil poravnani stari račun. Storilci so po uboju pobegnili, vendar so jih policaji po celonočnem iskanju okrog šeste ure polovili.

Policija in kriminalisti so najprej aretirali tri, kasneje pa pred preiskovalnega sodnika pripeljali še četrtega domnevnega osumljenca tega nevsakdanjega obračuna, ki je vznemiril turistično obarvan mariborski Lent.

Mariborska policija je podala ovadbo zoper štiri mladeniče, po doslej zbranih podatkih pa gre za utemeljeni sum, da je do tega »kavbojskega« obračuna prišlo med lastniki igralnih avtomatov.

Nikica Mrdović bi naj pred usodnim strelom v bistrotu Tropic v Smetanovi ulici okrog 18.30 razbil tri igralne avtomate. Avtomati bi naj bili last Z. Š. iz Zgoranje Kungote, ki jih je imel v Tropicu, katerega lastnik je V. Š. iz Selnice ob Dravi. Po samo njim znanem ključu pa bi naj bili deležni dobička še brata Z. in Z. Č. ter D. Š. iz Maribora.

Po razbijanju v Tropicu se je Mrdović odpravil naprej po lokalih, ne da bi pričakoval smrt na Lentu. Okrog 20.30 jo je priklical po telefonu s tem, ko je iz Brut bara po telefonu poklical lastnika igralnih avtomatov ter ga obvestil, zakaj je razbijal. Po dobri uri so v Brut bar vstopili 26-letni B. P. ter brata, 26-letni Z. in leto dni mlajši Z. Č. Med prerekanjem bi naj Mrdović potegnil pištolo, vendar je bil za trenutek prepozen, eden izmed trojice je vanj predtem ustrelil iz pump-action šibrovke s prirezano cevjo, medtem ko ga je strel iz pištole drugega za las zgrešil. Strel v prsa je Mrdovića pokosil, da je na kraju dogodka izdihnil.

Policija je podala ovadbo, uradnega obvestila javnosti pa še ni. Doslej je znano le to, da je streljal možak, kateremu je pred meseci zletel v zrak nov bmw, vendar storilcev niso odkrili, lastnik pa tudi ni hotel pomagati policiji.

Prav tako dogodek povezujejo z obračunom podzemlja, saj se je po Mariboru že dolgo šušljalo, da lastniki lokalov in drugo zvrst obrti organizirano kontrolirajo, »varujejo« po italijanskem in ameriškem vzoru brezskrupozni posamezniki in »družine«. Enega izmed »varovalcev«, ki je skušal z ročno bombo izsiliti od lastnika varščino, je ta prijavil policiji in so ga vtaknili v preiskovalni zapor.

Prav za to, ker so posamezne »družine« same med sabo poravnale račune, policija ni mogla priti do »bosov« in zato tudi ne do storilcev, ki so razstrelili že omenjeni bmw. Maribor, ki je s svojimi delavskimi predmestji nekoč slovel po boksarskih obračunih mladih petelinov, ti so zadnje čase vse bolj spet razboriti v nekaterih stanovanjskih naseljih, je že dolgo zaudarjal s svojim podzemljem. Zato Mariborčani upravičeno pričakujejo, da se je s tem brutalnim ubojem odkril vrh ledene gore.

-ez

UNIČEVANJE DALMACIJE

NASTOP MEDNARODNEGA SODIŠČA

Strahovito vojno razdejanje Dubrovnika in nacionalnega parka Lokrum bo verjetno prvi primer, ki se ga bo lotilo lani ustanovljeno mednarodno sodišče za zaščito sredozemskih obval s sedežem v rimski palači Barberini. Mednarodna pravna organizacija se zgleduje po prvi fazi Russelovega sodišča.

Sestavljena je iz uveljavljenih pravnih strokovnjakov sredozemskih držav in doslej je sodelovanje v njej že potrdilo dvajset ekspertov. Četudi je sodišče neformalno združenje, lahko po Barcelonski konvenciji o Sredozemlju iz leta 1976, ki so jo podpisale vse sredozemske države in Evropska skupnost, deluje kot arbitraž.

Spričo posledic vojne agresije na Dalmacijo, je sodišče že zahtevalo od profesorja zagrebške pravne fa-

kultete in člana svojega izvršilnega odbora Budislava Vukasa, naj primer podrobneje razloži. Pripravilo je resolucijo, s katero zahteva od srbskih oblasti, naj s področja, ki je pod zaščito Barcelonskega dogovora in ga je podpisala tudi tedanja Jugoslavija, takoj umakne vse borbene enote in povrne materialno škodo. Španiji, kjer je bila konvencija sprejeta, pa so priporočili, naj proti ostanku Jugoslavije uporabi vse ukrepe, predvidene za take kršitve.

-ik

PETROL
z vami na poti

DVOBOJ UČITELJEV PRI VESELI SAMIČKI

Nevsakdanji razplet ljubezenskega trikotnika na osnovni šoli na Hudinji v Celju je dodobra pretresel učiteljski zbor in šolarje. V avli tamkajšnje šole je namreč prišlo do krvavega obračuna med učiteljema zaradi učiteljice.

Gre za klasični ljubezenski trikotnik, ki ni niti velika redkost med prosvetarji. Poročena učiteljica se je zagledala ali začela odzivati na pozive kolega, mož je to nekaj časa trpel, prosil in rotil, na koncu pa ostal sam. Ko je izgubil še otroka, mu je ostalo le še upanje, da bo razbito družino le še spravil nazaj.

Prejšnji teden pa je razjarjeni rogonosec izgubil potpr-

ljenje. V avli šole je poračunal z lepotcem. Za poračunsko sredstvo je uporabil nezakonit material: nož. Porezanega lepotca so morali prepeljati v bolnišnico, razjarjeni samec pa jo je pobrisal, da so ga šele po dobri uri policaji uspeli pobarati, zakaj se lahko ljubezen sprevrže v prelivanje krvi. Vodstvo šole je upalo, da bo ta nadvse vzgojni dogodek uspelo prikriti vsaj pred javnostjo, saj je do dvoboja pri veseli samički prišlo kmalu za tem, ko so se učitelji v kuhinji potešili, otroci iz dopoldanske izmene pa odpravili domov. Na koncu koncev: tudi učitelji so samo ljudje...

NAGRADE ZA ZVESTOBO**NAGRADE ZA PRIJATELJE****NOVA DOBA**

VELIKA NAGRADNA IGRA ZA NAŠE STARE IN NOVE NAROČNIKE

Začenjamo z veliko nagradno igro NOVE DOBE, v kateri lahko sodelujete vsi, ki ste se že naročili ali se še boste naročili na naš časopis. Pri žrebu bomo upoštevali vse naše stare in nove naročnike, ki imajo plačano naročnino za najmanj tri mesece.

1. nagrada – TV sprejemnik
 2. nagrada – Videorecorder
 3. nagrada – Glasbeni stolp
- In 10 tolažilnih nagrad.

Preverite, če ste že naš naročnik!

**REAGANOVA HČI REKLAMIRA
AVTOBIOGRAFIJO**

NASILNA DRUŽINA

Reaganova 39-letna hčerka Patty Davis po ameriških medijih osebno reklamira svojo najnovejšo knjigo, v kateri svojo mater opisuje kot surovo zasvojenko s pomirjevali, očeta Ronalda Reagana pa kot odsotnega in brezobzirnega človeka. Samo sebe imenuje žrtev nasilne družine, v kateri je bila dolgo prisiljena živeti in v katero se za nobeno ceno ne bi vrnila. Koliko je v njenem pisanju resnice, ve le njena famillija, nikakor pa ne gre spregledati komercialnega vidika, saj je zanjo avtorica od založnika še pred izidom dobila lep sveženj dolarjev.

V avtobiografiji z naslovom *The Way I See It* Patty Davis menda odkritosrčno slika podobo življenja v Reaganovem domu, krivi očeta za malobrižnost, s čimer je v ameriških očeh že močno omajala lik bivšega ameriškega predsednika, ki je v svojem mandatu zavzeto zatrdel, da z lastnim moralnim vzgledom usmerja svoj narod.

Hčerka zatrjuje, da jo je mati leta in leta pretepala, oče pa njunih slabih odnosov sploh ni opazil oziroma jih je pustil v nemar. Po njenem osmem letu se je mati vse pogosteje znašala nad njo in tepež je bil nekaj vsakodnevnega. Čeprav je hčerka kmalu prerasla drobno Nancy, se ji nikoli ni upala zoperstaviti, njenega nasilja pa so se bali tudi vsi služabniki.

Oče je vselej zanikal, da bi v družini prihajalo do fizičnega obračunavanja. Če nekaj ni želel vedeti, navaja Patty,

potem tudi ni videl, kar je veljalo tako za domače razmere kot njegovo predsedniškovanje.

Edina vez v hudo skaljenih odnosih med materjo in hčerko je bila zasvojenost s tabletami. Patty je po njih posegla že kot otrok, Nancy pa je začela sredstva za pomiritev obilneje jemati v petdesetih letih in je nadaljevala tudi po preselitvi v Belo hišo. Ronald je vedel, a ni nič ukrenil. Kljub zasvojenosti je mati v »globoki zaskrbljenosti« vodila množično ameriško gibanje zoper vse oblike omame in svojemu narodu oblikovala celo slogan »Preprosto recite – ne!«

Patty Davis se je po šolanju preživljala kot igralka, nekaj časa je pisala pesmi, se poročila in brez otrok ločila in pred šestimi leti izdala svojo prvo knjigo, v kateri so mnogi videli prikrito avtobiografijo. Na vprašanje, koliko je iztržila z najnovejšim literarnim delom, seveda ne mara govoriti, a dobro obveščeni krogi pravijo, da je zanj dobila najmanj pol milijona dolarjev avansa.

Ob novici o izidu knjige

Reaganovi ne želijo komentirati navajanj svoje hčere, Ronald in Nancy pravita, da sta vselej ljubila svoje otroke in upata, da se bo tudi Patty Davis nekoč vrnila v družinsko naročje.

**KLAUS KINKEL: DOSTOJEN NASLEDNIK
VELIKEGA VZORNIKA**

NOVI NEMŠKI ZUNANJI MINISTER

V življenju vsakega profesionalnega politika se novinarji vedno trudijo, najti vsaj malenkost, ki bi mu jo lahko očitali. V življenju Klause Kinkla pa še nihče ni našel ničesar, kar bi mu lahko očitali.

Rojen je bil 1936 v konzervativni katoliški zdravniški družini, študiral pravo v Tübingenu, Bonnu in Kölnu, kjer je z osemindvajsetimi leti tudi doktoriral. Nato je pričel graditi svojo profesionalno kariero v profesionalnem državnem aparatu. Koncentriran, hiter in natančen je kmalu pokazal učinkovitost, ki je tudi njegovi predpostavljeni niso mogli spregledati. Ko ga je 1970 odkril Hans Dietrich Genscher, je bila rojena nova zvezda nemške administracije.

Vedno v senci svojega še-

**ŽENSKA, KI JE SPREMENILA BRITANSKI
PARLAMENT**

KLIČITE ME GOSPA

Prvič po sedmih stoletjih obstoja Spodnjega doma britanskega parlamenta je njegova predsednica ženska.

»Po sedemsto letih spreminiti britanski parlament je zares krasen občutek«. Tako je komentirala svojo izvolitev na vodilno mesto Spodnjega

Doma Betti Boothroyd, prva ženska, ki bo predsedovala zasedanju parlamenta od njegove ustanovitve leta 1258. Konservativne Britan-

ce niti ne preseneča toliko, da je ženska zasedla mesto, ki je bilo sedem stoletij rezervirano za moške, bolj jih presenečajo dejstva, ki jih je odkril rumeni tisk – gospa Boothroyd je bila nekoč plesalka in to ne klasičnega baleta...

Ženska, bivša plesalka in dolgoletna članica laburistične stranke, se lahko pohvali tudi z načinom izvolitve. John Mayor je na to mesto predlagal prejšnjega ministra, konzervativca Petra Broka, kljub temu pa je 72 poslancev njegove konzervativne stranke glasovalo za Betty Boothroyd. Prevagale so njene iskušnje – pet let je bila namestnica predsednika. Kaj si misli o parlamentarni tradiciji, je takoj jasno povedala. »Ne bom nosila lasulje. Želim se ugodno počutiti,« je pojasnila.

Predsednik Spodnjega Doma ne more sodelovati v razpravah, vendar je kljub temu pomembna oseba, saj jih vodi in daje, ali pa tudi ne, besedo poslancem. Pričakujejo, da bo Betty Boothroyd podprla reforme 137-ih novih članov parlamenta in šestdesetih žensk.

Ženske v Spodnjem domu so že site parlamenta, ki zaposluje brivce pa tudi frizerke in v katerem je mnogo več sob za počitek, ki pripadajo izključno moškim. Gospa Boothroyd se o teh ženskih vprašanjih še ni izjasnila, ko pa so jo vprašali, kako naj jo kličejo, je odvrnila, »kličite me gospa«.

J. V.

J. V.

NOVA DOBA

LETALO STRMOGLAVILO S 1150 METROV NADMORSKE VIŠINE – POTNIKI NEPOŠKODOVANI

Z LETALOM V POHORSKE SMREKE

»Do zadnjega sem mislil, da se mi bo izšlo. Potrebovali bi le še dva metra manevrskega prostora. Teh dveh metrov ni bilo. Videl sem, da se ne bomo mogli več dvigniti. Pristal bom na smrekah, sem se določil. Fantje primite se, sem še uspel reči,« pravi Andrej Klobasa, pilot cessne, ki je v soboto okoli 18.30 ure strmoglavila med pohorske gozdove.

Letalo za štiri osebe

Andrej Klobasa, športni pilot, z dovoljenjem za vožnjo šestih tipov športnih letal, je v soboto popoldan sedel v cessno F 172 z začasnimi oznakami SL-DIN in matičnimi oznakami vrsarskega letališča. Najprej je dobro uro letel nad Mariborom in njegovo okolico. Dobrih šest kilogramov težko letalo, ki ga je pilotiral, je dobro poznal. Že ko se je spustil na njegovo klubsko letališče Letalskega centra Maribor v Slivnici, se je ob pristanku dogovoril za ponoven let. Tokrat naj bi s tremi prijatelji in znanci poletel na panoramski polet.

Draga Jerneja je dobro poznal, saj je tudi on učenc-pilot. Tokrat je devetindvajsetletni Drago sedel med potnike skupaj z Alojzom Hajdinjakom (23 let) in Leonardom Bajgoričem (20 let). Bajgorič je tokrat prvič v življenju poletel. Vsi so doma iz Maribora in okolice.

Pilot je letalo dvignil in poleteli so nad Mariborom proti pohorskim gozdom.

Na poti med Mariborsko kočo in Glažuto so leteli proti kotanji.

Za 100 metrov me je »požrlo«

Andrej Klobasa, ki ima v sedmih letih letenja za sabo dobrih tristo ur poletov, je začutil, da so prileteli v »abvint«, vzdolnik. Poznal je pasti tega nepredvidljivega zračnega obrata.

»Čutil sem, da gre letalo dol, čutil sem. Dodal sem polni plin. Čakal sem, da se bomo vzpeli. Nič. Dodajal sem plin, letalo pa je tiščalo vedno nižje. Potnikom nisem povedal ničesar, verjel sem, da se še lahko rešimo, nisem jih hotel prestrašiti. Moral sem se odločiti o taktiki. Morda bi lahko naredil obrat, toda bilo je že prepozno. Odložil sem se, da grem naprej.

Do zadnjega sem verjel, da se nam bo izšlo, samo dva metra bi še potreboval.

Moral sem se odločiti. Pristal bom na smrekah ob čim manjši hitrosti. Vedel sem, da so visokrasle pohorske

smreke na višini tridesetih metrov dokaj vpopljive. Fantom sem rekla le – primite se! Vsi so bili neverjetno tiho, nobene besede nismo potrebovali.

Ali preskočimo, sem pomislil?

Ko sem zagledal vrhove meni tako dragih domačih smrek, sem potegnil letalo navzgor, navpično, s tem sem ublažil hitrost. Na merilniku hitrosti je pokazalo 30 milj na uro, počasneje se ne da leteti.

Prvi vrhovi dreves so bili tukaj. Propeler aviona je tri metre z vrha navzdol odrezal prvo smreko. Še nismo sedeli, bukev je odrezala krilo aviona. Tanka pločevina cessne je ropotala, škrtala in se lomila. Takrat pa nas je zasulkalo tako, da smo padli s streho na tla.

Hvala vejam, ki so nam ublažile padec.

Nenadoma se je vse umirilo. Ste živi, sem jih vprašal? Vsak je nekaj odgovoril, ne vem, kaj. Sreča, sem si mislil. Izklopil sem vsa stikala v avionu. Poznal sem posledice požara, ki bi se lahko razvil. »Piki,« sem rekel Dragu, pomagaj jim odpreti pasove.

Sam pa sem z nogo udaril v »pleksi« steklo na vratih letala.

Ni se vdalo. Ponovno sem

brnil. Vedel sem, da moramo takoj ven. Zbral sem moči, kar je bilo možno in šele tokrat se je okno razbilo.

Z glavo in rameni nisem mogel ven, bilo je preozko. Rekel sem si, bom pa šel z nogami naprej, tudi, če si poškodujem uho, glavo ali roko. V silii je vse možno, posrečilo se je. Fantje so bili v razbitini vkleščeni, da se sami niso mogli rešiti. Z rokami sem segel v notranjost in izvlekel prvega, nato drugega in tretjega. Bežite, sem jim zaklical. Vsi smo se odmaknili. »Ste celi vas kaj boli? se komu vrti v glavi sem spraševal. Vsi so zatrjevali,

da so zdravi. Ponovno sem odšel do letala. V zmečkanih sem zagledal en čevljin in takšen zvitek, da sem naprej pomislil, da vidim nogo. Bil sem tako razburjen, da sem najprej pomislil, da je kdo ob nogo. Pogledal sem fante, vsi so celi, nagonsko sem pogledal po svojih nogah. Končno sem se lahko prepričal, da so to bili le rezervni čevlji,« pravi Andrej Klobasa.

Avion za rezervne dele

Pilot je odšel po pomoč do bližnje ceste. Iz Mariborske koče je sporočil svojo nesrečo, nato se je vrnil k fantom in letalu.

K strmoglavljenemu letalu so kasneje še prišli policisti, člani komisije Republiške uprave za zračni promet, preiskovalni sodnik, namestnik javnega tožilca in seveda med prvimi člani mariborskega letalskega kluba. Ko so razstavili in naložili ostanke letala na vlačilec, so se še vedno čudili – kako jim je uspelo preživeti?

Izventerenski pristanek

Kaj so preživeli nekateri potniki, staršem niso utegnili povedati isti večer. Materi Alojza Hajdineka in Leonarda Bajgoriča sta šele v nedeljo zjutraj od svojih sinov zvedeli, kaj so doživeli. Da-

nes o tem še vedno ne morejo govoriti.

Zena pilota Andreja Klobasa še v soboto zvečer ni vedela tega, kaj se mu je pripetilo. Šele v nedeljo zjutraj je dojela srečo, ki jih je doletela.

Andrej Klobasa na vprašanje, koliko je star, odgovori: »Dva dni,« in pri tem resno misli, čeprav jih šteje 39 let.

Se bo letel, pravi, kajti, kdor je s srcem pilot, bo ostal pilot tudi, če se mu kaj takšnega pripeti.

**Jana Štrlekar
Foto Severin**

LJUBLJANSKA BANKA DOLGUJE HRVAŠKIM DEVIZNIM VARČEVALCEM 570 MILIJONOV MARK

OBISK »JEZNIH« HRVATOV

Hrvaški devizni varčevalci se očitno ne dajo in glede na to, da je Ljubljanska banka deviznim varčevalcem sosednje države dolžna kar 500 milijonov dolarjev, je to tudi razumljivo. Hrvaško združenje domačih in tujih delodajalcev KONFEPO je uspelo združiti precejšen del razočaranih in vse bolj besnih deviznih varčevalcev zagrebške filiale Ljubljanske banke.

Tako so v ponedeljek najprej v Krško, nato pa v Ljubljano, prispeli trije avtobusi hrvaških varčevalcev LB. Božidar Vukasinović, vodja združenja KONFEPO, je razočaranim deviznim varčevalcem obljubil, da bodo od Ljubljanske banke izterjali njihove devize, kar pa jim vsaj za enkrat ni uspelo.

Varčevalci so se najprej odpravili na ogled tovarne papirja v Krškem, ki naj bi bila kar njihova, saj naj bi ji Ljubljanska banka, kot ocenjujejo, posodila od 50 do 100 milijonov dolarjev deviznih hranilnih vlog hrvaških državljanov.

Ker so odgovorni iz LB želeli preprečiti njihov prihod v Ljubljano, saj bi lahko ta spodbudil podobne želje opeharjenim slovenskim deviznim varčevalcem, jih je namestnik generalnega direktorja LB pričakal kar v Krškem, kjer pa jih ni uspel prepričati, da ne bi nadaljevali poti do Ljubljane.

Ljubljanska banka jim deviz ni izplačala, kar je dala že pred njihovim prihodom jasno vedeti. V zvezi s tem so v LB sprejeli tudi izjavo, v kateri piše, »da je hrvaška vlada z uredbo o javnem dolgu, devizne prihranke vseh varčevalcev na Hrvaškem spremenila v javni dolg Republi-

ke.« Po tej uredbi nobena banka (tudi ne LB) ni več odgovorna za stare devizne prihranke. Po uredbi o sprejemba starih deviznih prihrankov v javni dolg Republike so v ta dolg spadali tudi devizni prihranki iz nedomicilnih bank, ki imajo podružnice na Hrvaškem, če so varčevalci do določenega datuma prenesli svoje prihranke v eno od hrvaških bank.

Ljubljanska banka je o tem pismeno obvestila vse hrvaške varčevalce, vendar pa je do sedaj svoje hranilne vloge prenesla na hrvaške banke le polovica varčevalcev zagrebške filiale Ljubljanske banke. Tisti, ki prenesejo te vloge na katero od hrvaških bank, so popolnoma izenačeni z vsemi drugimi hrvaškimi deviznimi varčevalci, ki so varčevali v hrvaških bankah. Hrvaška banka v tem primeru obvesti LB in jo bremenijo v skladu s prenosom.

Varčevalci, ki so prenesli svoje vloge na hrvaške banke, lahko dobijo obveznice Republike Hrvaške, ki jih lahko uporabijo za nakup stanovanja in podobno. Varčevalci, ki pa tega niso storili, nimajo istega jamstva, saj hrvaška država ne jamči za varčevalce v nedomicilnih bankah.

Združenje KONFEPO se

z uredbo, ki to omogoča ne strinja in je konec februarja vložilo tudi zahtevo Ustavnemu sodišču Republike Hrvaške, s katero zahtevajo preklic uredbe o javnem dolgu, »ne samo zaradi škode, ki jo povzroča gospodarskemu razvoju Hrvaške, ampak tudi zaradi njene neustavnosti.« Isto je storila tudi Hrvaška demokratska stranka, ki je to zadevo vključila v svojo predvolilno kampanjo. Ta je volilcem obljubila boj »z vse-

mi demokratičnimi sredstvi« za vrnitev deviz državljanom.

Hrvaški varčevalci oziroma njihova organizacija, ki jih zastopa, zahtevajo blokado vseh nepremičnin Ljubljanske banke na Hrvaškem, ki so samo v Zagrebu vredne 30 milijonov mark in tudi podružnice Ljubljanske banke v Milanu, ki jo ocenjujejo na 15 milijonov mark. Ob nejasnih in zapletenih odnosih s Hrvaško blokada premože-

nja LB na Hrvaškem ni povsem nemogoča, podružnico v Milanu pa lahko blokirajo le italijanske oblasti.

Nasha stran trdi, da gre tu predvsem za problem terjatve do bivše federacije oziroma do Beograda, kjer so bila sredstva, ki niso bila uporabljena za investicije, deponirana. Glede na razvoj dogodkov v Beogradu pa je najbrž vsakomur jasno, da deviz iz Beograda nikoli ne bo in je sklicevanje na Beograd le

prelaganje celotnega problema.

To je velik problem tudi v odnosih med državama, saj vladi Slovenije in Hrvaške ne moreta najti skupne rešitve tega bančnega zapleta. Upamo lahko le, da bo na napovedanem sestanku ekspertov iz finančnih ministrstev obeh držav uspelo napraviti vsaj kakšen korak naprej pri reševanju tega problema.

S. V.

POZOR, KLÓPI NA POHODU?

Pomladno sonce in zelena narava nas izvabljata na prijetne sprehode v parke ali gozdove, kjer pa nam iz zelenja grozi drobcena nevarnost: klópi. Le-ti prenašajo vrsto bolezni, med njimi so nekatere zelo nevarne za človeka, če omenim le tri: klopni meningitis, borelijoza in marsejska mrzlica.

Da bi se zavarovali pred temi boleznimi, lahko kupimo sredstvo proti pikju žuželk, ki pa učinkuje le nekaj ur. Zato je nujno potrebno po takih sprehodih pregledati celo telo in se oprhati. V primeru, da najdemo klopa, ga odstranimo s kosom vate, namočenim v olje ali eter. Če se na mestu ugriza pojavi nena-

vadna rdečina ali če nas nekaj dni po ugrizu pričene boleli glava in dobimo vročino, otrpel tilnik in bolečine v trebuhu, moramo takoj k zdravniku. To so namreč znaki klopne meningitisa.

Borelijoza se pokaže najprej z rdečino na mestu ugriza, kasneje pa bolezen napade mehke dele telesa, nato okostje in nazadnje živčevje. To je še vedno precej neraziskana bolezen, ki je ozdravljiva le v prvem stadiju.

Marsejska mrzlica je najblažja oblika bolezni, ki se prenaša s klopi. Značilni znaki sta povišana temperatura in slabo počutje. Podobna je in slabo počutje.

Sezona klopa traja od za-

četka maja do konca septembra, zato moramo biti v teh vročih mesecih še posebej previdni, primerno

oblečeni in obuti, če pa opažimo, katere od zgoraj naštetih bolezenskih znakov, čimprej obiščimo zdravnika.

KISLA SMRT DINOZAVROV

Pred petinšestdesetimi milijoni let, ob koncu obdobja krede, je asteroid treščil v današnji mehiški polotok Yucaatan, kar je povzročilo katastrofo. Na Zemljo je padel kisel dež, nastopilo je dolgo obdobje zatemnitve. Zaradi te naravne katastrofe je prišlo do množičnega izumiranja dinozavrov, so povedali ameriški znanstveniki na Konferenci planetologov v Houstonu. Izhajajo iz razlage, da je bil omejeni asteroid vzrok, da so se iz kamnin bogatih z ogljikovo kislino sprostile velike količine ogljikovega dioksida. Zaradi tega se je podnebje zelo segrelo, to pa je povzročilo množično izumiranje dinozavrov in drugih živih bitij ob koncu krede.

FOTOREPORTAŽA

ŽE PRIJEMA

Dva bela kot cukur, na najboljšem mestu pod soncem, skoraj doma ...

... sploh, če se res kaj najde tam nad popkom ...

niti ne vzbujata preveč pozornosti, kdo pa še ima danes čas ...

... se najde tudi kakšna, ki si bo vzela minutko časa, ni ji vseeno ...

... vendar pa tudi upornost ni kar tako ...